جـامعـــــــــة اليـرمـــــــــــوك

كليـة الشـريعة والدراسات الإسلامية

قســـــم الدراســـــات الإســـــلامية

: ƧƷƷƷ

أساليب المعاملة الوالدية في ضوء التربية الإسلامية وعلم النفس:

دراسة مقارنة

إعداد

محمود محمدهادي صالح خضيرات

بكالوريوس دراسات إسلامية، جامعة الجنان، ١٩٩٦

قدمت هذه الرسالة استكمالا لمتطلبات الحصول على درجة الماجستير في تخصص التربية الإسلامية في جامعة اليرموك، اربد – الأردن

وافقت عليها:

د. أحلام محمود مطالقة ..... مشرفا رئيسا

أستاذ مشارك في التربية الإسلامية، جامعة اليرموك

د.أحمد ضياءالدين حسين الحسن ..... عضوا

أستاذ مساعد في أصول التربية، جامعة اليرموك

د.أحمد عبد الله الشريفين ..... عضوا

أستاذ مساعد في الإرشاد النفسي، جامعة اليرموك

تاريخ مناقشة الرسالة ٢٠١٢/٥/٧

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

© Arabic Digital Library-Yarmouk University

المنارة للاستشارات

www.manaraa.com

بسم الله الرحمن الرحيم

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

المنارة للاستشارات
www.manaraa.com

ƀƐɑljÜƐ

ƥĭɑǁƐ ƨ ƒƣǁƐ Ĭ ƀǰǂƴƀǰ Ăǁƫ

ƐƥĭƨT Ĭ ƣƒĭǤƥ ƀǰĭƤǂǁƐ ʼnăɑǁƐNj Ăǁƫ

ƐNjƥƦƆNj ƐNjƥǤT ƀǰĭƤǁƐ ĂƣƀǰNj ɑƀǰƟƀǰNj ɑNJ ǀNj ƨ ƣc Ĭ ƏƒƣǤcNj Ĭ ƬƱNjƦ Ăǁƫ

l ƐNjɑǁŬƐNj ƴNjɑǁŬƐ Ăǁƫ

ƀƒƽɑTŬƐNj ƕǤƟŬƐ Ăǁƫ

ƐƤlj ăɑNJƱ ăɑljc

ƚƟƒǤǁƐ

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

© Arabic Digital Library-Yarmouk University

المنارة للاستشارات
www.manaraa.com

[illegible]

[illegible] ŵ [illegible] ƀƒƀďžĂ [illegible] ƀƵ LJŏďž!Ǧz!ƒ [illegible] Ÿ ƀďžơ!ƒ

[illegible] (čđ : [illegible]) Ŵ [illegible]

[illegible] ƒƨùTŰǦƀ [illegible] ƒ!!ǦŎďž ƀĂďžơďž [illegible] ƒƨơ!ƒĂ [illegible] ƒ!ƒĂ [illegible]

[illegible] ƒƨơ!ƒĂ [illegible] ƒƨơ!ƒĂ [illegible] ƒƨơ!ƒĂ [

قائمة المحتويات

Ł0ƠƬ!f YĂùùùùùùùưĂdž!f

þ ..... CƒþNjŰƒ

lj ..... ƧŏþIƒk!fĂ Ƨ‡T!f

Θ -Ă ..... KĞŏĂkơdž!f ŁdžFĞp

Ƣ ..... ŎhwƧz!f Ł3ǂ!Ghu f Pǂdž!f

č ..... ŁdžþIdž!f

ď ..... GnjkǂFlDĂ ŁlƒƧþ!f Łǂ‡Tdž

Đ ..... ŁlƒƧþ!f Ƨ ƒþNjD

đ ..... ŁlƒƧþ!f ŁŏdžNjD

Ē ..... ŁlƒƧþ!f Kƒþþơdž

Ē ..... ŁlƒƧþ!f Łŏŋnjljdž

ē ..... ŁIhƓl!f KƓlƒƧþ!f

:ŁlƒƧþ!f KƓơǂƢƬdž Ư zhhu Ƨ ŏƧzk!f Ŏ5 þŏnjdžk

čĐ ..... Łŏþ!ƒĂ!f ŁǂdžƓzdž!f Yŏ!ƓlD ÜYĂǂlŰƒ

üNjŰƐ üTƨǂ

LjdžDŽ !ŭ ƨ Ű Ɛ ƹ 5NjDŽNj hŭ ƨ ƨdžǂ l Ƒ ƨ Ɛ þqǂ Ĭ ǯ Ư‡ƨ ŁDŽǂ ƒ Nj‡ƨ ŮƐ

čē ..... Σ 5lj!f DžǂZ Ŏ5 Ƣǂlkdž!f YĂǂlŰƒ :üNjŰƐ KΘƓDŽǂ

čē ..... ljƧƓƨcĂ ljƧNjƓUdžĂ NhhƓlDĂ NdžĂnj5dž Ƣǂlk!f YĂǂlD :ýĂŰƒ YǂƢdž!f

Ďđ ..... ŎƢǂlk!f YĂǂlŰƒ LJdž Dŭ lŰƒ Ƨ pĂdž :ĬdžFkǂ KΘƓDŽǂ

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

© Arabic Digital Library-Yarmouk University

المنارة للاستشارات

www.manaraa.com

ĎĒ .....ŁljĞdžDĂ ŎƵƵT ɣŋƒĂ Dźŭ ǀŰƒ Ŏ5 CĞLjhŪƒ Łŏh2k :ýĂŪƒ ɣŃŎdž!ƒ

Ďě ..... CĞLjhŪƒ Ĭ!ǫ Dźŭ ǀŰƒ lƵUlj :ŎLjĞĂ!ƒ ɣŃŎdž!ƒ

ďď ..... CĞLjhŪƒ Łŏh2k Ŏ5 Łŏdžŭ ǀŰƒ Łŏh2k!ƒ Ğnjh Ƙƥ2ƽljƒ Ŏk!ƒ 2ĂdžŪƒ : Ł!ĞĂ!ƒ ɣŃŎdž!ƒ

ďĒ ..... Dźŭ ǀŰƒ Ŏ5 CĞLjhŪƒ ĬŃƵ LJŏĂhŪƒ ŁŎŃǀ :yƒƒ2!ƒ ɣŃŎdž!ƒ

ĐČ ..... ƽ52!ƒĂ Łdžơ2!ƒ LJŏƥ Dźŭ ǀŰƒ : Σ džĞP!ƒ ɣŃŎdž!ƒ

ĐĎ ....ŎŎŃǀk!ƒ ɣĂŃǀū! Dźŭ ǀŰƒ lƵUlj : Σ ƥĞǀ!ƒ ɣŃŎdž!ƒ

ĐĐ ..... Łŏƥǀŋ!ƒ lCĞǀú! Dźŭ ǀŰƒ lƵUlj : ŬĂD

đČ ..... ŁŏUƽŃ!ƒ lCĞǀú! Dźŭ ǀŰƒ lƵUlj: ĞŏLjĞĂ

đĎ ..... Dźnjljƶ!Ă CĞLjhŪƒ ĬŃƵ CĞƵƥ!ƒ LJdž Dźŭ ǀŰƒ lƵUlj : ĞĂ!ĞĂ

đĐ ..... Łŏ!Ğƶ2ljŰƒ lCĞǀú! Dźŭ ǀŰƒ lƵUlj: Ğƶhƒ2

ĬdžFkllε üøøøøT2llε

LjdžDŽ !ŭ2Ūε ɛ 5NjDŽNj hŭ22dźllε l Ƒ2εƥǫllε Ĭƶ ŋDŽƒ2ŁDŽllε ƒ Nj‡2ŬΕ

Ēď ..... Σ ù ù ù ù ù ù ù ù5lj!ƒ Dźù ùŃƵ Ŏ5 OdžĞǀkdž!ƒ ɣĂŃǀŪƒ :üNjŬε ƘΘĞDŽllε

Ēď .....ljƵĞĂc ÜNhĞhǀD ÜljƵNjĞUdž ÜNJdžĂnj5dž ÜýNjĞǀkdž!ƒ ɣĂŃǀŪƒ :ýĂŪƒ ɣŃŎdž!ƒ

ĒĒ ..... ljƵĞĂc ÜNhĞhǀD ÜljƵNjĞUdž ÜNJdžĂnj5dž Üýdžnjdž!ƒ ɣĂŃǀŪƒ :ŎLjĞĂ!ƒ ɣŃŎdž!ƒ

ēč ..... Łŏǀ5lj!ƒ ƘĞǀƒƵƥ!ƒ Ŏ5 OdžĞǀkdž!ƒ ɣĂŃǀŪƒ LJdž Dźŭ ǀŰƒ 2pĂdž :ĬdžFkllε ƘΘĞDŽllε

ēč..... Dźnj!ĞdžNjǫ ŎLjƶŏ Ŭ Dźŭ ǀŰƒ Ŏ5 CĞLjhŪƒ ydž OdžĞǀk!ƒ :ýĂŪƒ ɣŃŎdž!ƒ

ēĐ ..... OdžĞǀkdž!ƒ ɣĂŃǀŪƒ LJdž Dźŭ ǀŰƒ 2pĂdž :ŎLjĞĂ!ƒ ɣŃŎdž!ƒ

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

المنارة للاستشارات

www.manaraa.com

Ƙǁƒƙǁε üøøøƬƨǁε

Ljǎǎǆ !ǘƨǔε ε ƽNjǆǆNj hǔǐƨƨǎǎǁε lƒƨεƥqǁε Ǐȝ !ƦƒƟǁε ƒNj‡ƨǔε

Ěē ..... ljƨǤƛƈ ǔljƨNjǤǔǎǎ ǔNlǎǎǎnjƽǎǎ ǔǎǐƨǤơ!ƒ ƴǎǎǐǐǔƒ :üNjǔε ƘƟǤǆǎǎǁε

Ěě ..... ƦǒǐƽLj!ƒ ƘǤǐƒƨƥ!ƒ Ǒƽ ǆǐƨǤơ!ƒ ƴǎǎǐǐǔƒ LJǎǎ ǆǐǎǐǐǔƒ ƨpǎǎǎ :Ǐǎǎƒƙǁε ƘƟǤǆǎǎǁε

Ěě ..... Ƨơǒơƭ ǑơǎǎƒƨǤƭǎǎ Ǒƙ!ƒ Ƨǒƥ!ƒǎǎƒ ƴǒ!Ǥǐǐƒ :ýǎǎƒ ƴǐǐƽǎǎ!ƒ

ěď .CǤǐǐǔƒ Ƨǒƭ PT ƴǐƒǎǎ yƽǎǎ! Ǒǎǎǐǐǔƒ Ǒnjǒǎǎƙ!ƒ ƴǎǎǐǐǔƒ ýǎǎƭ :ǑǐǐǤǎǎ!ƒ ƴǐǐƽǎǎ!ƒ

ěě ..... Ǒǎǎǐǐǔƒ Ǒnjǒǎǎƙ!ƒ ƴǎǎǐǐǔƒ LJǎǎ ƦƦǤǎǎǐǐ :Ƙƙƒƙǁε ƘƟǤǆǎǎǁε

čČČ .....lƨƭǤǎǎ!ƒ Ƨǒnjǒǎǎƙ!ƒ ƦƦǤǎǎǐǐ!ƒ :ǏǎǎD

čČČ ..... ƨƭǤǎǎ!ƒ ƴǤƽƭ!Ǥ Ƨǒƨƨƙ!ƒ :ýǎǎƒ ƴǐǐƽǎǎ!ƒ

čČč ..... ƨƒǎơ!ƒ ƴǎǎǐǐD :ǑǐǐǤǎǎ!ƒ ƴǐǐƽǎǎ!ƒ

čČď ..... ƦƟƵǎǎ!Ǥ Ƨǒƨƨƙ!ƒ : Ƨ !Ǥǎ!ƒ ƴǐǐƽǎǎ!ƒ

čČĒ ..... ƴǒNjƨƙ!ƒǎ ƴǒƨƨƙ!Ǥ Ƨǒƨƨƙ!ƒ :yƨƒƨ!ƒ ƴǐǐƽǎǎ!ƒ

čČĔ ..... ƨƭǤǎǎ!ƒ ƨǒƨ ƴǤƽƭ!Ǥ Ƨǒƨƨƙ!ƒ:ǤǒǐǐǤǎǎ

čČĔ ..... ƦƦǐǐơ!ƒ lǎƥ!!ƒ :ýǎǎƒ ƴǐǐƽǎǎ!ƒ

ččČ ..... Ʀƭǐǐƒ ƴǎǎǐǐD :ǑǐǐǤǎǎ!ƒ ƴǐǐƽǎǎ!ƒ

ččĐ ..... ƘǤǒƭǎǎƙ!ƒǎ ƝƒǤƙǐǐ!ƒ :ýǎǎƭƙǎǎƙǤƭ!ƒ

ččĒ ..... yƨƒƨǎǎ!ƒ Σƨnj5

čĎĒ ..... Ƨǒƨǒǐǐƨǐǐƒ yƨƒƨǎǎ!ƒ Σƨnj5

čĎē ..... Ƨǒƨǒǐǐƨǐǐƒ Ƨȝǐǐ!Ǥ ƒ Ƭǐǐǎǎ!ƒ

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

© Arabic Digital Library-Yarmouk University

المنارة للاستشارات

www.manaraa.com

ƀżùǁŽĂ ǂŏdžŭ ǀŰƒ ǂŏhƢk!ƒ CĂư Ŏƿ ǂŏþ!ƒĂ!ƒ ǂǁdžĞƶdž!ƒ Ɣŏ!Ğ ǀĐ .ĭ þĞNjþdžơdž þĂdžơdž ÜKƒƢŏư P

ƀżŭùơĐ lƢĂk‡þù!ƒ :Ƣ ƢTdž!ƒ) ÜĎČčĎ Ü ǁ ĂdžƢŏ!ƒ ǂƶdžĞŋ ÜƢŏkǀŋĞdž ǂ!ĞǀƢ .ǂljƢĞldž ǂǀƒƢþ :Σ ƽlj!ƒ

.(ǂǀ!ĞƵdž

ƀżùǁŽ ýĞŋdž Ŏƿ KĞǀƒƢþ!ƒ Ğnjk!ĂĞljk Ğdž‡ ǂŏþ!ƒĂ!ƒ ǂǁdžĞƶdž!ƒ Ɣŏ!ĞǀƢh Ƣ ŏƢƶk!ƒ Ĭ!ǫ ǂǀƒƢþ!ƒ K5þNj

LJŏùh Ƣ ŭkùPŬƒĂ NhTù!ƒ NŋĂĐ LJĞŏhĂ ÜǂŏdžŭǀŰƒ ǂŏhƢk!ƒ ýĞŋdž Ŏƿ ǂŏŽƢT!ƒ ƒ ĂŢlj!ƒĂ ÜΣƽlj!ƒ

LJùdž ǂŏdžŭùǀŰƒ ǂùŏhƢk!ƒ Ƣ pĂdž Oŏ ư Ăk Ĭ!ǫ ǂ5Ğ ư ǫ ÜLJŏ!Ğŋdž!ƒ ŭ‡ Ŏƿ ǂŏþ!ƒĂ!ƒ ǂǁdžĞƶdž!ƒ Ɣŏ!ĞǀĐ

.ǂŏǀƽlj!ƒ KĞǀƒƢþ!ƒ Ğnjŏ!ǫ KƢĞTĐ Ŏk!ƒĂ ǂŏþ!ƒĂ!ƒ ǂǁdžĞƶdž!ƒ Ɣŏ!ĞǀĐ

KƒþƢùƽdž yùhkk ƀżùk ǂ ùŏơ ÜŎƒƢlkǀŬƒ JNnjLjdž!ƒ YĞhkĞh ǂ ơĞh!ƒ ƀżĞp ǂǀƒƢþ!ƒ Ƣ ƒþNjĐ ƽŏlơk!Ă

ǂùhƢŋk!ƒ Ĭ ùǁŽ þĞùdžkŽŬĞh ǂŏƒƢŋ!ƒ ǂ5Ƣƶdž!ƒ ƽþŢ LJdž ƽlơk!ƒĂ ÜǂƽǁkPdž!ƒ ĞNjƢþĞŢdž LJdž ǂǀƒƢþ!ƒ

.ǂŢĞP JƒĞkljĂ KĞdžŏdžƶk LJŏĂ‡k Ĭ!ǫ þdžŽ ǂ ơĞh!ƒ LJƵ JƒĞklj!ƒ Σƽlj ĬǁŽ ýĂŢơ!ƒ ǂŋŏkljĂ ǂŏǀơ!ƒ

ƔĂǁùǀŬƒ KùljĞ‡ ǂŏǀƽlj!ƒ KĞǀƒƢþ!ƒ Ŏƿ ǂŏþ!ƒĂ!ƒ ǂǁdžĞƶdž!ƒ Ɣŏ!ĞǀĐ LJĐ ǂǀƒƢþ!ƒ JƒĞklj KƢnjUĐ

Ɣŏ!ĞùǀĐ LJĐ Ĭ!ǫ ǂǀƒƢþ!ƒ JƒĞklj KƢĞTĐ Ğdž‡ ÜŎƵƒƢldžŏþ!ƒ ƔĂǁǀŬƒĂ ÜŎƵǁǀk!ƒ ƔĂǁǀŬƒĂ ÜƀżĞơ!ƒ

:ŎNj ǂŏdžŭǀŰƒ ǂŏhƢk!ƒ Ŏƿ ǂŏþ!ƒĂ!ƒ ǂǁdžĞƶdž!ƒ

LJŏþù!ƒĂ!ƒ ĞnjdžþPkǀŏ ǂŏĂǀ Ƣŏƹ ǂŏþ!ƒĂ ǂǁdžĞƶdž Ɣŏ!ĞǀĐ þĂŋĂ Ĭ!ǫ ǁ!Ŗ‡ JƒĞklj!ƒ KƢĞTĐ þpĂ

ýùơ‡ Ğùnj‡Ƣk LJŏþù!ƒĂ!ƒ ĬǁŽ ƔŋĂĐĂ ÜƀżŭǀŰƒ ĞnjLjdž ƢŖơ Ɣŏ!ĞǀŬƒ ljŖNjĂ CĞLjhŬƒ yƶdž ýdžĞƶk!ƒ Ŏƿ

yùkdžkdž!ƒ þƢùƽ!ƒ þĂŋĂ ƀżþŽ Ŏ!Ğk!ĞhĂ ÜCĞLjhŬƒ ǂŏŢPT LJŏĂ‡k ĬǁŽ Ŏhǁǀ ƢƵĐ LJdž Ğnj! Ğdž! ÝŎŽƢT

Ĭ ùǁŽ þùŏ‡ƶk!ƒ ǂ ŏơ Üǂŏǀƽlj!ƒ KĞǀƒƢþ!ƒ JƒĞklj Nŏ!ǫ KƢĞTĐ Ğdž yƶdž ƽƽkŏ Ğdž ƒŖNjĂ Üǂŏǀƽlj!ƒ ǂơŢ!Ğh

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

المنارة للاستشارات
www.manaraa.com

LJĞdžù ưĂ ÜŁŏ ỊùsLj!f CĞLjhŪf ŁơŢ ăĂkỊdž yƧƧ Ŏ5 DžNjĞỊk ŁŏĂỊ ŁŏÞ!fĂ ŁĺdžĞƶdž Ɣŏ!ĞỊD YĞhkf ŁŏdžNjD

Łù5ŭP!f DÞùhdž ƨŏlơk Ŏ!Ğk!ĞhĂ Üyđžkŋdž!f Þƒ25D yđž ýđžĞƶk!f Ŏ5 ŁŏĺƵĞs!fĂ Ł5Ƨƶdž!f ll ĺkđžŏ Þ25 ÞĞŋŏƹ

.DžŭỊŰf NŏĺƵ Þ‡đŏ ĭ R!f

ÜCĞLjhŪfŁùŏhƧk ÜŁùŏÞ!fĂ!f ŁùĺdžĞƶdž!fĂ DžŭùỊŰf ÜŁŏÞ!fĂ!f ŁĺdžĞƶdž!f Ɣŏ!ĞỊD :ŁŏơĞksdž!f ĶĞdžĺ‡!f

.DžƨĞơ!f ƔĂĺỊŪf ÜƠdžĞỊkdž!f ƔĂĺỊŪf ÜƵĺỊkdž!f ƔĂĺỊŪf

© Arabic Digital Library - Yarmouk University
© Arabic Digital Library-Yarmouk University
المنارة للاستشارات
www.manaraa.com

مقدمة

Dznjzhùk LJùdžĂ LJŏzhĞùk!fĂ ÞhĞơŢ!fĂ N!c Ĭ ĺZĂ þdžơdž Ĭ ĺZ Dzŭ ǀ!fĂ lŭŢ!fĂ LJŏdž!Ğz!f ǴS Ÿ þdžơ!f

þzhĂ ÜLJŏþ!f DzĂŏ Ĭ!ǫ LJĞǀơÞh

Þùs ĺkPdž!f ÞĞùǀfSþ!f Þzùǀ Ŏk!f Þdžnjdž!f ÞĞZĂưĂdž!f LJdž Shkzŏ CĞLjhŪf ÞŏhSk YĂưĂdž LJÞ5

Dznj÷Ă ĺùǀ ŠhưĂ CĞLjhŪf ÞFTljk LJZ Þ!ĂFǀdž!f Ĭ!ĂŪf ÞŏZĞdžknŬf Þǀǀadž!f lSǀŪf þzk Þŏơ ÜĞnjkǀfSþ!

ŴÞĞùdžLj!f ýŭùP LJdž ÜÞŏĂǀ Sŏƨ ĂD ÞŏĂǀ ÞlŏSŠh CĞLjhŪf ‖ĂĺǀŎ5 ŏǀĞǀD ŕSĂþ ǴzĺkĂ ÜŎZĞdžknŬf

ýùPfþ SĂþùk Ŏùk!f ÞŭZĞùsk!fĂ Þŏþ!fĂ!f ÞĺdžĞzdž!f Ǵŏ!ĞǀÞ5 ÜĞNjþfS5Ū lSǀŪf Ğnjdžþlk Ŏk!f Þŏ÷Ăĺǀ!f

.CĞLjhŪf ‖ĂĺǀĂ ÞŏhSk Ŏ5 ŕhĞnŏǫ ĂD ŕhĺǀ SλDk Ŏk!f ŴÞĞdžLj!f ŎNj ÜlSǀŪf

Þùŏơ Þù!Ăs Ŏ!f Þĺơ Sdž ýŭP CĞLjhŪf Þŏ ŢPT CĞLjh ýdžfĂZ DzNjD LJdž ÞŏZĞdžknŬf ÞFTljk!f Þŏĺdž Shkzk Ă

ÜŎǀùsLj!f JNưùLj!f ŝŏlơkĂ Ü‖Ăĺǀĺĺ! ŎkfÞ!f Šhưĺ!f ÞŏdžLjkĂ Üýs Ŏ!f ÞFTljk Ŏ5 ŕdžĞNj ŕSĂþ LJfþ!fĂ!f Ǵzĺŏ

č.Ŏǀsl!f ljĂdžLj Ŏ5 þSs!f Sλzk ŬǫĂ ÜÞdžŏĺǀĂ Þljzkdž lSǀŪf Ŏ5 lþFĞǀ!f ÞĞpŭz!f LJĂ÷k LJD ǴĺŠkŏ fÞNjĂ

ǴùkSk ÜŠĞhơŬfĂ Ƨ ĂP!fĂ ŝĺl!f SZĞTdž! lSŏλdžĂ Þŏhĺǀ LJŏþ!fĂ!f ýhp LJdž Þzhkdž!f Ǵŏ!ĞǀŪf ÞLjĞ÷ fÞ5

Ĭù!ǫ þljkǀùk ÜÞùŏhĞnŏǫĂ ljCĞLjh Ǵŏ!ĞǀŪf ljÞNj ÞLjĞ÷ fÞǫ Ğdžǫ ÜŎZĞdžknŬfĂ ŎŢPT!f Dznjl5fĂk CĂǀ Ğnjŏĺ Z

þfS5D ÞFTljk Ğnjŏĺ Z ǴkSk ÜÞsĺkPdž!f Þùŏǀsl!f ÞĞnĞơ!f YĞhTǫ Ŏ5 ŠǀĂk!fĂ DžfSkơŬfĂ DzNjĞsk!fĂ Ǵơ!f

---

Bukatka, D & Daehler, M.(1992). Child development: A topical approach. Boston, London: Houghton Mifflin Company. 1

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

المنارة للاستشارات
www.manaraa.com

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ÜCĞĻƨÜƒ ƦŏŢPT Ŏ5 ƨƛđŏ DžnjFĞĻƨD yđž LJŏƥ!ƒĂ!ƒ ýƵĞ5k ŲŏĽ!ŲD LJD Ĭ!ǫ ƦŏŲ5Ľ!ƒ ƘĞŲƒƨƥ!ƒ ƝFĞkĻ ƨŏTk

Ü Ư5ƨ!ƒ ĬĽƵ ŎĻƨđž!ƒ ŎƨĽ!Ų!ƒ LJŏƥ!ƒĂ!ƒ ýƵĞ5k5 ÜĞnjƨƵưk ĂD lƨƥ!!ƒ ljRNj ƨƨƵk ƥ!5 Ü2ŏ‡k!ƒ ĬĽƵ DžnjkƨƥpĂ

ƘƒƨƥùpĂ Ųù!ŲĞĻkk Ŭ Ŏùk!ƒ LJŏƥ!ƒĂ!ƒ ƘĞƵpĂkĂ ÜŲĞIƵ!ƒ ĂD ŲĞIƵ!Ğƨ ƥŏƥnjk!ƒĂ ÜDžkT!ƒĂ ÜDžƒƨkơŬƒ DžƥƵĂ

ƨùŏlơk Ĭù ĽƵ CĞùĻƨÜƒ lƨƥùp 2ƵưĬ!ǫ ĭƥđŏ LJĞđžƨơ!ƒĂ Ư5ƨ!ƒĂ ÜljĞƨkĻŬƒ DžƥƵĂ ýĞđžNjÚƒĂ DžnjFĞĻƨD

Ųơ!ƒ ƨĞnjUǫĂ DžnjkĞŋĞŏkơƒ Džnjƨ5kĂ CĞĻƨÜƒ ýƨ!k ĬĽƵ ŎĻƨđž!ƒ ŎƨĞŋŏÚƒ LJŏƥ!ƒĂ!ƒ ýƵĞ5k ĞđžD Ü ĭĂŲ!ƒ 2ŏ‡k!ƒ

č.ĭĂŲ!ƒ 2ŏ‡k!ƒ ƨŏlơk ĬĽƵ DžnjkƨƥƥƥlƥĞŏƨ Ŏ5 ƥƵĞŲŏ DžnjƵđž LJĂĞƵk!ƒĂ ÜDžnj!

LJđž Ğnj! Ğđž! ĞnjŏĽƵ DžŭŲÚƒ ƦơƦŏĂŲ ŲŏĞŲD Ĭ!ǫ CĞĻƨÜƒ yđž Ƨŏƥ!ƒĂ!ƒ ƦĽđžĞƵđž!ƒ ŲŏĞŲD ƘƥƥƵk ƥƥĂ

.ý‡‡ yđžkŋđž!ƒ ĬĽƵĂ DžnjŏĽƵ ŎƨĽ!Ų ƨƛD LJđž Ğnj! Ğđž! ĞnjĻđž DžŭŲÚƒ ƨƘơ ƦŏĂŲ ƨŏƐĂ ÜDžnjŏĽƵ ŎƨĞŋŏǫ ƨƛD

ƥùŋĂŏ LJD NĻƥùT LJđž CĞĻƨÜƒ ƦŏŢPT ĬĽƵ DžnjFĞĻƨÜ DžnjkĽđžĞƵđž ŲŏĞŲD ƨƛđƨ LJŏƥ!ƒĂ!ƒ Ƨ5ƨƵđž DžƥƵ LJǫ

ƘĞŏ‡ĂĽùŲ LJùđž yđžkŋđž!ƒ NŏĻĞƵŏ ĞđžĂ ÜLJŏƨPŬƒ ljĞŋkĂ DžnjŲ5ĻD ljĞŋk ƥŏ‡ĂĽŲĂ ƥŏ!ĞƵ5Ľƒ Ŏ5 LJŏƨƨƱưđž CĞĻƨÜƒ

ƧùùùùùŋĞkĻŬƒ DžƥƵĂ Ƨ5ĽkPđž!ƒ ƘĞ5ƒƨơĻŬƒĂ Ƨŏ!ĂđŲđžŭ!ƒĂ 2ĻƵ!ƒ :ýƛđž Ƨùŏƨ!Ųƒ ƥƒƨùù5Ŭƒ Ư Ƶƨƨƨ

ƧùƱlj ƬùnjŋĂ LJùdž ƱƧùƵƶ NLjD ĂNj ƬƵ5Ćưǫ ƬƵdžNjD Ƭƶ!Ćơ!f ƬǫƒƧƥ!f YĂưĂdž ƵƵzƶ ĆdždžĂ Üýƶ Ţ ƽk!fĂ

ƬùǫƒƧƥƶ ƚùƶljƶ Ƶùk!f IJ Ƭơƶ!f DžƶZ Ɣǫơƶ IJ Ƭƶdžƶǫ Ćƶ ƒƧƥ!fĂ ƚƵ5!Ƌdžƶƒ lƧƥlj LJDĂ ÜƬƶdžƶǫ

.ƬǫƒƧƥ!f YĂưĂdž! ƶdžƶNjĂ ƶƐĂǫdž ƶƶƶǫ ƚƵljƶ+ Ƭƥ!fĂ!f Ƭƶdžƶzdž!f Ɣƶ!ƶǫD

:ƵkƶƵƶ ƵǫƶFƧ!f ýƒƋǫ!f LJƶ Ƭƶƶŋú! ƚzǫ ƬǫƒƧƥ!f ljƶNj LJƵ5 ƥƶƥơk!ƶƶĂ

ÞƵdžƶǫ ƧĂƱljdž LJdž Ƭƥ!fĂ!f Ƭƶdžƶzdž!f Ɣƶ!ƶǫƶ Ƭƶdžƶǫƶƶƶ ƬƶĂƶƧk!f ƬƶƋƧ!f Dž!ƶzdž ƶdž -

:Ƭƶkƶƶƶ Ƭƶƶƶƶƶ ýƒƋǫ!f ƒƶNj LJƶ YƧƽƵkƶĂ

Þ∑ƽlj!f DžƶZĂ Ƶdžƶǫƶƶƶ ƧĂƱljdž!f LJdž ýǂ ƵƶƵ5 Ƭƥ!fĂ!f Ƭƶdžƶzdž!f Ɣƶ!ƶǫD DžĂnjƽdž ƶdž - č

ÞƵdžƶǫƶƶĂ Ƶǫƽlƶ!f ƧĂƱljdž!f LJdž ýǂ ƵƶƵ5 Ƭƥ!fĂ!f Ƭƶdžƶzdž!f Ɣƶ!ƶǫD ƶdž -Ď

Þ∑ƽlj!f DžƶZ ƵƶƵ5 Ƭƥ!fĂ!f Ƭƶdžƶzdž!f Ɣƶ!ƶǫD ƶdž -ď

ÞƬƶdžƶǫƶƶƶ Ƭƥƶk!fĂ ∑ƽlj!f DžƶZ ƵƶƵ5 Ƭƥ!fĂ!f Ƭƶdžƶzdž!f Ɣƶ!ƶǫD LJƶƥ ƶ ƶkPƶƶĂ NƥT!f NƶŋĂD ƶdž -Đ

Þ∑ƽlj!f DžƶZ ƵƶƵ5 Ƭƥ!fĂ!f Ƭƶdžƶzdž!f Ɣƶ!ƶǫD LJdž Ƭƶdžƶǫƶƶƶ Ƭƥƶk!f ƶpĂdž ƶdž -đ

:ƥƶƽƐƥƥƥƥƐ ƽƐƥljƶ

LJùdž ∑ƽlj!f DžƶZ ƵƶƵ5 Ƭƥ!fĂ!f Ƭƶdžƶzdž!f Ɣƶ!ƶǫƶƶƶ Ƭƶdžƶǫƶƶƶ ƬƶƋƧ!f Dž!ƶzdž LJƶƥ Ĭ!ƶ Ƭƥ!ƶơ!f ƬǫƒƧƥ!f yƶƵkk

:Ƭƶkƶƶƶ ƶƒƥNjƶƶƶ ƽƥƶlơk ĬƶƶZ ýdžz!f ýƶƶP

.∑ƽlj!f DžƶZĂ Ƶdžƶǫƶƶƶ ƧĂƱljdž!f LJdž ÜƬƥ!fĂ!f Ƭƶdžƶzdž!f Ɣƶ!ƶǫD DžĂnjƽdž LJƶƥ :ƶĂD

.Ƭƥƽlj!f ƚƶǫƒƧƥ!f ƶnjƥ!ƶ ƚƧƶTD Ƥk!f Ƭƥ!fĂ!f Ƭƶdžƶzdž!f Ɣƶ!ƶǫD LJƶ ƶT+!f :ƶƥljƶ

© Arabic Digital Library - Yarmouk University
© Arabic Digital Library-Yarmouk University
المنارة للاستشارات
www.manaraa.com

.Łŏdžŭ ǀŰƒ ŁŏwƧk!ƒ ƧUlj ŁnjŋĂ LJdž Łŏþ!ƒĂ!ƒ ŁŇdžǴƶdž!ƒ Ɣŏ!ǴǀD LJƵ Ƨ T‡!ƒ :ǴƶǴƶ

.ŁŏĂǀ!ƒ Ƨŏƹ Łŏþ!ƒĂ!ƒ ŁŇdžǴƶdž!ƒ Ɣŏ!ǴǀD DžƒþPkǀƒ CƒƧŋ CǴljwŪƒ ŇŇƵ ŁwkƧkdž!ƒ ƧǴƶŬƒ Ł5Ƨƶdž :ǴƶwƒƧ

Łùŏþ!ƒĂ!ƒ ŁùŇdžǴƶdž!ƒ Ɣŏ!ǴùǀD DžƒþPkùǀŬ ŁŋŏkLj yǴžkŋdž!ƒĂ CǴljwŪƒ ŇŇƵ ŁwkƧkdž!ƒ ƧǴƶŬƒ Ł5Ƨƶdž :ǴǀdžǴP

.ŁŏĂǀ!ƒ

ƧĂùUljdž!ƒ LJùdž ýù‡ Ŏù5 Łŏþ!ƒĂ!ƒ ŁŇdžǴƶdž!ƒ Ɣŏ!ǴǀD LJŏw Ƨ ŭkPŬƒĂ NwT!ƒ NŋĂD LJƵ Ƨ T‡!ƒ :ǴǀþǴǀ

.Ŏdžŭ ǀŰƒ ƧĂUljdž!ƒĂ Ŏǀŋljƒ

.Łŏǀŋljƒ KǴǀƒƧþ!ƒ Ŏ5 Ǵnjŏ!ǫ ƧǴTdž!ƒ Łŏþ!ƒĂ!ƒ ŁŇdžǴƶdž!ƒ Ɣŏ!ǴǀD LJdž Łŏdžŭ ǀŰƒ ŁŏwƧk!ƒ Ƨ pƒĂdž LJǴŏw :ǴƶwǴǀ

hu ƨ ƐÞqǁƐ huŇDŽljc

LJƎù5 ŁŏƧUlj!ƒ ŁŏdžNjŪƒ Ł ŏơ LJdž5 ÜŎIŏwŎk ŎljǴƶ!ƒĂ ŭ ƧUlj ýĂŪƒ LJŏwljǴŋ LJdž ŁǀƒƧþ!ƒ ljRNj ŁŏdžNjD ŝŋwljk

:K!ĂǴơ ŁǀƒƧþ!ƒ

- Ɣ T‡!ƒ LJƵ ǀŰƒ ƧĂUljdž!ƒĂ Ŏǀŋljƒ ƧĂUljdž!ƒ LJdž ý‡ Ŏ5 Łŏþ!ƒĂ!ƒ ŁŇdžǴƶdž!ƒ Ɣŏ!ǴǀD LJƵ Ƨ T‡!ƒ .ŎdžŭùǀŰƒ ŁùŏwƧk!ƒ ƧùUlj ŁùnjŋĂ LJdž Łŏþ!ƒĂ!ƒ ŁŇdžǴƶdž!ƒ Ɣŏ!ǴǀD Ň!ǫ Ƨ Ƨƶk!ƒ Ŏ5 ŁdžNjǴǀdž!ƒ -

ŁƶŏwŎ LJŏwk LJD yþĂkdž!ƒ LJdžĂ ÜǴnjw ŁŎwkƧdž!ƒ ýdžƒĂƶ!ƒ ŇŇƵ Ƨ Ƨƶk!ƒĂ ǴnjŏŇơk Ŏ5 lþƵǴǀdž!ƒĂ

.DžnjŏŇƵ ŝwŎdž!ƒ Łŏþ!ƒĂ!ƒ ŁŇdžǴƶdž!ƒ Ɣŏ!ǴǀD LJdž ƔĂŇǀD ý‡! ǴǀŁĂ CǴljwū! ŁŏŢPT!ƒ KǴdžǀ!ƒ

:K!ĂǴơ ŁǀƒƧþ!ƒ LJƎ5 ŁŏŇdžƶ!ƒ ŁŏdžNjŪƒ Ł ŏơ LJdž ǴdžD

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

المنارة للاستشارات
www.manaraa.com

- ƚù5ƨƶž ƨƥùnjh ƚðžŭùłŰƒ ƚðhƨk!ƒ ýǵŋž Ŏ5 ăƨƤD ƚǵłƒƨƥ NŰjž ƽŰŰljk ĭƨUlj ƨǵŎǫ ƨŏ5Ăk Ŏžŭłǫ ƨĂUljž LJž ƚðƥ!ƒĂ!ƒ ƚŰžǵƶž!ƒ Ɣŏ!ǵłD.

- LJŏžžŤùž!ƒ łƥƶǵłž ýŋD LJž ǵnjh ƚŎhkƨž!ƒ ýžƒĂƶ!ƒĂ ƚðƥ!ƒĂ!ƒ ƚŰžǵƶž!ƒ Ɣŏ!ǵłD ĬŰƶ ƨƨƶk!ƒ ǵǵljhŰƒ ƚðhƨk Ŏ5 ƚðĂł!ƒ ƨŏƹ Ɣŏ!ǵłŰƒ Ɣljŋk! ǵǵhŭ! ƚŰƶǵ5 NžƒƨŰ y´ưĂ Ŏ5.

- ƥùŏ5k ƚðƥǵùTƨǫ NžƒƨŰ y´ưĂ ýŭP LJž ƚŰžƶ!ƒ ƚŏơǵlj!ƒ LJž ĭƥǵTƨŰƒ ýžƶ!ƒ ǵƒƨλǫ Ŏ5 ǵNjƨĂƥ ƚðžŭłŰƒ ƚðhƨk!ƒ ĬŰƶ ƥžkƶk ƚhŰŎ!ƒĂ ƨĂžŰƒ ǵǵŏ!ĂD.

:hƨƹƥǫłƹ łǫƹǫΘDŽ

- Ư ùƶhĂ łƨùnjŎž!ƒ ƚŏĂhlj!ƒ ƚljł!ƒĂ DŏŏƨŦ!ƒ LJǵƨł!ƒ ƒĂŤlj ýŏŰơk ĬŰƶ ƚłƒƨƥ!ƒ ljƦNj ƚƨŤkpƒ Ơ!ǵŤ!ƒ ƨŰł!ƒ łƨŏł LJž ŰƦǵžlj.

- ƚùŏĂƶŰ!ƒ ƚǵùŏŏƨƶk!ƒ Ŏù5 łƥƥùơž Űƚùłƒƨƥ!ƒ ljƦùNj Ŏ5 ƚžƥPkłž!ƒ ƚǵơŰŎŤž!ƒĂ DŏŏNjǵŏž!ƒ ƚǵŏŏƨƶk!ƒ ljƦNj CĂư Ŏ5 ƥƥơkk NƒǵkLj!ƒ Dŏŏžƶk ƚŏljǵŦžǫ LJƹ5 Ŏ!ǵk!ǵhĂ ŰƚŏƒƨŋŰƒĂ.

:hƨƹƥǫłƹ hŭŰNJžDŽ

DŽǵp ƚŏơ ŰŎƒƨłkłŰƒ NnjLjž!ƒ ƚŏ!ǵơ!ƒ ƚłƒƨƥ!ƒ ƚƥžkƶƒ ƥ15 ŰƚŏŰŏơk ƚŏ5ŤĂ ƚłƒƨƥ ƚŏ!ǵơ!ƒ ƚłƒƨƥ!ƒ ƥƶk łƨùnjŎž!ƒ ƚljłù!ƒĂ DŏŏƨŦ!ƒ LJƒƨł!ƒ ƒĂŤlj ýŏŰơk ýŭP LJž ƚŏƥ!ƒĂ!ƒ ƚŰžǵƶž!ƒ Ɣŏ!ǵłD yhkkh łơǵh!ƒ ƚžǵƶ NƒǵkLjĂ ƥǵžŏžƶk LJŏĂŦk DŽĂ LJžĂ ŰơǵŤ!ƒ ƨŰł!ƒ ƨŏł ŰƦǵžlj Ư ƶhĂ.

© Arabic Digital Library - Yarmouk University
© Arabic Digital Library-Yarmouk University
المنارة للاستشارات
www.manaraa.com

ĂùNjĂ ÜĠùnjLjöhu Łpŭz!f Ł5ƧzdžĂ ĠNjƧöƚ5kĂ Ġnjƚöƚơ̆kĂ Łöþ!fĂ!f ŁƚdžĠzdž!f Ɣö!Ġ ƚ Ƭ Ăhu Łơ̆Ġhu!f ÖljZ þpĂ

DžUljùdž ý‡Tùhu ĠnjkĠdžùƚ ĂD Łƚ ĂƧþdž!f lƧNjĠU!f ƒ ƑĠ Ƭ P ƜfƧPkƚfĂ ƚĠƞĠkljkƚf ýdžz! Öƛơhu ƔĂƚƚD

.ÖƵĂ ư ĂdžĂ

:huƽĠƑ ƨ ƚƨ ƐÞqƚƚƐ

Ơƚùdž CƒƧùƞƹ Dźk Łöơ ÜŁƚƧÞ!f YĂ ư ĂdžĂhu Łpŭz!f ƚƒR ŁhĠƚ!f ƚĠƚƧÞƚƚ! Ġ ư ƧƵ CƧƞ!f fƚNj ýĂĠljkö

Ƨùöƹ Łùö!Ġơ!f Łƚ Ƨ Þ!Ġhu lƧTĠhdž!f Łpŭz!f ƚƒR ƚĠƚƧÞ!f LJD LJöhukĂ ÜŁöhuljƞŪƒĂ Łöhu Ƨz!f ƚĠƚƧÞƚƚ! DźĠƵ

LJùdž Łùöþ!fĂ!f ŁùƚdžĠzdž!f Ɣö!Ġƚ Ö5 ƚƛơhu Łƚƒ Ƨ Þ ƚ D ƚĠljNj LJ‡ö DźƚƚƵ IJ Łơ̆Ġhu!f DźƚƚƵ Ɣƚơ IJ lƧ5Ăkdž

þùpĂ ÜlƧTĠhdž!f Ƨöƹ Łpŭz!f ƚƒR ƚĠƚƧÞ!Ġhu ŁljĠzkƚŬf Ĭ!ƹ ăþD ĭ R!f ƧdžŪf ÜŁödžŭƚÚf Łöhu Ƨk!f ƧĂUljdž

. Łþơ̆Ūf Ĭ!ƹ DźþpŪf ÜÖljdžƨ!f Ġnjƚƚƚk Ɣƚơ ƚĠƚƧÞ!f ljƚNj Ư ƧƵ Dźk

DžøDž hu ƨ øDžFƢƚƚƐ Ĭøƹ DźNJƚƚFø2ƯŬ huĭdźƐNjqƴƚƚƐ huĭ!Nj‡ƨƚƚƐ ƒĭƚƚFƨŬƐ UDž üDžFƴŁƚƚƐ Ĭƹ ƚFNJDžŬƐ ƒĭƚƚFƨć

.ČþDžƴƚƚƐ

ýùƽÖ! ŁùöljfĂþz!f Łö‡Ăƚƚƚù!f Ɣö!ĠƚŪf Öhu ư Ö5 ƚĠnjdžŪf Ɣö!ĠƚD ĬƚƚƵ Ƨ Ƨzk!f Ĭ!ƹ huƨƐÞqƚƚƐ ƚƹqƚj

.Ƨdžz!f LJdž Łƚ dźĠP!f

ŁùöljfĂþz!f Łö‡Ăƚƚƚ!f Ɣö!ĠƚŪf Öhu ư Ö5 ƚĠnjdžŪf LJöhu yƒĠT!f ƔĂƚƚŪf LJD Ĭ!ƹ huƨƐÞqƚƚƐ ƛƏƒŁdž ƚÞƒƚć

NùljZ ƚfĂPŪfĂ lĂPÚf LJöhu LJfĂþz!f Ł!Ġơ Ö5 fÞÞTk ýpD ƚĠnjdžŪf LJDĂ ÜqöhuĂk!fĂ ƔƧư!f ƔĂƚƚD ĂNj

ÜLJfĂþz!f Öhu ư Ö5 ƔĂƚƚƢ‡ Öljþh!f ƔĠƨz!f Ĭ!ƹ LJƢƞƚöƚ LJnjljD Ƨöƹ ÜLJöþ!fĂ!f ĬƚƚƵ LJfĂþz!f Ł!Ġơ Ö5

DžøDž hu ƨ DźFƢƚƚƐ Ĭƹ DźNJƚƚFø2ƯŬ huĭdźƐNjqƴƚƚƐ huĭ!Nj‡ƨƚƚƐ ƒĭƚƚFƨŬƐ UDž üDžFƴŁƚƚƐ ƒĭƚƚFƨć ÜþöTƧ LJöƧƚlj Ü ĭ ƨĠƞơ 1

.čěĚĚ ÜLJþƧŪf ÜDźĂƚƚz!f Łöƚƚ‡ Ü ƚƚ ĂdžƧö!f Łzdźƞ ÜlƧĂTljdž Ƨöƹ Ƨökƚƞdž Ł!Ġƚ Ƨ ÜþDžƴƚƚƐ

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

المنارة للاستشارات
www.manaraa.com

ƧǴŋTù!ƒ þƧh LJơdž ǀǒ ŬĂ ÜLJnj!ǴƷƆ Ƨǒɛ ýǴƷƆ yǵž ýƨLjdž!ƒ ƩƧǴP LJƒĂþƨ!ƒ ǏǾZ yŋTk ƚǴnjdžŪƒ LJƊĂ

.ýƨLjdž!ƒ ýPƒþ ƧǴŋT!Ǵh

ǏYƑƊŽƬƩǴÚɛ Ǐƨ2ǵǾɛ NjƊŽǵǾɛ lƑƊŽƚǴ DžǐǴ hƷűyǾɛ ǴnjLjƒĂLjZĂ ƬǀƒƧþh ƧhǴŋ þǒdžơ!ƒ þhZ ƧhǴŋ DžǴp Ǵdž‡

ˇ.DžǐǐþƯƷǾɛ PǐDŽűƬǾɛ DžDŽ hǵžǐY njƣǾ hǔƣǾɛNjǾɛ hƭDŽƒyƊŽǾɛ ƒ ǐǾƒƨcNj

ƟZǴùdžkŋŬƒ Ǒǀù5Lj!ƒ Ăùdž!ƒ ƚǴdžƨƊĂ ƬǒÞ!ƒĂ!ƒ ƬƒTLjk!ƒ Ɣǒ!ǴǀƊ LJǒh ƬpŭZ!ƒ Ƭ5ƧZdž Ǐ!ǫ hƨɛÞƣǾɛ lƣǀj

ÜLJǒǀùLjŋ!ƒ LJǒùh ƷĂƧ5!ƒ Ƭ5ƧZdžĂ ÜLJǒǒƧƱ!ƒ ƚǒdžŭk!ƒ LJdž ƬLjǒZ ǏǾZ Ƭ!Ă5Ƴ!ƒ lƧk5 ýŭP ǑLjĂǀ‡ǒƧŪƒ

.ǏƛLjƊ đČĂ Ƨ‡Ɽ Ēđ:ƬLjǒz!ƒ ƚǾdžTĂ .ƚǴdžƨŪƒ ljƚNj Ǒ5 ǐŭǒŢơk ýpŪƒĂ ǐŭǒŢơk ǏǾZŪƒ LJǒh ƷĂƧ5!ƒĂ

ýùhp LJùdž Ư5Ƨ!ƒ /ýhlk!ƒ ƔĂǾǀƊ LJǒh ƬhŋĂdžĂ ƬǒƧNjĂŋ ƬǒƱǴhkƧƒ ƬpŭZ þĂŋĂ Ǐ!ǫ hƨɛÞƣǾɛ lþƒǀƨ

ƬdžƨƊ Ŭǫ ƬzhƧŪƒ ƟZǴdžkŋŬƒĂ Ǒǀ5Lj!ƒ ĂdžLj!ƒ ƚǴdžƨƊ yǒdžŋ LJdžĂ Ü ƬǴjÚƒĂ ƧĂ‡Ɽ!ƒ Ǒk!Ǵơ Ǒ5 DžŪƒĂ ƔŪƒ

Ƭù!Ǵơ Ǒ5 ƬǴjÚƒ ăþ!Ă .DžŪƒĂ ƔŪƒ Ǒk!Ǵơ Ǒ5 ƧĂ‡Ɽ!ƒ ăþ! ǁT!ƒĂ ƧǴz!Ǵh ƧĂzT!ƒ /ǑkƒƚR!ƒ ýŭlkǀŬƒ

ĂùdžLj!ƒ ƧNjǴùƱdžh Ƭùpŭƚ Nù! ƧǴLjhŪƒ ýhlk Ǒ5 ýƛdžkǒ Ǵdž‡ Ƭǒþ!ƒĂ!ƒ ƬǾdžǴzdž!ƒ ƔĂǾǀƊ LJƊ Ǐ!ǫ ƚƧǴTƊ Ǵdž‡

ÜDžnjǀù5LjƊ Ǒù5 ƧǴLjhŪƒ ƬlƛƷǒlơk Ǒ5 ƒ PŪƒ ǏǾZĂ .Ƭ!Ă5Ƴ!ƒ ƬǾơƧdž ýŭP ƧǴLjhū! ǑZǴdžkŋŬƒ Ǒǀ5Lj!ƒ

ƚƧǴùTƊ Ǵùdž‡ .ýǴƷƆŪƒ ăþ! ýdžƊ þĂŋĂ ǁ!Ɽ ǏǾZ ƔkƧkǒ Ǵdžh Dznjh LJǒƱǒơdž!ƒ ƒ ǴPTŪƒĂ ƧǴǒTŪƒ Ǒ5Ă

Dž! LJǒơ Ǒ5 ÜǑkƒƚRùùù!ƒ Ƴhùùư!ƒĂ ǑkƒƚR!ƒ ýŭlkǀŬǴh LJƧzTǒ LJnjǾzŋ DžùnjkǴLjh! ƧǴhŬƒ ýhlk LJƊ Ǐ!ǫ

ƒǐǾƒƨcNj ǏYƑƊŽƬƩǴÚɛ Ǐƨ2ǵǾɛ NjƊŽǵǾɛ lƑƊŽƚǴ DžǐǴ hƷűyǾɛ Ü ƯǴƧ ƧĂLjƊ ÜDžǒơƧ!ƒ þhZĂ .þǒdžơ!ƒ þhZ ƧhǴŋ ÜƧhǴŋ 1

Ü Ƭ!ǴƛƷ!ƒ ÜƧƱp ÜƧƱp ƬzdžǴŋh ƬǒĂhƧk!ƒ Ƭ Ăơh!ƒ ƨ‡Ƨdž ƬǾŋdž ÜDžǐǐþƯƷǾɛ PǐDŽűƬǾɛ DžDŽ hǵžǐY njƣǾ hǔƣǾɛNjǾɛ hƭDŽƒyƊŽǾɛ

.čďě-čČě ƒ Üčěěď

© Arabic Digital Library - Yarmouk University
© Arabic Digital Library-Yarmouk University
المنارة للاستشارات
www.manaraa.com

ǁ ù!Ʀ ȿ ùŏlơk Ŏù5 Ɣ Ǔ̄f ýT5 ǵdžLjŏhu Ü ǂ ǴljǴfǍ ƧǍ‡Ʀ!f LJdž ý‡ ăþ! ǁ!Ʀ ȿŏlơk Ŏ5 DžǴ̄f Ɣ ǍǴ̇ǀD Ơɳ Ljŏ

ǐ DǍ ŎkfƦù!f ýǔ ǀkù ǀǴ̄f /Ŏǀ ȿLj!f ƱhƱ!f LJŏhu ǂ!fþ ǂpǔƶ þǍɳǍ DžþƶǴ̄ ǐ!ǫ ƚƧǵTD ǵdž‡ .ƧǍ‡Ʀ! ǂhǀ Lj!ǵhu

ÜƧǍ‡Ʀ!f ăþ! DžǴ̄f ǂ̇džǵƶdž ǂ!ǵơ Ŏ5 ǂ|ƛ!f DžþƶǴ̄ /ǂ|ƛ!f ǂdžƨ Ŏ5 Ǔǫ LJŏǀ Ljɳ!f ăþ! Ŏǀ ȿLj!f ǍdžLj!f ƚǵdžƨ LJdž

Ŏ5 fǍơɳLj CǴ̄ljùhǴ̄f þLjƶ ŎkfƦù!f ýǔ ǀkǀǴ̄f LJdž DžǴ̄f ƚ‡ƨ ǵdž‡Ǎ .ǂh!ǵǀǍ ǂ!fþ ƚLjǵ‡ ǂpǔƶ!f ljƦNj LJDǍ

.LJŏƧPǴ̄f LJdžǍ Dznjǀ ȿLjD LJdž LJŏǀƛfǍ fǍǵTLjǍ Üǂǀƛ!f ǂdžƨ ýơ

høǵǂǴ̄ơ qøǵǴ̄Y ƯǵǴǀ Ʀǀ ÞǀDžǵ ƒNJǂȿǴ̄Y Nj hŭqǀƐNjǀƐ hə ǀǴ̄ǂǀƐ ƯƒDžǵƨ ǂǀfƧþhu Ŏǀ ǵhuǍƱ!f DžǵÞ ăƧPD ǂnjɳ LJdž

.qǵÞƐ hudžŭqDž Ǐ ȝ UDžǂƱDžǀƐ ǀƒŭ‡ǀ

ǂù Ljŏþdž Ŏ5 yǵžkɳdž!f ƚǵŏǀ‡ ǂhǀƱ ăþ! lþƒǵǀ!f ǂŏþ!fǍ!f ǂƒTLjk!f Ɣŏ!ǵǀD Ǐǀƶ ƧƧzk!f Ǐ!ǫ ǂǀfƧþ!f ƚ5þNj

LJùdž ǂù ǀfƧþ!f ǂLjŏƶ ƚLjǍ‡k ÜǂhǀƱ!f ăþ! Ʊhu ư!f ƨ‡ƧdžǍ Ɣŏ!ǵǀǴ̄f ljƦNj LJŏhu ǂpǔƶ!f Ŏ Ǵ|k Ǐ!fǍ ÜþhƧf

.ǂh!ǵƱǍ Ɣ!ǵƱ ŎďČ

Ɣŏ!ǵù ǀD ŎùNj ǂùhǀƱ!f ăþ! ǵƶǍŏT ǂŏþ!fǍ!f ǂƒTLjk!f Ɣŏ!ǵǀD Ƨ‡D LJD Ǐ!ǫ hƨƐþqǀƐ ƛəƒǂdž ǀ þƒǀc qȿNj

Ǐù!ǫ ƧƧùzk!f LJùdž DznjLj‡džk ǀƒƧþǴ̄fǍ ŎƶǍ!f LJdž ǂɳƧþ Ǐ!ǫ fǍǵǴǍ CǴ̄hǴ̄f LJǴ̄ Ü ýhǀk!fǍ ǂŏƱƒƧǀdžŏþ!f

.þƧȿ!f ǂŏǴ PT CǴ̄ljhu Ŏ5 Ƨŏhu‡ þơ Ǐ!ǫ Dznjǀk Ŏk!fǍ ǂŏǍhƧk Ƨhukzk Ŏk!f Ɣŏ!ǵǀǴ̄f

.ƀƒǵǴ̄ŎƐ ƒljƐþǐ ƒDžǀ !NJəƒǵǴ̄Ŏ ƀƒǵŎƐ hu‡DžƒyDž LJfǍLjƶhu ǂǀfƧþhu Ƒfþǵƶǀ!f DžŏNjfƧhǫ ýǵǵP DžǴpǍ

LJdž ǂǀfƧþ!f ǂLjŏƶ ƚLjǍ‡kǍ ÜCǴ̄ljhuǴ̄f ǵNjfƧŏ ǵdž‡ DžNjCǴ̄ljhuǴ̄ CǴ̄hǴ̄f ƚǵdžǵƶdž Ɣŏ!ǵǀD ǂ5Ƨƶdž! hƨƐþqǀƐ ǀ ƶqǀj

---

.čēěĐ ÜLJþƧǴ̄f Ü ǁ ǍdžƧŏ!f ǂƶdžǵɳ ÜǂŏhƧk!f ǂŏǵǀ‡ ÜǀƧǍTLjdž Ƨŏƹ Ƨŏkǀɳǵdž ǂ!ǵǀƧ Ü2 ǀǍŏ Ǐ5ƱƵdž ƨfǍ5 ÜŎǀǵhǍƱ!f 1

DžǍǴ̄ƶ!f) ýƵŏ5 ǁǴ̄dž!f ǂƶdžǵɳ! ǂŏdžǵ̄ƶ!f ǂǵɳdž!f ÜƀƒǵǴ̄ŎƐ ƒljƐþǐ ƒDžǀ !NJəƒǵǴ̄Ŏ ƀƒǵŎƐ hu‡DžƒyDž ÜDžŏNjfƧhǫ LJhu ýǵǵP ÜKƒþǵƶǀ!f 2

.čēē -čĐĎ f ÜĎČČď ÜýǍǴ̄f þþƶ!f Üyƒ!f þǵɳdž!f ÜǂŏþǍƶǀ!f Ü(ǂŏƧƒþǴ̄fǍ ǂŏLjǵǀLjǴ̄f

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

المنارة للاستشارات
www.manaraa.com

ƊƞƞƒǴùƚƛƋƊ ƧùƚƛƜƜƶƶƜ! ǴǴùƚƛƋƊƒ ǴƞƞƶƶƛƛƜƜ ƟƜƜ! ƧƜƜƒƜƜ! ƧƜƜƜƶƶƜ! ƳƜƜǴƜƋƊ ƚƚƚƋƊ ƚƚƚƋƊƒ ƚƚƚƋƊƒƜƜƜ

ŁùŢĠP!ƒ ƯĠõƧ!ƒ Ŏ5 ýĠ5ƵŬƒ ƚĠƵŢĂkdž LJõh ŁõƑĠŢơ9 Ł!ƒþ ŝĂƧ5 þĂŋĂĂ .ŁưĂƧ!ƒ Ŏ5 ŎŢPT!ƒĂ

ŁùŀjõƵ Ơ!ĠŢù!Ă Ü%č Łù!Ŭþ ăĂkŀùdž þŀjƵ ŎŢPT!ƒĂ ŎƵĠdžkŋŬƒ ŝ5ƒĂk!ƒ ĭþƵh ĬŀƵ ŁõdžĂ+ơ!ƒĂ

.ŁŢĠP!ƒ ƯĠõƧ!ƒ Ŏ5 ýĠ5ƵŬƒ

UDŽ ƴþƨŬƐ ƒNJyĠH ĬŁŀƐ üƒTŁŬƐ UƒDŽdžć Ł5Ƨzdž Ĭ!9 ŀƷqŀj ŁŀƒƧþh Ł!!ĠƵdž DžĠp ăƧPD Łnjŋ LJdžĂ

č.bƒdžĠŬƐ hŭTQŀŀ bƒdžĠ Ă+Y ƒNJƨƒŀyĠƐ njqDŽNj ƒNJŀƒ2Ućć

ýùƶŋ! LJõþù!ƒĂ!ƒ ýhp LJdž DžþPkŀk LJD LJ+džõ Ŏk!ƒ Ł5ŀkPdž!ƒ ýĠŢkŬƒ Ƴõ!ĠŀD þõþơk Ĭ!9 hƨƐþqŀŀƐ ŀƷqŀj

ƨùõ+Ƨk!ƒ Ă ÜŎU5ŀ!ƒ Ƨõƨ Ă ŎU5ŀ!ƒ ýĠŢkŬƒ ƴĂŀŀD ĬŀƵ ƨõ+Ƨk!ƒĂ Ü+õ!Ăh!!ƒĂ Ƴơ!Ĝh LJĂŀƶŋõ ýĠ5ƵŬƒ

.Dźnj!Ĝ5ƵD LJƒþ!ƒĂ!ƒ ýh!fkõ Ƨõ+Ă Łõ!Ăh!!ƒ ĬŀƵ

LJõþù!ƒĂ!ƒ LJõùh Ĝdž ĠŬĠŢkŬƒ Ŏ5 ýŢĠơ!ƒ ƒ ŀLjŀ! ăƧh+!ƒ Łõ!Ădŀŀdž!ƒ LJD Ĭ!9 hƨƐþqŀŀƐ ƛəƒŁdž ŀþƒŀć

ÜDźnjõù!9 Łþùơk!ƒĂ ÜDźnjƒĠùLjhD ƴùdž ýĠŢkŬĠh LJõþ!ƒĂŀ! ƠŢLj!ƒ DźõþŀkĂ ÜLJõþ!ƒĂ!ƒ ŝkĠƵ ĬŀƵ yŀk DźnjƒĠLjhDĂ

DźùnjƒƒƧD ƯƧù5 LJdž Ŭþh DźnjƒĠLjhD Łõþƨ5h LJƒþ!ƒĂ!ƒ Ƨ Ƨkƶõ LJD ƯƧk5dž!ƒ LJdž NLjDĂ ÜDźnjdžƒƧkơƒĂ ÜDźnjdžnj5Ă

.DźnjõŀƵ

ƒøDŽl hŭqŀŀƐNjŀŀƐ hu+DŽƒyDŽŀŀƐ UƒDŽdžć LJƒĂLjƶh ŁŀƒƧþh ÜLJƒþTƧ!ƒ ƨƵĂ ÜƴõĂR!ƒ ÕdžĂ ÜÕLjĠơõƧ LJĠdžõŀŀ DźĠp Ĝdž+

Ď.Ĭƨ2dźŀŀƐ !NJ2ĭŀł ĬƷ ƒljþkćNj DźNjŝljƐþDŽŀŀƐ ƒNJŀþqĭ

KĠõŀ+! Łõdźŀƶ!ƒ Łõƶdźŋ!ƒ ÜΣ5lj!ƒ DźŀƵĂ Łõh Ƨkŀ! Łõh Ƨƶ!ƒ KĠƶdźĠŋ!ƒ þĠơkƒ Łŀŋdž Üăþƨ Ŭ Üƒ TŁŬƐ UƒDŽdžć Üý Ţõ5 ÜŁ!ĠƵdž 1

.đđĎ -Đěě : ƒ ĎČČĚ Ü5Tdžþ ŁƶdźĠŋ ÜŁõh Ƨƶ!ƒ KĠƶdźĠŋ!ƒ Ŏ5 Łõh Ƨk!ƒ

ĬƷ ƒljþkćNj DźNjŝljƐþDŽŀŀƐ ƒNJŀþqĭ ƒDŽl hŭqŀŀƐNjŀŀƐ hu+DŽƒyDŽŀŀƐ UƒDŽdžć Üƨ Ƶ ÜLJƒþTƧ!ƒĂ .Ŏdž ÜƴõĂR!ƒĂ .LJĠdžõŀŀ ÜŎLjĠơõƧ 2

.Ďđč -Ďčē ƒ ÜĎČČě Üđ'ƒþ Üđþŀŋdž!ƒ ÜLJþƧŬƒ ÜLJĠdžƵ Ü+õĂh Ƨk!ƒ DźĂŀƶ!ƒ Ŏ5 Łõ!ƒþƧŬƒ Łŀŋdž!ƒ ÜĬ ƨ2dźŀŀƐ !NJ2ĭŀł

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

المنارة للاستشارات
www.manaraa.com

.Ŏٮùɜlj!f Ďźnjɜŏù∓k Ŏù5 LJĂlNjfƧdž!f Ǵnj∓Ƨƥŏ Ǵdž∓ Ƥŏƥ!fĂ!f ƤǴdžǴƶdž!f ƱǴdžLjD ƧƛD Ƨ Ƨƶk Ĭ!ǫ Ƥٮƒƥƥ!f ƚ5ƥNj

.Ƥh!ǴƱĂ ƤĥǴƱ ĒĎď LJdž Ƥٮƒƥƥ!f ƤljŏƵ ƚLjĂ∓kĂ

Ʊhùkƥƒ Ƥŏơ ÝLJŏlNjfƧdžǴ! Ŏٮɜlj!f Ƨŏ∓k!f Ŏ5 Ƥŏƥ!fĂ!f ƤǴdžǴƶdž!f ƱǴdžLjǴ Ƨƛ ƥĂηĂ Ƥٮƒƥƥ!f ƝFǴkLj ƚƥnjƱD

.Ďźnjŏƥ! Ŏٮɜlj!f Ƨŏ∓k!f LJdž Ƥƶɜkƥdž ƚǴŏĂkٮdžh LJĂlNjfƧdž!f NJ∓ƥƥD Ǵdž∓ ŎhǴηŏŬƒ ƤǴdžǴƶdž!f ƱǴdžLj

!ƒɜ hƱŽƨ Ƶ∓ɜNj hƱĭǴƒƱ∓lŬƐ f ƥƥYŬƒǴ ƒNJƤɜǵYNj hƱĭǫ‖ƐNj‖Ɛ hƱ∓ƱŽƒyƱŽ‖Ɛ ƱƒƱŽƱźƨ Ƥŭƶ LJƶ Ƨ T∓!f ƨ ǫNJǴĂ

Ďźk ÜƤh!ǴƱĂ Ǵh!ǴƱ (ēđč) LJdž ƤLjĂ∓dž ‖ĂdžƧŏ!f ƤƶdžǴη ƤhǴƱ LJdž ƤljŏƵ ĬǴƶ Ƥٮƒƥ Cƒƥηƪh ˇ.hƱźƥƐNjǴ‖Ɛ

.Ƥŏƥ Ţ l!f ƤlŏƧƱ!Ǵh ĎźNjƧǴŏkPf

Ƥùŏƥ!fĂ!f ƤǴdžǴƶdž!f ƱǴdžLj ĬǴƶ ƚLjƵ!f ƤljŏƵ ƥƒƧ5Ŭ ƚǴηƧƥ ĬǴƶD LJD Ă‖ƕ hɜƐƥǫ‖Ɛ ƛƏƒƤdž l ƥƒ ٮƒ

ƤùǴdžǴƶdž!f ƱùdžljĂ Ɣūù! ýNjǴٮkdž!fĂ ƱǴٮkdž!f ƤǴdžǴƶdž!f ŎƱdžLj ĬǴƶ ƧĂ∓Ɽ!f ƚǴηƧƥ LJDĂ ÜĎźū! ĎźƨǴơ!f

ƤŏƒǴ Ţùơǫ Ƥù!Ŭƥ ƚƒƚ Ƥƶƶ ƥĂηĂ Ĭ!ǫ ƝFǴkLj!f ƚƧǴTD Ǵdž∓ Ü∓ǴljŬƒ ƚǴηƧƥ LJdž ĬǴƶD Ďźū! ýNjǴٮkdž!f

Ƨ ŭkPǴùh Ƥùpŭz!f ljƚùNj lĂp ƚɜǴkPf ƥpĂ ÜƤŏhǴƒk∓Ŭƒ Ư ƒƧƶŬƒĂ Ƥŏƥ!fĂ!f ƤǴdžǴƶdž!f ƱǴdžLjD LJdž ý∓ LJŏh

ɜùǴpĂ Ƥŏƥ!fĂ!f ƤǴdžǴƶdž!f ƱǴdžLjD LJdž ý∓ LJŏhk Ƥŏƥ Ţơǫ ƤŬƥ ƚƒƚ Ƥƶƶ ‖ǴljNj LJD Ǵưŏ LJŏhkĂ ÜΣljη!f

.Σljη!f Ƨ ŭkPǴh Ƨ ǴkPk Ďź! Ƥpŭz!f ljƚNj lĂp LJD Ŭǫ ÜƤdžٮ!f

Ɣŏ!Ǵùٮ ĬǴƶ lƧŢkldž ƤhǴٮ!f ƚǴٮƒƥƥ!f LJD ÛƚƱƒǴ‖Ɛ hɜƐƥǫ DźĭǴNj lƒɜƐƥǫ‖Ɛ LJPlj DźĭǴ ɛúƤǫŬƐ LjǴNj

ÜƤŏdžŭٮŬƒ ƤŏhƧk!f Ŏ5 Ƥŏƥ!fĂ!f ƤǴdžǴƶdž!f Ɣŏ!ǴٮD Ĭ!ǫ ɜƧƱk!f Dźkŏ Dź!Ă ÜΣɜlj!f DźǴƶ Ŏ5 Ƥŏƥ!fĂ!f ƤǴdžǴƶdž!f

1 الجوارنة Ü ƤǴdžǴƶdž!f ƚƧǴkٮηǴdž ƤǴ!ǴٮƧ ÜpNjDźƥĭ‖Ɛ hɜyDźFƱ ÜƤŏhƧk!f ƤǴ∓ ÜƧŏkٮηǴdž ƤǴ!ǴٮƧ ÜƤŏƱƒƤƱ∓ƱŽƒyƱŽ‖Ɛ hƱ∓ƱŽƒyƱŽ‖Ɛ hƱĭǫ‖ƐNj‖Ɛ hƱĭǴƒƱ∓lŬƐ f ƥƥYŬƒǴ ƒNJƤɜǵYNj hƱĭǫ‖ƐNj‖Ɛ hƱ∓ƱŽƒyƱŽ‖Ɛ ƱƒƱŽƱźƨ Ĭŏơŏ ƥdžơD Ü

.ĎČčČÜLJƥƧŬƒ Ü ‖ĂdžƧŏ!f ƤzdžǴη ÜƤŏhƧk!f ƤǴ∓ ÜƧŏkٮηǴdž ƤǴ!ǴٮƧ ÜpNjDźƥĭ‖Ɛ hƱyDźFƱ

© Arabic Digital Library - Yarmouk University
© Arabic Digital Library-Yarmouk University
المنارة للاستشارات
www.manaraa.com

.Σsłj!f DźłŽ Ŏ5 Łŏþ!fĂ!f ŁłdžĞzdž!f Ɣŏ!Ğ ǀD LJdž Łŏdžŭ ǀŰf ŁŏhƧk!f Ƨ pĂdžĂ

ŁùŏhƧk!fĂ Σsłjù!f DźłŽ Ŏ5 Łŏ!fĂ!f ŁłdžĞzdž!f Ɣŏ!Ğ ǀD LJŏh ŁłjƧĞłdž þłŽ Dźkŏǀ5 Łơĝh!f Łǀ!fƧþ ĞdžD

ŁùŏhƧk!fĂ Σsłjù!f DźùłŽ Ŏù5 Łŏþ!fĂ!f ŁłdžĞzdž!f Ɣŏ!Ğ ǀD LJŏh Ƨ ŭkPŬfĂ NłhT!f NłŋĂD LJĞŏhĂ ÜŁŏdžŭ ǀŰf

.Σsłj!f DźłŽ Ŏ5 Łŏþ!fĂ!f ŁłdžĞzdž!f Ɣŏ!Ğ ǀD LJdž Łŏdžŭ ǀŰf ŁŏhƧk!f Ƨ pĂdž LJĞŏhĂ ÜŁŏdžŭ ǀŰf

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

المنارة للاستشارات
www.manaraa.com

تمهيد

hu ƨƹƥƣqllƹ l ƒƟǂƲ'TDŽ f yǤǤ ƹ ĭƥyǂllƹ Ǐʒ

ǂlŽzkdž!f ƚǤƨƨƨzk!f Ư'zhu ƥljZ ƨ pĂk!f LJdž ƥhu Ŭ ǂ ơhu!f fƚNj ƚfƥƨƨdž LJǤƣhu Ŏ5 YĂƨT!f ýhup

ÜǂƣdžŽz!f ǂƣnjljdž!f LJǤǂƨD LJdž LJǂƨ ƚǤơŽƣƢ dž!f ƥƣƥơk LJD ǁ!ƚ ÜǤNjǤljzdž ƥƣƥơkĂ YĂ ư Ădž!Ǥhu

.ǂƣƥ!fĂ!f ǂŽdžǤzdž!f Ɣƣ!Ǥ l D ÜƔĂŽ l Ŭf :ŎNj YĂ ư Ădž!f fƚnjhu lƨTǤhudž ǂŽƢ Ǥnj! Ŏk!f ƚǤơŽƣƢ dž!fĂ

č.lǤƣơ!f Ă lƨǤdžz!fĂ ƨǤǂ5Ŭf LJZ ƨƣhuzk!fĂ ǂhǤkǂ!f ƔĂŽ l D Ŏ5 f ǤP JnjLj :huƩǁ f Njǂƨ Ŭƹ

Ŏ5 lǤƣơŽ! ŎƢPT!f ljƨĂƢk Σǂzk Ŏk!f ƚǤǂĂŽ l!f LJdž ǂdžƲljdž!f ǂZĂdžηdž!f :ƑƟúƯTƹ f Njǂƨ Ŭƹ

Ď.ýdžz!f

:huĭqllƹNjllƹ huǂDŽFyDŽllƹ f ĭllFƨƹ

ƷƨƣhuLjƣùkl Ă JNlj!ƨƒƥ Ǥnj5ƨƣ5 Üǂƣƥùǂ!fĂù!f ǂŽdžǤùzdž!f ƔĂŽ l D DžĂnjƨdž K!ĂǤLjk Ŏk!f ƚǤƨƣƨzk!f ƚƥƥzk

LJĂǂkĂ Nlzdž ýdžǤzk!f ƨƣƨƣƢ LJZ ƥƨŽ! Ǥnj!ǤƢƣ Džkƣ ƚǤNjǤηkf ǂZĂdžηdž ǤnjLjdhu[3](Darling+ steinbeng)

.LJƣƥ!fĂ!f ƚǤƣǂĂŽ l NJ!ŭP LJdž ΣƨǤdžk ƣƣ!Ǥzƨljf ƣƨƢ

---

1 مسعود، جبران، **رائد الطلاب المصور**، لبنان، دار العلم للملايين، ط١، ٢٠٠٧، ص ٧٣.

2 ÜǂƨǤIλ!f lƨƒƨĂ ƚƒƨĂƢTLjdž ÜƨTdžƥ Üƥzl D NƣηĂ ǂdžηƨk Ü ƨ ƨdžllƹ !ǂY Ǐʒ ǏYNjƨNjDŽllƹ !ŦyDŽllƹ ÜƨƣhuƨĂLj Üƣdžŭƣl

.ŎČě f Üčùη ÜŎČČČ Ü(ƣ.ƥ)

3 Darling, N. and steinberg, N (1993). Parenting styles as context: An integrative model. Psychological Bulletin (3), 487-496.

© Arabic Digital Library - Yarmouk University
© Arabic Digital Library-Yarmouk University
المنارة للاستشارات
www.manaraa.com

Ŏk!f Łŏ ɿ5lj!fĂ ŁŏƵĞdžkɳŬf Ɣŏ!Ğ ɿŪf ŁƵĂdžɳdž ŎNj Łŏþ!fĂ!f ŁŬdžĞƵdž!f Ɣŏ!Ğ ɿD LJƀu (Buri) ĭ ƵĂu ăƵŏĂ

ÜŁŏkĞ ù ù ù ŏơ!f Ƶ pfĂdž!f Ƶ ŬkPdž Ŏ5 DžnjFĞ ù ù ù ù LjhD yđž DžnjŬdžĞ ù ƵkŎ5 ĞnjLjĞ ɿƵĞdžŏĂ LJfþ!fĂ!f ĞnjLjĂ ł ŏ

č.DžƵĞơ!f ƵdžLj!fĂ ÜƠdžĞ ɿkdž!f ƵdžLj!fĂ ÜƵŬ ɿkdž!f ƵdžLj!Ğu Ɣŏ!Ğ ɿŪf ljRNj Ƶ ù ù ù ù njUk LJD LJłdžŏĂ

DžNjĂdžLj ýơfƵdž ƵhƵ DžnjFĞLjhD yđž LJfþ!fĂ!f ĞnjƵhkŏ Ŏk!f Ɣŏ!Ğ ɿŪf ĞnjLjƀu LJŏ5ŏƵT!f ăƵŏ LJŏơ Ŏ5

LJŏþ!fĂ!fĂ CĞLjhŪf LJŏhu ýþĞhkdž!f ýƵĞ5k!f ýŭP LJdž ƀhĞ ɿŏq DžD ƀhŬ ɿ DžnjkĞŏ ƬPT Ŏ5 Ƶ λƋk Ŏk!fĂ Ł5ŬkPdž!f

Ď.Ğnj! CĞLjhŪf ‖ fƵþq ýŭP LJdž ĞnjŏŬƵ Ƶ Ƶzk!f LJłdžŏ Ŏk!fĂ Ł5ŬkPdž!f ŁŏdžĂŏ!f Ƶ pfĂdž!f Ŏ5

Ƶŏhuzk!Ğu LJfþ!fĂ!f ĞnjƵhkŏ Ŏk!fĂ ĞŏŬƵz5 Łɿ ƵĞdždž!f ýFĞ ɿĂ!f ĂD Ɣŏ!Ğ ɿŪf ĞnjLjD ăƵŏ5 ŎŬƵ ĞdžD

ýŭP LJdž ŁƵĞdžkɳŬf ŁFTLjk!f Ư Ƶƴhu Ğdžnj!Ğ5ƵD yđž ĞdžnjŬƵĞ5k Ŏ5 ÜŎU5Ŭ!f Ƶŏ ĂD ŎU5Ŭ!f Ü ĭ ƵNjĞU!f

ď.Ɣŏ!Ğ ɿŪf ‖ Ŭk! ýĞ5ƵŪf ‖ fƵþq CĂư Ŏ5 ‖ !RĂ ÜŁ5ŬkPdž!f lĞŏơ!f Ƶ pfĂdž

yđž ƚƵƵĂ Ɣŏ!Ğ ɿD LJdž NJhu LJĞł ɿdžkŏĂ DžŪfĂ ŪŪf ljfƵŏ Ğdž ĞnjLjƀu Ŏ ɿŏhu ł!f Ğnj5Ƶzŏ ăƵPD Łnjɳ LJdž

CĞLjhŪf ƵŏƵlk Ŏ5 ƵnjUŏ Ğdž ł ‖ !RĂ ŎdžĂŏ!f ýƵĞ5k!fĂ Ŏ ɿfƵþ!f ýŏƬơk!fĂ lƵ łfRdž!Ğu f kPŏ Ğdžŏ5 CĞLjhŪf

---

Buri, J.(1991). Parental Authority Questionnaire (PAQ) Pertaining to Mothes. Journal of Personality Assessment, 57(1), 110-119 1

l FyDžFWWE huĞłƯ njqW ɛ dzyłW üŭDžWFĞ DĞdzłWE Ăł Y hŭYFDžłWŬENj huŭƵ2dzWE l EþŭƴłDžWE f yĞ Yþqs .þdžơD ÜLJŏ5ŏƵT!f 2

.đđ f .ĎČČĚ LJþƵŪf Ü ‖ ĂdžƵŏ!f łzdžĞɿ ÜŁŏhƵk!f łŏŬł ÜlƵĂTLjdž Ƶŏɛ ljfƵĂkłþ łơĂƵƵD .huŭdzqþŬE

ƵTLjŬ! Ğ5Ƭ Ƶfþ ÜLJĞdžƴ ÜDžŭŭqFyWNj huŭyDžƵWE ăNjPW huŭqWNjWE hułDžFyDžWE Ƶ FŭŭsDž Üþdžơdž ŎhĂLj!f þdžơdž ÜŎŬƴ 3

.ěĎ f ÜĎČčČ Üčƴ Üyƴ5ĂkłfĂ

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

المنارة للاستشارات
www.manaraa.com

Ɣŏ!ǤƖŪƒ :ǏƖj hŭǫƖƐNjƖƐ hƭDŽƑyDŽƖƐ ƒŭƖƑƨƈ LƷƋh Ɨơǥh!ƒ ăƨŏ ƬƖhǤƖ!ƒ ƚǤƽŏƨƶk!ƒ ƱƒƨƶkƖƒ ýŭƤ LƷdž

ƚǤŏǂĂƖƖ DžnjhǤƖǂǫ ýɳD LƷdž ƬŏƖŏhƱŏk ĂD ƬŏƱƽ! ƚƖjǤǂ CƒĂƖ DžnjFǤLjhD yƷdž DžnjƖdžǤƶk Ŏƽ LƷƒĂhŪƒ Ǥnjƶhkŏ Ŏk!ƒ

.ƬŏkǤŏơ!ƒ ƨpƒĂdž!ƒ ƨƖkPdž Ŏƽ Ă Ŏ Ƽ!ƒĂ ŎdžƖɳ!ƒ DžnjFǤLjhƱ Ŏƽ ƨƋƷƽ ƱDžnjǂĂƖƖ ýŏpƶk ĂD ƬŏĂƖ

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

© Arabic Digital Library-Yarmouk University

1 :hŭǫƖƐNjƖƐ hƭDŽƑyDŽƖƒǤ LjƬƽŭYNj DžŭƟƷƒƱƖƐ ƚƐǫƟŬƐ njǫƖ ŬYƑDŽƬƱŬƐNj ŬTǫƖƖƐ ƨŭƖƬƖƐ ƨƒŭƽ ƱDžŏƨǂ!ƒ ƥƱƶ ƱŎƖŏƱǂ!ƒ

.čĕĚĚ Ʊƽƒƨƶ!ƒ ƱƬŏƨƬƖjk Ɩƒdž!ƒ ƬƶdžǤɳ!ƒ ƱƖƨĂƬƖjdž ƨŏƨ ƨŏkƖɳǤdž Ƭ!ǤƖƨ Ʊ5ŭǤƱƬNj ƥƒƷǤ

المنارة للاستشارات
www.manaraa.com

ÜNjŬƐ üTƨǁƐ

LjdžDŽ !ŭƨŪƐ ƨ ƽNjDŽNj hŭƨƨdžǁƐ lƒƨƐƥqǁƐ Ǐǯ (Authoritarian style) Ư‡ƨǤDŽǁƐ ƒNj‡ƨŬƐ

Ƨ ƨdžǁƐ !‡Y Ǐǯ Ư‡ƨǤDŽǁƐ ƒNj‡ƨŬƐ :üNjŬƐ ƚƟǴDŽǁƐ

ƚǴdžöǁzk!ƒ CǴl!ǫ ƨƒƨdžk ƒǤ ÜDžnjƚǴŋǴơǤ DžnjƚǴhƨƨ yǴdžpǤ ÜCǴLjhŪƒ ƚǴö‡ǤǁƒƚǴƒ ƒƚNj ƨödžƚöǤ

Ǥö!ŭlƚƒ DžnjhǁƒǤ ÜƨöƨƚöƚƒǤ Üƨdžƚƒdž!ƒ ƥǴlƨ!ƒ Ǐǁƨƚƥdžƚƨƚƒ DžnjdžǤ!ǤǤ ÜDžnjöǁƨƚƥdžƚƨƚƒ Džƒƒƥƚƒƚƒƚƒ Džnjƚƨƚƒƚƒƚƒ

ϒĂĺ ϱŰf fŘnj! Dźnj ư ƧƵk Ĭ!ϱ DźnjƑĠĻjhD yđź ϒĂĺ ϱŰf fŘnj! LJŏĂhŰf ƦϱƧĠđźđź ϒĠhϱD yϩƧk þp -:LjĠƑĠƨƨ

ÜþƑƨ!f CĠhŬf ΘĂđźƱ NhĠhϱD LJđź LJD Ġđź‡ ÜDźnjƑĠĻjhD ĬĺŽ NJlŏhƱkh LJĂđźĂlŏ5 ÜDźnjŏĂhD ýhp LJđź DźNjƧƷϒ Ŏ5

ĬĺŽ NJ ư Ƨ5 LJĂ!ĂĠơŏ CĠhŬf NJŏ5 ƨ5ƤD Ġđź5 ÜDźŏĺƵk!f LJđź ĠĻjŏƵźđź ĠŽĂĻj LJĂ ư Ƨ5ŏ DźnjĺƵźnŏ ĭ Ř!f ƧđźŰf

ăĂkϱđź!f Ʊĺϱkđź!f ϒĂĺϱŰf DźfþPkϱŬ Ʀĺđźkơđź!f ϒĠhϱŰf LJđźĂ^CÜDźnjkfƧþl! lĠŽfƧđź LJĂþ ÜĠĻjhŰf

ĬĺŽ ĠđźnjƑfƨ Ư Ƨ5 Ĭ!ϱ LJƷnĺŏ LJŏĂhŰf LJƷ5 ĠŏLjþ!f ĶĠŏĂkϱđź!f LJđź ĠĻjĠ‡ fŘƷ5 Ü ĭ þĠ ϒ kpŬfĂ ŎŽĠđźknŬf

DźnjLjŏhu ƦŏƧđźƵ!f lĂnƨ!f ăþđźĂ LJŏĂhŰf ƧđźŽĂ ÜLJŏĂhū! ŎđźŏĺƵk!f ăĂkϱđź!f Ư Ġ5ƤLjf NhĠhϱD LJđźĂ^DÜDźnjƑĠĻjhD

ýŏđźk ĠđźLjŏhu CĠĻjhŰf ĬĺŽ lƱŏŏϱ!f ϒĂĺϱD Ĭ!ϱ ƧđźƵ!f Ŏ5 LJŏđźþlkđź!f CĠhŬf ýŏđźŏ Ƨŏơ ÝCĠĻjhŰf LJŏhĂ

^đ.DźnjƑĠĻjhD ĬĺŽ lƱŏŏϱ!f Ĭ!ϱ ƧđźƵ!f Ŏ5 ĶĠđźþlkđź!f Ƨŏƨ ĶĠnjđźŰfĂ ĶĠlNjfƧđź!f ĶĠnjđźŰf

Cfþϱ ýŭP LJđź CĠĻjhŰf LJĂđThu Ƨđźkϱđź!f ýPþk!f :ĠnjLjđź ƧNjĠƱđź lþƵ ϒĂĺϱŰf fŘNj ŘPkŏ :LJþljƑưĐŽ

lþThu ĭ DƧ!f Ư Ƨ5Ă ÜCĠĻjhŰf Ġnjhu yIŏ Ŏk!f CĠƱPŰf DźŏP ư kĂ Ü ll !Ř! ƧƧhđź Ƨŏƨ LJđź NŏnĂk!fĂ ƠϒĻ!f

YĠhkf ĬĺŽ f Ƨơ!fĂ ÜCĠhÐ‡ DźNjƧƱĻj ƦnjnĂ ĶĠhλϱ Ŏ5 Ġnj!ŭƷkϱfĂ CĠƱPŰf þŏϒkĂ ÜĶĠTpĠĻjđź!f CĠĻjÐ

þŏþơkĂ ƦĻjŏƵđź ĶĠpĂđhu DźnjđźƨƨϱĂ ÜCĠĻjhŰf ƦϱfƧþ ƦIŏƧƱ Ŏ5 Ƨđźkϱđź!f ýPþk!fĂ Üýƨ Ljđź!f Ŏ5 ƨŏpþ DźĠƱĻj

Ð.ŭhlkϱđź ĠnjkϱfƧþ ŎƷhĻjŏ Ŏk!f ĶĠϒϒPk!f

---

1 :ƧƱĻf ÜĻĺϱĺ ÜĻJđźđź!f þhƵ þđźơđź ÜĻJŏϱơ ü2Ư‖ε ĺúlϱĺ ÜĻJŏϱơ ÜĻJđźđź!f Ƨ‡ƨ!f Ƨfþ ÜƧϒđź Ühĭƨ2đź‖ε ÜĻJĠđźƵ ÜĻJŏϱơ :ƧƱĻf

.Ē f Üčě ĚĒ Ü(Ʊ.þ)ÜŎƵđźĠη!f Ƨ‡ƨ!f Ƨfþ ÜƧϒđź Ühĭƨ2đź‖ε ü2Ư‖ε ĺúlϱĺ ÜĻJđźđź!f þhƵ þđźơđź ÜĻJŏϱơ :ƧƱĻf

2 :ƧƱĻf ÜĻJĠđźƵ Üyŏƨ Ăk!fĂ ƧTĻĺ! ƨĂƧT!f Ƨfþ ÜĻJĠđźƵ Ühĭ YƑDźƦ‖ÚΣ hƨϱĻđźƦ‖ε ÜýŏĺP LJƵđź ÜƧđźƵ!f

.ĚĒ f ÜĎČČĐ ÜčƱ

3 :ƧƱĻf ÜĻJĠđźƵ hĭ YƑDźƦ‖ÚΣ hƨϱĻđźƦ‖ε hĭ‖NjlNjlĭƨ ÜþĂđźơđź Ĭ5Ʊϒđź Ülþđźf ĂơĂ .þđźơĐ þđźơđź ÜƦơ!fĂϒ

.ēĚ f ÜĎČčČ ÜčƱ ÜƦŏƵđźĠη!f Ʀhĺ‖Ʊ!f Ʀhk‡đź Üþhƨf

4 :ƧƱĻf ÜĻJŏϱơ ü2Ư‖ε ĺúlϱĺ Ühĭƨ2đź‖ε .Ĕ f

© Arabic Digital Library - Yarmouk University
© Arabic Digital Library-Yarmouk University
المنارة للاستشارات
www.manaraa.com

ýƤƥk!ƒĂ ÜCĞĻĵŭŪƒ Ĭ ĺŻ LJŏƶdž DžĞƶƱ ŧŏŻĂĻj Ư Ƨ5 :Ŏĺŏ Ğdžŭ ƥƥơƙk LJŏƥ!ƒĂ!ƒ ăƥ! ƱĺĻk!ƒ ƧNjĞƲdž LJdžĂ

ƥNjĞTdž LJdž DžnjƶĻjdžĂ ÜDžnjĻŭŭdž ƧĞŏkƤƒ ýŋD LJdž CĞĻĵŭū! ýĞŋdž!ƒ ŧơĞkǫ DžƥŻĂ ÜDžnjkĻƒƧƥ ŧlŏƧƱ Ŏ5

ÜDžnjkĞdžĞdžkNjƒĂ Džnj!ĂŏdžĂ CĞĻĵŭŪƒ ĶĞŏƒĂNj ƧĞŏkƤƒ Ŏ5 ýƤƥk!ƒĂ ÜCĞĻĵŭŪƒ ydž ŧơƧĞŢdž!ƒ Ư 5ƧĂ ÜƨĞ5ĺĺk!ƒ

ÜCĞŭŭƒ ydž ŲĻĞĻjkŏ Ğdžŭ NJdžŏƲĻjkĂ CĞĻĵŭŪƒ ĶpĂ lƧƒƥŭ DžĞŏl!ƒĂ ÜĶĞpƒƥŢ!ƒ Džnjƶdž Džŏlŏ Ļ LJdž ƥŏƥơƙĂ

DžƥŻĂ ÜNJƨƒƧ5 ĶĞpĂD NJŭ Ŏưlŏ Ļ ĭĶ!ƒ LJĞ‡dž!ƒ ƧĞŏkƤƒĂ ÜCĞĻĵŭŪĞŭ ŧŢĞP!ƒ Ķŭ‡Tdž!ƒ ŧTpĞĵdž Ư 5ƧĂ

č.lƧĻŪƒ LJĂƋTŭ ýƤƥk!ƒĂ ŧŏƥơ!Ğŭ CĞĻĵŭū! ƲĞdžĻ!ƒ

ÜNJŏĺĺŻ LJŏĂŭŪƒ ŧl5ƒĂdž ýŭp ýdžŻ ĭŭ DžĞŏl!Ğŭ CĞĻĵŭū! ƲĞdžĻ!ƒ DžƥŻ :‖!Ŗ‡ ŲĂĺĻŪƒ ƒŖNj ƧNjĞƲdž LJdžĂ

Ư ƨƤĻjƒĂ ÜDžnjĻjdž ĮŲĂĺƱdž ĂNj Ğdž ƨĞŋĻjǫ Ŏ5 ƒĂƑƱĞŭk Ğdžĺ‡ DžnjƤŭĂkĂ CĞĻĵŭŪƒ ŲĞlƶ! LJŏĂŭŪƒ CĂŋ! lƧλ‡Ă

ŧƱĂƧTdž LJĂ‡k Ğdž ŭ!Ğƶ5 ĶλƥơƙĂ LJǫĂ ÜCĞĻĵŭŪƒ ĶĞŭƐƧĂ ĶĞŋĞơ YĞŭTǫ Ŏ5 lƧĻŪƒ ŭĞŋkĻƒ ýƥƶdž

ŧ5ĂŢĂdž!ƒ ŧŏƧơ!ƒ ƥĂƥơ Ŏ5 ŧƱŭưĵdž CĞĻĵŭŪƒ Ƨ2ŢĻk ŧŏƧơ LJD Ğdž‡ ÜLJŏĂŭŪƒ Džŏ!Ğƶkŭ LJŭŪƒ Džƒƨk!Ğŭ

Ď.Džnj! ŧơĞkdž!ƒĂ

LJŏĂ‡k Ŏ5 ýλdžkk CĞĻĵŭŪƒ Ĭ ĺŻ ŧŏŭĺĻ!ƒ ƧĞλŬƒ LJdž ŧƶĂdžŋdž ŎƱĺĻk!ƒ ŲĂĺĻŪƒ ‖Ƨkŏ ƥƥ :LJƥƑkƆ

Ŏ5 ŧƱŭưĵdž ÜŧƱĺĻ!ƒ DžĂnjƨdž LJdž lƧĂƶŖdž ÜlƥƥƧkdž ŧ5ƑĞPĂ ŧŏĻ5lj!ƒ ŧơŢ!Ğŭ ŧƶkdžkdž Ƨŏƨ ŧŏŢPT

ƧƥĞŢdž LJdž ƨƧƥŢdž ŧŏŢPT!ƒ ljŖNj OŭŢk ŧƱĺĻ!ƒ ŲĞŏƨ ýĞơ Ŏ5Ă ÜlƥĂŋĂdž ŧƱĺĻ!ƒ ĶdžƒƥĞdž Ğnj‡ĂĺĻ

NJkƶưk ĭŖùù!ƒ LJĂĵĞùùl!ƒ ŧ5!Ğùùùù Pdž Ŏ5 lƲƨùùùŋ Ƨùùùùλ‡ĐĂ Üyùùùùdžkŋdžĺĺ! ƥŏƥnjk!ƒ

Ư ƨƤĻjƒĂ ÜDžnj!Ăơ LJdžŭ ŧlλ!ƒ DžƒƥƶĻjƒĂ ÜŧŏŭĺĻ!ƒĂ ŧĻĞƶk!Ğŭ CĞĻĵŭŪƒ ƧĂƶTĂÜĞnj! NJNjƧ‡! ŧŋŏkĻj ŧƱĺĻ!ƒ

---

1 ŭĭƨƨdžĺĺ ƲNjƨŢĺĺƒĞ ŭĭDĞdžŧĺĺ ƒNJŧƥqƨNj ŭĭqĺĺ€Njĺĺ ŭƨĻdžŧĺĺ ƲDŽdžNj ŭĭTqĻĻĺĺ ƲDŽdžNj ƝNjDŽƲĺĺ njNjŧƨDŽ ÜŧdžƱĞ5 ÜŎĻjdžĂdž!ƒ

.(ĎČčČ) Ü‖ĂdžƧŏ!ƒ ŧƶdžĞŋ ÜlƧĂTĻjdž Ƨŏƨ ljƒƧĂk‡ƥ ŧ!ĞĻƧ .qĞƥ€ ŭdžĭqDŽ Ĭƶ ŭDŽƒƳĺĺ€ ŭĭNjdžƒkĺĺ€ ŭĞ‡Ư ƥƨć njqĺĺ

ŧŏŭƧk!ƒ Ƨƒƥ Ü‡ŧTdžƥ Üƒƴ‡Ĺĺ€ DžDŽŖĺĺ€ Ĭƶ ƥƒdžĞŬ€ ŭĭĞƥŧ Ûăƥƨ€ŬĞ LjĭŬNjŧĺĺ€Nj qƒĻƥŪ€ ÜƥĞŏƨ ƥdžơdž ÜLJƒƥdžơ :ƧUĻƒ 2

.čĚ ƒ ÜĎČČđÜŧλŏƥơ!ƒ

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

المنارة للاستشارات

www.manaraa.com

ÿďž ŇTĞďžkŏ ŬĂ NłłƐŽŏ Ů þp ŧŀƒŽþ!ƒ LJďž LJŏžďž YĂŀj! LJłłŬƒ ÿưPŏ ŧŏơ ÜŎŀƒŽþ!ƒ ýŏŢơk!ƒ ăĂkŀďž

č.NłkƒŽþpĂ N!Ăŏďž

YĞłłTçĂ ŧŏžŏłłƠ!ƒ DžnjkĞŏơ ŧŀŽĞďžďž LJďž CĞLjłłŪƒ LJĞďžŽơ ŎƠŇŀk!ƒ ŸĂŇŀū! ŧŏłłŇŀ!ƒ ŽĞλŬƒ LJďžĂ

CĞLjłłŪƒ LJD Ğďž‡ ÜŸĞơŀLjŬƒĂ Ž Ljž!ƒ LJŏłł Džnj‡ĂŇŀ Ŏ5 LJĂŘłłŘkŏ Ğďž Ğłł!ĞƐĂ ÜDžnj!ĂŏďžĂ DžnjkĞłłƐĂ DžnjkĞłłŋĞơ

Ž ŏ‡k!Ğłł CĂŀ Džnjŏþ!Ă ÜLJŏŽPŬƒ ljĞłłŋk ŧ5ŽƠkďž ŽŽĞTďž LJĂŇďžơŏĂ CĞŏĂpŪƒ ŘĞŏŢPTłł LJĂþơĂkŏ

Ð.LJŏŽPŬƒ ÿďž ŎŽĞďžkłłŋŬƒ

DžĞŏl!ƒ ŇŇŽ DžnjkŽþp DžþŽĂ ÜDžnjkĞŏơ ŽĂďžD Ŏ5 DžnjŏĂłłD ŇŇŽ CĞLjłłŪƒ þĞďžkŽƒ ŧŏłłŇŀ!ƒ ljŽĞλc LJďž LJD Ğďž‡

lĞŏơ!ƒ Ž pƒĂďž LJďž Ž pĂďž ŇD ŧnjŋƒĂďž þljŽ ŽĂŢl!ƒĂ ŋŋ!Ğłł DžNjŽĂŽTĂ ÜDžnjkl5ƒĂďž þŽłł Ŭç ŽŽŢk ŇĐłł

Džnjkl7λ DžþŽljkĂ Ğďž‡ ÜDžnjŏĂłłD ŘĞďžŏŇŽk LJĂŽUkljŏ ĞďžljçĂ ÜŘƒŽƒŽl!ƒ ŘĞPkƒ ŇŇŽ ƒĂþĞkŽŏ Dž! Džnj5 ÜŧŇkPďž!ƒ

ÿ5þŏ NłłD ŧŏłłŇŀ!ƒ ljŽĞλc LJďž LJD Ğďž‡ ď.DžnjljŽ Žþ Ţŏ Ž Ž Ţk ŇD ŇŇŽ ŸĞlŽ!ƒ LJďž ĞďžFƒþ Džnj5ĂP! Džnjŀ5ljłłu

ŰŘĂďžLj!ƒ Ğďžnjljłłd LJłłŬƒ ŽłłkŽŏ ŧŏơ.NłFĞLjłłD ÿďž NłłďžĞŽk Ŏ5 ŧŏƠŇŀk!ƒ NłłŏĂłłD ŧŏŢPT ƒ ďžlkŏ LJD Ň!ç LJłłŬĞłłu

Ð.ñłłlkŀďž CĞLjłłŪƒ ŧŏłłŽk Ŏ5 YĞłłkŭ! OŇŢŏ ŇŘ!ƒ

þƒŽ5D LJŏłł Ž5ĞLjk!ƒ ŝŇP Ň!ç Ňþďŏ NłłD Řç Ü‡‡ lŽŀŀŪƒĂ LJŏþ!ƒĂ!ƒ ŇŇŽ Žŏλďk ŸĂŇŀŀŪƒ ƒŘnj! LJç

LJD ýĂl!ƒ LJ‡ďžŏĂ Ü Ư ŽłłŇ DžnjưŽłł lĂPŪƒ LJŏłłĂ ÜCĞLjłłŪƒĂ LJŏþ!ƒĂ!ƒ LJŏłł ŧpŭŽ!ƒ Ž ŽưĂ ÜlŽŀŀŪƒ

---

1 :ŽUłłƒ ÜLJĞLjþŽ .ĞłłƒŽ ÜłłĞTŽ ÜłłĞŀłłĂ ŧłłHłłÚłłŇ łłəŀďHłłŇ LJĂŽTĞłłj ŧŏƒþłł!ƒ Žƒþ ÜłłŇYƒDŽHłłÚłłŇ LJĂŽŽłłĂďĂ ÜLJĞLjłłŽ

.ĎďĎ ƒ

2 :ŽUłłƒ ÜLJŏŀơ ŀúłłŀDŽ ÜłłŇŽłłĂďĂ ü2ƯłłŇ łŇŇŽłłĂďĂ ÜłłŇŇƒ ƒ.

3 :ŽUłłƒ ÜŎŇŽ ŇŇŽłłĂďĂ ŽƒŇsDŽ ŇŇŽłłĂďĂ łłŇŇƒDŽƒyDŽłłĂ łłŇŇƒDŽƒyłłĂ łłŇŇƒłłĂ łłŇŇƒłłĂ łłŇŇƒ

Ł ŏ!ŭ ł k ł Ů f Ă Ü Ď ž n j ł ţ L j D Ĭ ĺ Ž ţ Ğ ď ž k Ž Ů f Ŏ ţ C Ğ L j h Ū f l Ž ţ p Ž ž ư ŏ L J D Ń L j d T L J d ž Ŏ Ţ Ń ł k ! f Ţ Ă Ń ł Ū f D ž f ţ P k ł f

y d ž Č Ü L J ŏ Ž P Ů f y d ž Ń Ń Ž Ğ ţ k C Ğ L j Ă D Ź ž ư Ğ P ţ Ž ţ ! f O h Ţ ŏ Ĭ ! ę l j Ž Ă ţ h ĭ ţ đ ŏ f Ř Ń j Ă Ü ǁ Ă Ń ł ! f Ă Ž Ğ ł ţ Ū f Ŏ ţ

Ł l λ ! f D ž ţ Ž Ă Ü Ž Ř ơ ! f D ž n j ł Ă Ń ł Ţ Ğ k L j ŏ Ă D ž n j F ŭ d ž ž y d ž Ł d ž ŏ d ž ơ Ř Ğ p ŭ Ž L J ŏ Ă ł k Ĭ ĺ Ž l Ž ţ ! ! f Ŏ ţ Ł h Ă ž Ţ

.L J ŏ Ž P Ů Ğ h

.Ư ł ž Ł ǁ ε D ž Y Ţ ţ Ğ y D Ž ǁ ε Ţ b F ž Ū ε ü F l ł ď

Ď:Ŏ N j Ü Ł ţ Ń k P d ž Ź Ğ ł T D C Ğ L j h Ū f l j Ğ ŋ k L J ŏ ţ ! f Ă ! f L J Ž l Ž ţ Ğ Ţ ! f l C Ğ ł Ú f Ř P k k

:Ł ŏ ţ ł ŋ ! f l C Ğ ł Ú f .ď

Ř Ğ ł Ž ơ ! f D ž f ţ P k ł Ğ h Σ Ž Ğ ď ž k Ŏ k ! f Ă Ü ţ Ţ l h L J ŏ ţ ! f Ă ! f L J Ž l Ž ţ Ğ Ţ ! f Ř Ğ ł Ă Ń ł ! f y ŏ d ž ŋ ý d ž T ŏ Ă

Ü Ž ŏ ł ł k ! f Ă Ü Ž ž T ! f ţ T Ă Ü ý ł Ž ! f Ă Ü Ţ Ž ư ! Ğ ł Ý C Ğ ŏ T Ū f Ă D C Ğ L j h Ū f Ĭ ĺ Ž C f ţ k Ž Ů f Ŏ ţ Ł ŏ ţ ł ŋ ! f

ĭ ţ ŏ Ū f D ž f ţ P k ł f ý ŭ P L J d ž Ł ŏ Ž Ğ d ž ŋ Ă D Ł ŏ ţ Ž ţ l Ž Ă Ţ h Ğ d ž ę ř Ř Ń j D ž k ŏ Ă . ţ Ž ơ ! f Ă Ü Ư ž ! f Ă

l C Ğ ł Ú f ţ ž k Ă Ü C Ğ L j h Ū f D ž ł ŋ Ĭ ĺ Ž Ł ơ ư f Ă Ž Ğ λ ď ǁ Ž k Ğ n j L j d T L J d ž l f ţ D ĭ D D ž f ţ P k ł f Ă D Ü ý ŋ Ž Ū f Ă

.Ź ơ Ă ư Ă l C Ğ ł Ú f ý Ğ ł T D Ž λ ł D L J d ž Ł ŏ ţ ł ŋ ! f

---

1 Ü h ĭ ź q ţ Ů ε l f y D Ž f U ǁ ε h ď ł Ư n j q ǁ ε d y ł ǁ ü ĭ D Ń f Ğ D Ğ ź ǁ ε Ă ł Y h ĭ Y f D Ź H U Ů ε N j h ĭ ž Ž ź ǁ ε l ε ţ ĭ Ę H D Ń ε f y Ğ Y ţ ŋ ŏ ÜLJŏšŏŽT!f

.đĚ f

2 Shannon, R; Leblanc, M; Kelley, M.; Hanson, R.; Laslie, K.; and Wingate, A (2006).Effects of community violence exposure and parental mental health on the internalizing problems of urban adolescents. Journal of Violence and Victims. 21,2. Retrieved November 15, 2007, from ESSCO host master file database.

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

المنارة للاستشارات
www.manaraa.com

:ƦŏƱƽǶ!ƒ ǀǈǶǀǄƒ .ƒ

ƱǶƽ!Ǘƒ ƽǔǕǹǄ ƱƷƒǈŏ!ǶǂƦ ǀǈŏƥ!ƒǍ!ƒ ǀƱƲƽ ƽƽƒƨŏ ƲƦ!ƒ ƷƲǔǂ!ƒ ƥǍƥơ ƥǀǈǁ ǀǍǀǀ!ƒ ƒƦǀǀ ƨƥǍ

ǀǀǀǈ ǶƷƲǂ ƱǁǁǁǍŏƲ ǀǈǶǀǄƒ ǀƒǍǀǀ ƨƲƲǂ ƥƲŏǀǀ ƱƷƲ ƲƲƲƲǍƲƲƲƲ

ĂNjĂ NJkŏLjĠùlLjǫ ĠdžơƧŏ Dž! ljfĂùhD LJŰ DźnjkŏLjĠlLjƀh NJlĠlơǫ DźþZ ƭŋŏkLj ΣĠùLj!f LJdž ljƧŏƐ

ČƧŏȝŢ ýɣŏ ĂNjĂ lþĠzl!f LJdž DźƧƀơ NJLjĂǂ ÜNJklĠzkĂ ljƧŏƐ LJƨơ! ΘƧùɣŏĂ Üýùùɣŏ

ý‡! ŰĠh ŎlŰŏ Ŭ ƭŏơ ÝYƧưĂ lĂlp LJdž NJŏ!ǫ Ư'Ƨzk Ġdž Yhlh lþƧdźkdž ƭŏŢPT LJŏĂǂk .Ď

þƧdźk!f Ŏ!Ġk!ĠhĂ NJŏĂhD ƧdźfĂD ƭŏhŰkh Ŏ!Ġhŏ Ŭ þp ýh Üþŏ!Ġlk!fĂ Ƨ fƧZŰfĂ LJŏLjfĂl!fĂ ĶĠdźŏŰzk!f

.yźkŋdž!f Dźŏp ý‡ ŎŰZ

LJdž NJlơh ƭh!Ġŏdž!Ġh DźĠŏl!f LJZ LJhŰf DźĠŋơǫ Ĭ!ǫ ĭ þđk þp ÜlþþƧkdž ƭɣŏzư ƭŏŢPT LJŏĂǂk .ď

DźþNj YĂŰlŰf fRNj LJZ JNkljŏ þpĂ Ü‖!R ŎŰZ ƭhkƧkdž!f ƭdźŏPĂ!f YpfĂz!f LJdž ŹɣĂP ÜLJŏƧPŰf

ƧzTŏɣ ÜŰƧŏh‡Ă ŰƧŏȝŢ ý‡ ŎŰZ ƭhĂlz!Ġh ljþŏþnjkĂ ÜNJɣŏĂPk LJdž ƧĠƛ‡Úf Yhlh ÜLJhŰf ƭŏŢPT!

Ġdž‡ DźnjFĠLjhD ydž DźNjƧlD Ŏɣ lĂl!!f YĂŰlD CĠLjhŰf DźþPklŏ þpĂ ÜNJlɣLjh NJklƛ DźþzLjkĂ f lLj!Ġh

ydž ýdźĠzk!f Ŏɣ ŰRĂdźLj!f YĂŰlŰf ĂNj lĂl!!f YĂŰlD LJD ƧĠhkZf ŎŰZ DźnjzdŽ DźNjƀĠhc ĠnjŰdźzklf

Ď.CĠLjhŰf

‖Ƨkŏ þp ÜCĠLjhū! ŎLjþh!f YĠlz!fĂ lĂl!!f YĂŰlD DźfþPklf LJD ƭŏơ Üĭþlŋ!f ĂD ŎLjþh!f CfRŏŰf .Đ

كالكسور والجروح والحروق وغيرها من NJŏŰZ ĠNjƧƛD ‖Ƨkk ÜƭƷ!Ġh ĶĠhĠŢǫ LJhŰf Dźlŋ ŎŰZ

آثار مؤذية، وهذا ما يسميه الأخصائيون بالطفولة المهمشة، ĂþzkŏĂ Ĭ!ǫ fRNj الأذى النفسي

الناتج عن الحرمان العاطفي من الأبوين.[٣]

---

1 ƒ ČĒ ÜhĭƨƨŰ ü2Ư‖ε lűlŋDŽ ÜLJŏlơ :ƧUljf

2 ƒ ČĒ ÛhĭƨƨŰ ü2Ư‖ε lűlŋDŽ ÛLJŏlơ :ƧUljf

3 ƒ ČĐď ÜĎČČĐ Üčŏ Üyŏ‡ĂkƒĂ ƧTljŰ! lĂPŰf ÜLJĠdźZ Üü2Ư‡‖ hĭƨƨŰ ülƒlŋDŽ‖ε ÜLJĠljdź!f þhZ ƭTĠ‡Z ÜþĂdźơdź :ƧUljf

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

المنارة للاستشارات

www.manaraa.com

ljƧŏƛƋk LJƒƥlƽ Ĭ ǶƵ ýdžƶŏ CĞLjƫŪƒ yďž lĂ ǂl!ƒ ǶĂǶǂD YĞƫǩƒ LJD ƭŏơ :NǂǂƷLjƫ ýƷƱ!ƒ ƭlƛ DžƒƥƶLjƒ .đ

ýĂl‡ ÜƭŏƱƷ! lCĞǂÚƒ ǨLjĞ‡ ƒƦǂ ƭǂĞP NǂkƒƦ! LJƫŬƒ Ƨŏƥlk Ư ƷPLjöĂ ÜƭŏƫƧkǶ! ǶĂǶǂd‡ DžnjöǶƵ

Ğdž‡ ČÝNǶǶNjD NƫƫƫƷǂŏ Ğdž Ĭ ǶƵ ĮĞLjƫ NǂkĞƷƧǂǂk LJĂ‡kĂ ÜĞNjƧŏƹĂ Ŏƫƹ ÜýTĞƷ ǨLjD :NǂǂƷ! ýNjŪƒ

Ƶ ǶkǨdž ŎƷ ƨŏ‡Ƨk!ƒ ŎƷ ƭƫĂƶǂ ƥŋŏĂ ÜŎ!ĞƶƷLjŬƒĂ ÜŎǶƵlƶ!ƒĂ ÜŎǶƵž ǂŋ!ƒ ĂdžLj!ƒ ŎƷ ƧǨĂkŏĂ

Ď.ƧĂdžŪƒ

DžĞdžD Džk Ğdž ƒǩ ýŋǨ!Ğƫ NǂkƫĞǂƹĂ ÜýŬǩÚƒĂ Ƨŏlơk!ƒĂ ƭLjĞnjdž!Ğƫ ljƧĞƶTƹĂ ÜLJƫŬƒ ƭŏǂƷLj DžŏƱơk .Ē

ď.NǶǶNjD Ĭ Ƶ ƫƥpĞơ NǶƶŋŏ Ğdž ÜCĞƫƧƹ!ƒ

ĭ ƥdŏ ƒǩNjĂ ÜNǂ! NǂŏĂƫD ƭŏLjƒĂƥƶƫĂ ƱĞƫơÚĞƫ ljƧƶTŏ lĂǂl!ƒ ǶĂǶǂD LJD ƭŏơ ÜýTƷ!Ğƫ LJƫŬƒ ƧĂƶT .ē

ƥŋŏ ƭŏơ DžnjFĞƥƥǂƫƫ ƷĞǂk!ŬƒĂ ÜŎLjƥƫ!ƒ ǶĞlƶ!ƒ ĭ ƥĞƷk! DžnjöĂƫdƫ ǂĞ‡kơŬƒ CĞLjƫŪƒ ǶLjŋk Ĭ!ƹ

Đ.DžNjƥLjƶ ǶĞlƶ!ƒ LJdž LJdžŬƒ ǩŭdž!ƒ

NǂkĞŋĞơ Ư ƶƫ YĞƫƹ ljƥlƷŏ ĞdžĞdž ÜNǂŏĂƫD ƥLjƶ ǩĂƫLjdž NǂLjƫƫ LJƫŬƒ ƧƶTŏ ǶĂǶǂŪƒ ƒǩnj5 ÝƭŏLjƒĂƥƶ!ƒ .Ĕ

---

1 ƒƧƱLj: Ư ƧŏƭƱơ LJƫŬƒ ƶƫƶƫƶƫ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

: [illegible]

[illegible] : [illegible]) [illegible] .č

[illegible]

[illegible]

[illegible] :[illegible] [illegible] [illegible] [

عن رعيته)[c]Ü ýĞp :ÖhĞƵP!f ŁöĞƵƵ :ÖhĞƵP!f ýĞp ŁöĞƵƵ ÜDžnjpĂlơ DžnjĞ!ĞƵƵ ÖžĞƵƵ ÜDžnjpĂlơ DžNjƵdžŪ NĂkƵĞöƵ ĭD NJĂNjD ýƵƵ!f ŁöĞƵƵ

ýĂFƵdž ÖƵƵfƵ!f LJĂŁ5 ÜŪĂƵĂ! Łơö ƵĞj!fĂ DžþP!fĂ þŬĂŪfĂ ĞöhĞ!f ƵĂdžD Ƶöhþk ÜĞDƵdž!f ŁöĞƵƵĂ

ĂhD NJöĂƵö ĭR!f Łöþơ!f ll!R! þnjTöĂ ÜNhĂƵĂ ĬĂZ ýþ ÜNJöĂZ NhƵĞơdžĂ NöĂZ Ÿf ljĞƵƵkƵf ĞdžZ

Ÿf LJD Ğdžh5 Ü(ما من راع إلا يُسأل يوم القيامة أقام أمر الله أم ضيّع) :ýĞp ﷺ ÖhLj!f LJZ Üرضي الله عنه lƵöƵNj

[D].NJhĂƵĂ ĬĂZ ýþ ÜNöĞ5 Ƶ Ğdž Ö5 ƵTp fRo Ƶ ŁŁdž!f RPfĐöƵ Ĭ!ĞƵk

.đ ÖhLj!f ýĞp :ﷺ (لا يسترعي الله تبارك وتعالى عبداً رعيةً قلت أو كثُرت، إلا سأله الله تبارك وتعالى عنهما يوم

القيامة، أقام فيهم أمر الله تبارك وتعالى أم أضاعه؟ حتى يسأله عن أهل بيته خاصة) [đ]Ü LJĞöƵfƵ LJfĂhŪĞ5 ĬĂZ

ĞdžnjköhƵk YĂƵĂ ĬĂZ ýþkƵöĂ ÜŸ ŁZĞÖ ĞdžnjköhƵk YƵfĂh ĞdžĂlö LJD ĞdžnjöĂZĂ ÜĞdžnjFĞLjhD

ýƵƵ ýŁ" : Ư ĞöZ LJh ýöư5!f ýĞp ÜŁöhƵk!f Ö5 DžNjƵöTlk LJZ DžnjĂFĞƵ Ĭ!ĞƵk Ÿf LJD ĞdžnjFĞLjhŪ

Ö5 LJfĂhŪf ƵTp Ğdž fRŁ5 [Đ]Ü"ĞhZ fĂlĂPk Dž! Dž‡LjŁ5 Dznjö5 Ÿf fĂlkĞ5 ÜljþĂĂ NJĂNjD LJZ Ÿf NĂFĞƵ

---

1 Ü ŁfƵkĂ! LJĞöƵ!f Ƶfþ ÜlƵNjĞ!f Üăþ FĞĞ ŋĭÖT ƝÞƵĞ ăþ FĞĞ ŋŁ ÜƵŋơ LJh ÖĂZ LJh þdžơD ÜÖljŭlƵz!f

Üēčď Ł öþơ!f DžpƵ Ü(Dž‡Ljdž ƵdžŪf Ö!ĂDĂ ýĂƵƵ!f fĂzöÖDĂ Ÿf fĂzöÖDĂ) : Ĭ!ĞƵk Ÿf ýĂp YĞh ÜDžĞ‡ơŪf YĞk‡ ÜčěĚĒ

.čče f Üčď Ш

2 .čĎč f Üčď ШÜ ăþ FĞĞ ŋŁ ÜÖljŭlƵz!f

3 .ĎĎ f ÜĐĒď ĒDžpƵ ÜƵdžZ þljƵdž Üčěěď Üčö ÜŁödžĂz!f Yk‡!f Ƶfþ ÜKĂƵöh ÜqDžÖć qđžƵDž Üþdžơ Üýhljơ LJhf

4 Üčö ÜLJĞöƵ!f ŁƵƵđdž ÜKĂƵöh Üüf2ƯŬε f ε qONj !f|ÖĐĞ üf2ŁÖŬε ÜLJfþdžơ ýć þzƵ Ÿf þhZ ýþĞZ Ü ĭ þdžĞƵ!f :ƵUljf

.Đđď f ÜĐČČđ

© Arabic Digital Library - Yarmouk University
© Arabic Digital Library-Yarmouk University
المنارة للاستشارات
www.manaraa.com

fŘNj :ýĞlŏ5 ƧĞLj!f Ĭ!ę ýŋƧ!Ğu Ƨdžđŏ :ĭƧĂƛ!f LJĞŏ5ę ýĞp ÜƧĞLj!f Ĭ!ę ĞdžNjƧŏŢdž LJĞ‡ Ğdžnjkŏu Ƨk

ČNJkĞLjęơ fĂĬ‡D NJ!ĞŏŽ

DžNjþfþŽę YĞu LJdž Ƨukzk Ŭ Džŭęŭf Ŏ5 CĞLjuŪf Ł‡ŏuƧk LJD ÜŁŏŽƧŢ!f f ĂŢLj!f ljŘNj LJdž ƧnjUŏ

ÜNlu DžĞŏl!Ğu LJfƧŋđŏ ÜLJŏĂuŪf ĬĬŽ Džŭęŭf NluŋĂD ŎŽƧT Dž‡ơ ĞnjLję ýu ÜYęơĂ ŁŏĬlu1kędž!f lĞŏơĬ!

Łuę Ğơdž ‖!Ř ĬĬŽ ýŏ!þk!f NlŋĂĂ ÜYŋfĂ!f fŘnj! Ğdžnj‡Ƨku LJĞdžƛđŏĂ ÜŁŏƧĞŋ!f ŘĞLjęơ!f YĞu LJdž ĂNjĂ

.‖!Řu fƧŢp LJę Dznj! Ĭ!Ğzk Ÿf

ƀfdžĞŬƐ Ăllđ !ŭƨŪƐ Yþưđž :ĬdžFkllƐ f‡ŬDŽllƐ

DžNjĂ ÜyđžkŋdžĬ! Ĭ!ĂŪf ŁjuĬ!f DžNj CĞLjuŪf LJD ‖!Ř ÜlƧŏu‡ ŁŏĞLjZ CĞLjuŪĞu Łŏdžŭęŭf Łŏu Ƨk!f ŘLjkZf

ãØŘê ęĘęĬ Ăŏ) :Ĭ!Ğzk ýĞ15 ÜDznjlu Ĭ!Ğzk Ÿf DžępĐ LJD ÜCĞLjuŪf ŁjĞ‡dž ĬĬŽ Ł!ŬþĬ! Ŏ5‡ŏĂ Üýu1kędžĬ! NJkþŽ

ƨlơkkĂ ÜLJĂ‡!f lƧĞdžŽ ýŢơk Dznjŏ55 Ü(đ'-č :þĬu!f)(ÄĞŏę Ăhęę ÄĞãęę (č) ÄĞŏę Ăhęę ÄØŘê ĐĞg ŘĞŏę (Č) ÄĞŏę Ăhęę

ĞŏƧ‡ƨ5 Yū! ĞuĬŘdž LJuŬf LJĞ‡ ‖!Ř! ÜlĂuŪfĂ ŁdžĂdžŪf Ł5ŎĞz! YĞuTę Dznjŏ5Ă Ü Ư ƧŪf ĬĬŽ Ÿ ŁŏþĂuz!f

ŏbę Ŭŏ ÄÆŁ Ğãŏŏŏę ŏĂę ŏĂę ŏĂę ĂĂĂŏãĂ ĂĂĂŏãĂ ĂĂĂŏãĂ) :Ĭ!Ğzk ýĞp Üþ!Ă!f NJunjŏ LJD Ĭ!Ğzk Ÿf LJdž YĬŎŏ Džŭę!f NJŏĬŽ

LJĂ‡k LJDĂ ÜlƧŏu‡ ŁŏĞLjZ Dznjfŭŏę LJdž þuŬ LJĞ‡ ‖!Ř! Ý(đĔ :LJfƧdžZ ýĞ)(ŏĂĂĂ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

(تزوجوا الودود الولود فإني مكاثرٌ بكم الأمم يوم القيامة)

[illegible]

---

1 [illegible]

2 [illegible]

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

© Arabic Digital Library-Yarmouk University

المنارة للاستشارات

www.manaraa.com

[illegible]

Đ- [illegible] ﷺ: (انكحوا أمهات الأولاد فإني أباهي بكم الأمم).[Đ]

đ- [illegible] (ĎĚ) [illegible] (ďċ) [illegible] Đč-ďě: [illegible]) [illegible] ﷺ: (إن من أطيب ما أكل الرجل من كسبه، وولده من كسبه)[ď] [illegible] ﷺ: (إذا مات الإنسان انقطع عنه عمله إلا من ثلاثة، إلا من صدقةٍ جاريةٍ، أو علمٍ يُنتَفَعُ به، أو ولدٍ صالحٍ يدعو له).[Đ] [illegible] ﷺ: (إذا مات ولد العبد، قال الله تعالى لملائكته: قبضتم ولد عبدي؟ فيقولون: نعم، فيقول: قبضتم ثمرة فؤاده؟ فيقولون:

نعم، فيقول: ماذا قال عبدي؟ فيقولون: حمدك واسترجع. فيقول الله تعالى: ابنوا لعبدي بيتا في الجنة وسموه بيت

---

1 [illegible]

2 [illegible]

3 [illegible]

4 [illegible]

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

المنارة للاستشارات

www.manaraa.com

الحمد).[č]

ŽĺÞĞĹĂŏĂ ŽĺÞŋƒĂźŏ ĹJďž ĹJç ƒĂĹĹžć ĹJöŘŮƒ Ğhjçŏ Ğb) : Ĭ!Ğzk ýĞp :LJöĂhū! CƒÞZD ƒĂĹjĂ+ö Þp CĞĹjhŪƒ -Ē

Ĭ Ĺjzďžhŭ Ü(čĐ: LJhĞƷk!ƒ)(ÞĹöÔơP ÞĹĂźƷ ĹŽŮ!ƒ ĹJďŠ ƒĂźÔŽźkĂ ƒĂźơŽŋŤkĂ ƒĂźźk ĹJçĂ ŽĺŃjĂźÞŘơĞŠ ŽĺÞŋƒĹ ƒźĂÞĹZ

ĞĹ ƒĂĹĹžć ĹJöŘŮƒ Ğhjçŏ Ğb) : Ĭ!Ğzk Ÿƒ ýĞp ƒŘnj! ÜƠ!ĞŤ!ƒ ýďžz!ƒ LJZ DźnjöĂhD LJĂŽźTö Þp CĞĹjhŪƒ LJD

Ý(ě :LJĂ15ĞĹjďž!ƒ)(ĹJĂźÞŋĞPƒ ŽźŃj ĹĹŽĂďŠ ĹĹźĂ ýźźŽŽ ĹJďžĂ ŽŮ!ƒ ÞĹĹŘ ĹJZ ŽźÞĞĹĂŏ ĞĹĂ ŽźÞƒźĂďžŏ ŽźÞŋŽĹ

Ď.Dźnj! DźnjhơŲhŋhŭ DźnjĹĞzöƠö5 ÜNhÞ ĬöŤzďž ĂD ÜDźơÞ!ƒ ĬzöƠp ĬŽZ DźnjöĂhD CĞĹjhŪƒ ýďžơö Þ15

ď.(مجبنة مبخلة الولد ن): ﷺ ýĞp ÜCĞhŭ! ĬŽPhďž ĬĹjhŋďž DźnjĹjĞhŭ ﷺ ýĂŋÞ!ƒ Dźnj5ŤĂ ƒŘnj!

ĂŽźĹj ĹĹźĂźĹ źĹŽöä ĹĹŽĹ ĞĹŽźĹ ĹŽöĂźĹŽĹ ĹŽÒöĂźĹŽĹ ĂĹźĹj ăźĹźĹŽĂźĹ) : Ĭ!Ğzk ýĞp ÜLJöĂhū! ĬĹjk5 CĞĹjhŪƒ -ē

DźnjĹjďž ÞźĂ+kŋƒ ƒŘŋ ĂD ÜŋÞĞhz!ƒ LJZ DźNjĂźŽTD ƒŘŋ LJöÞ!ƒĂźŽ! ĬĹjk5 CĞĹjhŪƒ LJĂ+ö (ĐĚ :ýĞ5ĹjŪƒ)(ŋĹĹŤŽ

ŲźŽŮ Ŏ5 Ĭźź!ĞhďžĞ5 Ü(Ď-č:ÞźĞ+k!ƒ)(ĂĹĹŽĹźĂ ŋĹźöĂ ÞŋĹĹźĂ) : Ĭ!Ğzk ýĞp ÜDźnjhŭ ÞPĞ5kŽ!

---

1 ƒÞk!ƒ CĞöơŋ Þƒp Ü(Ď.Þ) Ü ă PDŽÞĬĬĹ DźďÞ ÜĹÞĂŋ LJhŭ Ĭŋöź LJhŭ Þďžơďž Ü ĭ ŘďžÞk!ƒ Ü(K.Þ)Ü(Ů.Þ)ÜŎhÞz!ƒ

.ďĐč ƒ ÜčČĎčDźpÞ ÜŲŋkơƒ ƒŘŋ Ĭöźŋďž!ƒ ýư5 ŲĞhŭ ÜÞƒĞĹjŋ!ƒ

2 :ÞŲĹjƒ ÜÞźöĂ+ LJhƒ Ü!ĭưyĬĬ DźÞÞsĬĬ Þĭ Þźĭ ÜÞöĂ+ .ďěē ƒ ÜĐŰ

3 ŲźÞ ÜčěĚĚ Üďů ÜÖďžŭŋŮƒ Ųk+dž!ƒ ÜLJĞďźź ÜLJźŋƒĭŘŋ Þĭźŋ TĬĬ UDźƒŰĬĬ ŋĭ0T ÜLJöÞ!ƒ ŽŤĞj LJhŭ Þďžơďž ÜÖĹjĞhŭ!Ůƒ

.ĐČČ ƒ ÜčěĚě ĭöÞơ!ƒ

© Arabic Digital Library - Yarmouk University
© Arabic Digital Library-Yarmouk University
المنارة للاستشارات
www.manaraa.com

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

:ÞÞÞ

ﷺ: ýǵ15 ÜLJŏþĂ ȘǶP ƒŘ LJĂǂŏ LJƋh ljþƒơĂ ǴNjþŬĂŪ ǴhD lDƧdž!f ljƧǵkPk ĭŘ!f ýŋƧǶ! ǶƧǵŏzdž y´ưĂĂ

LJdž Ƨ ƒnj!fĂ ˇÜ(إذا خطب إليكم من ترضون دينه وخلقه فزوجوه، إلا تفعلوا تكن فتنة في الأرض وفساد عريض)

NJkŏhƧk Ŏ5 ƧƛƋk Ŏk!f Ƒơ!ǵŢ!f lƧŋŪƒĂ ÜLJhŬƒ ǵnjŏ5 ƋTljŏ Ŏk!f Ƒơ!ǵŢ!f ƑƒŏhƒĂ ƒǵŋŏǫ Ƒŏljǵǂdžǫ LJǵdž ư ǶǶ!Ř

ǶŘ ǶŘ ǶŘ

ÿqŰNjllε qdžY ÞDŽHllFĞ DžĞŰε pĭdžΘH - : FklFk

č.lƧdžkh NJ‡LjơĂ DžŏNjfƧhq ljĞdžl5 Ü ﷺ ÖhLj!f Nlh ƚŏkd5 ÜDžŭε Ö! þ!Ă :Ĭ l Ădž ĂhD ýĞp

ýƤþk ł ŏơh þĂ!Ădž!f Dzsh y'ưĂkĂ ÜNllFĞl Oh Ţk Ĭkơ Ƨdžk!f ll Ljơdž!f Ɛưdžö LJdh ll ŏljơk!f LJĂ‡ŏĂ

ll ùùŏljơk!f LJĞ‡5 ÜlþŬĂ!f Ŏƛŏþơ! Dźþ!f Ö5 ƨĂù‡Ăllùη!f ăĂkldž Ư'Ğù5Ƥljf ll !R Ö5 Ylhl!fĂD.NJ5Ăη

Ĭ!ϱ Ł5Ğưϱ dÜlƧŏƵƤ Ư'fƧdždh ŁhĞŢŰf LJdž ýĞ5ƵŭĬ! ŎFĞpĂ ƧĂþ NJ! fRNjĂ Üý5Ƶ!f Dźþ Ö5 NJkhlLj y5Ƨ!

.ýpD DźŬDh LJĞLjlŪf ШƧƤk5 ý5ƵllĬ! LJŏLjlk!f ŁŏlldžZ LJZ ŁηkĞLj!f DźŬŬf LJdž ýllĭŏ NLjD

Ljll Džƨ Θllε !ƨŰε þFĭŁCJlεNj ü2Ư‡ll hƨĭƨyllε - : FyĞεþ

الغلام مرتهن بعقيقته، يُذبح عنه يوم السابع،(ﷺ ýĞp Ülþơf Ă lĞT Ĭ ƛLjŪf LJZĂ LJŏkĞT Dźŭϱ!f LJZ OhRŏ5

ويُسمى، ويُحلق رأسه) ýĂlƧ!f LJĞ‡ þpĂDÜ ﷺ ýĂlƧ!f Ĭ!ϱ Łơŏhl!f CĞdžlŪf Ƨŏϱŏ CĞdžlŪf Ƨŏε þl5 ÝŁLjlơ!f

Dźlf Ĭ!ϱ ŁŏŢĞZ Dźlf LJdž ﷺ YĞƵƤ!f LJh ƧdžZ ŁLjhf Dźlf Ƨŏε Ă ÜŁŏƧŏĂη Ĭ!ϱ lƧh Dźlf ﷺ ýĂlƧ!f

CĞdžlŪf ƧĞŏkPf ŁŏdžNjD Ĭ!f ƧŏTk ł ŏơ Łƛŏþơ!f Łŏl5Lj!f ƚĞlƨf ƧĞ!f NJŏllZ ƚĞ‡D Ğdž fRNjĂ đ.Łllŏdžη

---

1 ÜNJ‡Ljơŏ O!ĞŢ Ĭ!ϱ NlldžơĂ NJkþŬĂ þLjZ þĂ!Ădž!f ll ŏljơk YĞhơklf YĞh ÜYþŪf YĞk‡ Ü!‡ƨDŽ ηĭΘT JNþl Üĭ ĂĂLj!f

.đČĐ f ÜčĐùη ÜĎčĐđDźpƧ

2 .đČĎ f ÜčĐll Ü!‡ƨDŽ ηĭΘT JNþl Üĭ ĂĂLj!f

3 ĎČčč\čĎ\Ďđ ƚLjƧkLjŰf Ł‡hT Ĭllz ÜRƬllYƨNj bεNjqNj bεPƷ ÞDŽHlε Ûĭ ƨŢdž LJĞưdžƧ ÜýŭNj

. http://quran-m.com/container2.php?fun=artview&id=767

4 .čČč f ÜĐùη ÜčđĎĎ DźpƧ ÜþĂ!Ădž!f LJRD Ö5 LJfRŪf YĞh ÜÖơĞưŪf YĞk‡ Üă PDŽþHlε Dźdƨ Üĭ RdžƧk!f

5 Ďčđě DźpƧ ÜLJlơ Ĭ!ϱ Oŏhl!f DźlŬf Ƨŏŏϱk YĞhơklf YĞh ÜYþŪf YĞk‡ Ü!‡ƨDŽ ηĭΘT JNþl Ûĭ ĂĂLj!f

.Ďěě f ÜčđùηÜĎčĐČĂ

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

المنارة للاستشارات
www.manaraa.com

ŦŏĂnj!f ýŏ‡Tk Ŏ5 Ɣhɿ ĂD Üŭhlkɿdž CĞljhŪf ýŋP! Ɣhɿ DžɿŬf LJĂ‡ŏ Ŭ Ĭkơ ÜCĞljhū! Ŧljɿơ!f

.ƚfƦ!f DžĂnjɜdžĂ

LjdžƦNjĞ 5qTŦHlƐNj ü2ÜllƐ Ƨcƥ 5‡Θ -: ƒƨDŽƒCɿ

ŎlllơƒƒŦdžŎĞ5 Ğŏ ýĞpĂĆ lĞThɿ LJɿơ!f LJƵ ﷺ Ÿf ýĂɿƨ ɜƵ :ýĞp ﷺ Ɣ!ĞŎ ŎhD LJh ŎllƵ LJƵ

ƨù‡T!f ƔĞh LJdž fƦNjĂ ˇ.DžNjƨƥ Ư ƵhɿĂD ĞdžNjƨƥ NlĞkljƨĂ5 ýĞp ÜŦù ư5 ljƨƵT Ŧljƨhɿ Ŏpƥù ŢkĂ Nlù ɿDƨ

.Ŧllɜŏ ĂD ýɜŏh NlŏllƵ Ÿf lLJdž LJD ÜŦdžƵlj!f ĬllƵ

DžĞŬƐ DžƒŦCɿ - : ƒƨqƒƨ

ýĞp ﷺ: (الفطرة خمس – أو خمس– من الفطرة، الختانُ والاستحدادُ، ونتفُ الإبطِ وتقليمُ الأظافرِ، وقصُ

Ŏ5 ýĞŢP!f ljƦNj Ƙ‡ƨkTf ƥpĂ ÜlƨŎɜ!f ýĞŢP ýĂD LJĞkP!f ýƵn" :ŦŏƨĂn!f Dŏƥp LJhf ýĂlŏ ĎÜ(الشاربِ

ÜŦŏdžɿn!f LJhŬf ŦơŢ ɜlơkk ýĞŢP!f ljƦNj ɜŏhŎk Ŏ5Ă ď."lƨƦlkɿdž!f ƥfĂdž!f Ŧ!fƨqĂ ÜŦ5ĞŬLj!fĂ lƨĞnjŎ!f

.ĞnjŏllƵ LJhŬf ƥŏĂƵk LJŏĂhŪf ĬllƵĂ

!ŭƨŪƐ Ĭƶ ƭƥdžĞŬƐ Ă‡Y DžĬNjĞŬƐ hƲ‡ƨ :ƲĞƐƥllƐ f‡ƲDŽllƐ

:Ŧƶ! ŦŏŬĂ!f ƦƨƵƵkĂ ÜDžnjŏllƵ ŦŏŬĂ!f Ʋɜllh ƚCĞnĂ ÜCĞljhŪf ĬllƵ ŦŎllɿ LJŏĂhū! DžŭɿŬf ĬŎƵD

ýdž‡kɿŏ Dž! LJdž ƨŢĞl!fĂ ÜŦŏ!Ğdž!fĂ ÜŦŏŢPT!f ƨŢĞl!f LJĂdT ƥTfƨ!f ƨŏh‡!f ƨŏhƥk :ŽƵƨTĂ ÜDLJĞŎllɿ!Ğh

1 .ěě f ÜĐŦÜčđčě DžpƨÜlĞThɿ ŦlŏlƵ!f ƔĞh ÜŎơĞưŪf ƔĞk‡ ÜăPDŽƥŦllƐ DžŭƵ Ü ĭ ƦdžƨĞk!f

2 .đĐē f ÜčČŦÜđĚĚě DžpƨÜƔƨĞT!f f p ƔĞh ÜΣĞhll!f ƔĞk‡ ÜăƥĞĞllƐ ŋŦƶ ÜŎljŭlɿƵ!f

3 .ČČč f ÜqNjllNjDŽllƐ !FlΘĐĞ qNjqNjDŽllƐ hƨƨŦ ÜŦŏƨĂn!f Dŏl!f LJhf

4 Ü(Ƙ.ƥ) Ü(ŎƵ.ƥ) Ü ƨ ŏ!ĞkÜ!fĂ ŦdžŋƨĞll! ŦŏƨŢdž!f ƨƥ!f ÜƨŢdž Ü f ƥyllƐ DžƒƨƵ Üƥdžơdž LJh LJŏƥ!f ýĞdžŋ ÜƨĂÜljdž LJhf

.ĎĚē f ÜĎČÜŋ

© Arabic Digital Library - Yarmouk University
© Arabic Digital Library-Yarmouk University
المنارة للاستشارات
www.manaraa.com

ýĂl!f Ŗŏsljfhu Ƨ ĠljơŨf Ġnj5ƧZĂ [č].ƨŏdždž!Ġ+ Ġnj Ţ pĠlj DžD Üƨŏdždž!f Ƨŏʒ+ Ġnj! fþpĠ5 LJĠ+D CfĂ ţ CfþŨf ŧŏŇNjD

ÜNJkơŇ Ţ džhu lþŏldž ŧƱŇ ţ!f ljŖNj LJD Ŭę Ü Ĭ!Ădž!f Ĭ Ňƶ Ŏ!Ă!f ŧƱŇ ţhu ƶƨTŖ ŧŏŬĂ!Ġ5 [Ď].Ƨŏʒ!f Ĭ Ňƶ

þĂlƶ!fĂ ŖĠ5Ƨ Ţ k!f CĠTlję Ĭ Ňƶ lƧþl!f Ŏ!Ă!f ŎƱƶk ŧŏƶƧT ŧƱŇ ţ Ŏnj5 ÜŧŏŬĂŇ! Ŏ!Ă!f ŧŏơŭ Ţ hĂ

Ĭ Ňƶ NJklƨT! Ɣū! ŧùùùŏŬĂùùùù!f ŖljĠ+ ĠdžljęĂ [ď]ÜŧŇdžĠùù+!f ŧŏŇNjŨf Ŏ!Ă!f Ŏ5 ƱƧŘŧŏĂ ÜĠNjŖŏsljfĂ

ÜƧhu!f Ĭ Ňƶ LJĂĠƶk!f Ɣ Ġhu LJdž NLjŨĂ ÜNJŇlƶĂ NJŏDƧ ýĠdž+! NLJhf O!Ġ Ţ dž Ŏ5 ƧUlj!f Ĭ Ňƶ ƧþpŨf ĂNjĂ ÜLJhŬf

[Ď].NJkơŇ Ţ dž Ŏ5 ƧUlj!f LJƶ ęηĠƶ Ƨŏʒ Ţ!f LJŨĂ

•:!ŭƨŨ Ĭʒ bFĠŬ Ă+Y bFĠŎ hU+ƨ hllqć DžDŽNj

DžƆþsll DžDŽ : ŬNjć

ŧbĂĠj ăƶŇĂę (ČĎ) lj ƶŇĂĠ Ł+Ňʒ ŇĂŇŇŇŇ ĂŇŇŇŇ ĂŇŇŇŇ ŇŇŇŇŇ ŇŇŇŇŇ Ň

[illegible] .[illegible]

[illegible] .(ĒĒ : [illegible])

[illegible] .[illegible]

[illegible] .(Ēē : [illegible])

[illegible] .(Ďďď :[illegible])

[illegible] .[illegible]

1 [illegible] .đď č [illegible]

© Arabic Digital Library - Yarmouk University
© Arabic Digital Library-Yarmouk University
المنارة للاستشارات
www.manaraa.com

: hدز ƨ ǁɛ DžDŽ :ƑĭdžƑk

ĭ ƥŏ ƚLjǵǂĂ ü ﷺ Ÿƒ ýĂ ǀƨ ƨηơ Ö5 ǵdžŭ ɛ ƚLjǂ :ýǵp ﷺ ƭdžǀǀ ǀ ŎhD LJh ƨdžƵ ljƒĂƨ ǵdž -D

ţ ŏƵk ƚƒ ƭƨơ Ö5 ƭƒ ýǵ15 Ö! ƨĂ ǀƨ Ÿƒ :ﷺ (يا غلام، سم الله وكل بيمينك وكل مما يليك،

فما زالت تلك طعمتي بعد)ü ﷺ ƭdžǀǀ ǀ ŎhD LJh ƨdžƵĂ ü ﷺ ƨĂ ǀƨ!ƒ ƴŏhƨ ü ﷺ ƭdžǀǀ ǀ ŎhD LJh ƨdžƵĂ ü ﷺ ƨĂ ǀƨ!ǵ5

ƭdžnjdž!ƒ ljƦnjh DžĂlŏ LJD Ĭ!ĂD ƴǵh LJdž5 ÜNJdžD ƜĂƨ ĂNjĂ üƴƨT!ƒĂ ý‡Ÿƒ ƴƒƥƈ NJdžǀǀzŏĂ NnjηĂŏ

.ƴŏƥƋk!ƒĂ ƥǵTƨŬƒĂ NŏηĂk!ƒ ƴŸƒ ƴηƒĂ LJdžĂ üƴŸƒ DžǵlDž Ö5 NLjŸ

-ƴ ﷺ ýǵp: (لأن يؤدب الرجل ولده خير من أن يتصدق بصاع) ƴƥD ƒƦ ƴŸƒ LJŸ ü NJ!ǵƶ5D ƚƨǵƚ NJLjhƒ

Ŏnj5 ƭŏƥǵƶ!ƒ ƭpƥƚ!ƒ ǵdžD üƭŏdžǀǀƶ lƥǵ5ǫ ǵnjLjĂ‡ üCǵlh!ƒ ƭǀŏĂƵ ǵnjLjŸ üƭŏƨǵη!ƒ ƚǵpƥƚ!ƒ LJdž

.CǵLj5!ƒ ƭzŏƨǀ üƭzƵlljdž[Ď]

-ƚ ﷺ ýǵp: (من عال ثلاث بناتٍ فأدبهنَّ وزوجهنَّ وأحسن إليهنَّ فله الجنة)ü[ď] ƴ!ƥ ƒƦNjĂ ƴ!ƥ ƴ!ǀ LJD Ĭ ǀƶ

.ƴŏƥƋk!ƒĂ ƭŏǵƶƨ!ƒ Ö5 ƨĂƥ

-ƭ ﷺ ýǵp: (مروا أولادكم بالصلاة وهم أبناء سبع سنين، واضربوهم عليها وهم أبناء عشر

---

1 .Đďč ƒ üěùηüđďēĒDžpƨ üLJŏdžŏ!ǵh ý‡ŸƒĂ DžǵzƵ!ƒ Ĭǀƶ ƭŏdžǀk!ƒ ƴǵh üƭdžzƵŸƒ ƴǵk‡ üăƥƒǵǀɛ ηƭƶ üŎLjŭlǀz!ƒ

2 ƴǵk‡ üčěēě üďƵ üƨ‡s!ƒ ƨƥ üƨƚdž üăPDžƥƭǀɛ UDžƒƜ Ɲƥǀǵ ăPNjΘŬɛ h2Θƭ üLJdžơƨ!ƒ ƥhƶ ƥdžơdž üĭƨĂs‡ƨǵwdž!ƒ

.Ěď ƒ üĒƜüŎČčēDžpƨ üƥ!Ă!ƒ ƴƥD Ö5 Cǵηǵdžƶ ƴǵh üƭǀƚ!ƒĂ ƨh!ƒ

3 .ēđě ƒ üĎƜ üđčĐē ƭŏƥơ!ƒ Džpƨ üǵdžŏkŏ ýǵƶ LJdž ýư5 ƴǵh üƴƥŸƒ ƴǵk‡ üǫNjNjɛǫ ĬǵƈDžƶƨüƥĂĂƒƥ ĂhD

© Arabic Digital Library - Yarmouk University
المنارة للاستشارات
www.manaraa.com

سنين، وفرقوا بينهم في المضاجع)[1] ŭ5 Ü[2](ŽŽŽ LJD ŽĂŢŽŽ LJD ŽŽŽ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ﷺ: (الراحمون يرحمهم الرحمن، ارحموا أهل الأرض يرحمكم من في السماء)[1] ﷺ: (من لم يرحم صغيرنا ويعرف حق كبيرنا فليس منا).[2]

[illegible] ﷺ: (يا عائشة إن الله رفيقٌ يُحب الرفق، ويُعطي على الرفق ما لا يُعطي على العنف، وما لا يُعطي على ما سواه)[3] [illegible]

---

1 [illegible]

2 [illegible]

3 [illegible]

4 [illegible]

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

المنارة للاستشارات

www.manaraa.com

[illegible]) : Ĭ!Ǵzk ýǵp Ü[illegible]NjD [illegible]ǴPĂ [illegible]Ǵlj!f LJŏhu NJkhŏNj ýŏsk ɣljǵη!f LJŏ!Ă ƭTǴThu!f

ƥpĂ ÜDžnjpƧ5k ƭưǴưs!fĂ ÜΣǴlj!f yďžηk ƭďžơƧ!f LJD Ơưkŏ ǴljNj LJďž Ü(čđě:LJfƧďžZ ýč)([illegible]

ﷺ: (لا تكثروا الكلام بغير ذكر الله، فإن كثرة الكلام بغير ذكر الله قسوة للقلب، وإن أبعد الناس من الله، القلب القاسي).[č] ýǵI5 ÜĬ!Ǵzk Ÿf LJZ ƥŏzhu Ŏ ǵI!f ɣǵI!f ɣơǴƬ LJD ﷺ ýĂ ǵƧ!f LJŏhu

lĂ ǵp Ƨŏɛ LJďž CǴljhŪf yďž ýďžǴzk!f Ŏ5 DžƧơ!f Ĭ!ǵ KZƥ DžŭǵŬf Ŏ5 ƭŏhƧk!f LJƷ5 ÜNJkfR KpĂ!f Ŏ5Ă

LJǴƭ fR5 ÜǴnjŏǵZ fĂƧƬDĂ ÜKfƥǴhuz!f CfƥD Ŏ5 Ƨŏ Ƭlk ĂD ÜǴƒ Ǵzďž ĂD ÜCǴƱPD DžnjLjďž KƧƥƬ fRǵ ÜƭŏRǴďž

Ü ǁ!Rhu DžnjkTpǴljďž LJĂƥ CǴljhŪf ĬǵZ ǴďžnjŏNjfĂLjĂ ǴďžNjƧďžfĂD LJǴưƧ5ŏ Ʊǵǵkďž!f ɣĂǵǵŪf Ŏ5 LJfĂhŪf

LJŏĂhū! KơǴhD DžŭǵŬf Ŏ5 CǴljhŪf ƭŏhƧk LJƷ5 ÜƱhfĂư LJĂƥ ƭ5ǵkPďž!f NJǴƭTdhu Ʊǵǵk!f LJǴďžƥPkǵŏĂ

ƭŏǵPfƥ DžnjŏǵZ ƭhǴpƧ!f KǵzηĂ ÜƭŏZƧT!f ƒ ĂƬlj!f ǴnjkLjŏhu ƱhfĂưhu LJƭ!Ă ÜDžnjƨŏĂPkĂ CǴljhŪf ɣŏƥdk

ÜƱŏZƧT Ǵďžƭơ LJĂIhƱŏ DžnjLjĂƭ ÜDžùùnj! Ĭ!Ǵùùùzk Ÿf ƭùùùhpfƧďžhu LJŏĂhŪf ƧĂzT LJďž ƭùùzhǴlj

ýλďžkk ƭŏηƧǴP ƭhǴpƧĂ

.DžnjŏĂhŪ Džnjks!ǴPďž ƭηŏkLj CǴljhŪf LJďž DžǴlkLjf ƭǵŏǵĂ Ŭ ÜDžnj! LJĂLjǴ!f ƭhǵǴơďžhu

.ŎƱǵǵk!f ɣĂǵǵū! DžŭǵŬf lƧUlj : Ƨ ǫƒƨ ǁ ƒƭUDŽǁ

ýƭThu Ƨhzk Ŏk!fĂ (LJfƥ!fĂ!f) LJfĂhŪf Ǵnjhu DžĂIŏ Ŏk!f KǴǵƧǴďžďž!f LJďž ƥŏƥz!f ǁ ǴljNj LJD NJŏ5 ǁ TŬ Ǵďžďž

ýǴηďž!f CǴƱZǫ DžƥZĂ lƥThu ĭ DƧ!f Ư Ƨ5 :KǴǵƧǴďžďž!f ljRNj LJďžĂ ÜCǴljhŪf ĬǵZ DžnjƱǵǵk LJZ ƧTǴhuďž

Ŏk!f KǴpfƥƬ!f ƭŏZĂLj ƥŏƥơkĂ ÜCǴljhŪf KǴďžǴďžkNjfĂ KǴhuɛƧ ƥŏƥơk Ŏ5 ýPƥk!fĂ ÜƭTpǴljďžǵ! CǴljhū!

1 ƒ ÜĐŰÜĐĐčč DžpƧ ÜLJǴǵǵ!f Uƨơ Ŏ5 CǴη Ǵďž ɣǴhu ÜƥNjƨ!f ɣǴkƭ Üă PDŽƥƭǁ Džŭƨƨƨ

ĠùùùùùùùùNjƧŏƹĂ ÜĊĞĻĵħŪ̄f ƚpĂ lƧfþǫĂ ÜĊĞĻĵħŪ̄f ƭ ǀfƧþ ƭlŏƧƱ Ŏ5 Ƨďžkǀďž!f ýŤþk!fĂ ÜĠnjĻĵĂǀƧĠďžŏ

.CĞĻĵħū! lCĞǀŬf LJďž ƭ5ǀkŤďž!f Ƨ ĠĻĵŤŪ̄f DžfþŤkǀf Ĭ!ǫ ƭ5Ġư ŬĠħ fŘNjˇƚĠǀƧĠďžďž!f LJďž

Üƭ5ǀkŤďž!f ĠnjkŬĠηďžħ CĞĻĵħŪ̄f ĬǀƵZ ƭŏŬĂ!f ŝơ LJŏĂħū! ĬƱƵZD DžŭǀŬf LJƵ5 ƭŏďžŭǀŬf ƭŏħƧk!f Ŏ5 ĠďžD

LJǫĂ ƚĠŏŬĂ!f ljŘNjĂ .DžŏǀƵzk!fĂ ƭŏħƧk!f ƭŏǀďžZ Ŏ5 ƭŏŬĂ!fĂ ÜƭŏǀĠďž!f ƭŏŬĂ!f :ýŽďž

ÜDžnjĻĵZ lƧư ďž!f y5ƭŏĂ ÜDžnj! ƭơǀŤ ďž!f ŝlơŏĂ ÜDžnjkĠηĠơ yħTŏ ĠďžħĻƭŏlďž ĠnjĻĵD Ŭǫ ÜLJŏĂħū! ŎƱƵzƭ ƚĻĵĠ‡

ǀĎĦDZ ÜĢĂĂ ĻĵÜĎĂĂzŋĵŮ ŏĂĦZĂĂÊĂĂ ĂzĦŬĬĬ ĂĂĢŝ) :Ĭ!ĠƵzk ýĠp ÜýĠďž!f ĬǀƵZ ƭŏŬĂ!f Ŏ5 Ġďž‡ ÜNJħ ŎnjkĻĵk ŬĠkpĂ Ġnj! LJD Ġďž‡

ǀĦÊĢŬ ŭĢŭz ĦzĂŎĢĂĂ ĂzƱŬĢĂ ĂĂĢĊ ƨĢĢg ƨĢĂĎĢĂĂ ĂzŬĢĢĂĂŝ (Đ)ĂĂzŝĂĂĦĢ ĂĂŬzĢ ǀĦĢŬ ĂzŬzĢŝ ǀĦzÊŬĂĂŝ ĂĦĢĢ ǀĦzĢĢĂĂŝ ĂĂĢĂĂĢ ǀĦŎŬ ĦĢĂĂ

.(Ē-đ :CĞǀĻ!f)(ǀĦĢĂĂzŋĵŮ ǀĦĢĂĂŬ ĂzĦzĂĂĂz ĂĂĂĂĂĂ ǀĦĢĢ

Ġďžƭ ÜĬĬǀƵzďž LJĂƭŏ DžfƨĬŰf fŘNj LJƵ5 ÜĬLJŏzďžĊ ƨƨŤkħ LJħŭ! LJŏĂħŪ̄f ƥơD ýħp LJďž Džfƨ!ǫ ýŤơ Ġďž fŘǫĂ

LJďž ĬƧďžk ŎǀƵZ LJħ LJǀơ!f ŘPD " : ﷺ lƧŏƧNj ĂħD ýĠp ÜƭpŤ!f ýfĂďžD LJďž ýƭŪ̄f LJďž LJǀơ!f yĢďž Ŏ5

ˇ(كخٍ كخ، إرْمِ بها أماعلمت أنا لا نأكل الصدقة) : ﷺ Ÿf ýĂǀƧ ýĠl5 ÜĬĬŏŏ Ŏ5 ĠnjǀƵzη5 ƭpŤ!f ƧďžK

Yηŏ5 ÜNJĻĵZ Ƨư!f ƥzħŏĂ NJ! ƧŏP!f ŝlơŏ Ġďžħ NJĻĵħf ĬǀƵZ ƭƱǀ!f NJ! YŪ̄f LJD ĬǀƵZ ƧŏƧT!f ƭŏƥơ!f ýƥŏ

Ƨ!ďŏ Ŭ Ĭkơ ÜĠnj‡Ƨk ĬǀƵZ ljƧħηŏĂ ÜYƧT!f Ƨ!ĠPk Ŏk!f ĠĠŏ‡ĂǀƵ!f NJĻĵħf ĬǀƵZ Ƨƭ‡Ljŏ LJD YŪ̄f ĬǀƵZ

ýĠďž LJďž ĠnjĻĵƭħ ÜlƧďžK!f ý‡D LJďž NJzĻĵďž Yħǀ NJ! LJŏħ DžŭǀƵ!f NJŏǀƵZ ýĂǀƧ!f LJƵ5 Ü‖!R yďžĂ ÜDžfƧơ!f

ď.NJ!cĂ ﷺ ýĂǀƧ!f ĬǀƵZ DžƧơďž ýĠďž!f fŘNj LJDĂ ÜƭpŤ!f

1 .čČ f Ü5ĭĠŬƭƱƵNj hĭƥuƱƵ DžĭĠ LjƭŦƱŦƱNj ü2ŬƱƵ hə ǀƱƭ ÛƥďžơďžĂ .ƥďơD :ƧUǀf

2 DžpƧ Ü ﷺ ýĂǀƧ ĬǀƵZ lĠ‡ƨ!f DžŏƧơk - DžnjďžĠ‡ơDĂ ƱƧfĂP!f LJĠŏħ YĠħ ÜǀĠ‡ƨ!f YĠk‡ Ü!‡ƨDŽ ηĭƱŤ ŃƥǀĻ Ü ĭ ĂĂǀĻ!f
.čĐĎ f Ü ēƱ ÜčČĒě

3 .ĎĚĐ f ÜüŦ2ŬŬƱ f £qŃNj !ŦǀƱĐĠ üŦ2ƱƱŬƱ Ü ĭ ƥďžĠƵ!f :ƧUǀf

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

المنارة للاستشارات
www.manaraa.com

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Ŏ5 ƚdžƥƤkƚdž!ƒ ƚŏĂƨƨk!ƒ Ɣŏ!ǵƚŪƒ ý‡ ƥǵƨƚjkƚƒ ƥzƨ Ŭǫ ĭƥƚƞ!ƒ Ɣǵlz!ƒ DžƒƥƤkƚƒ LJĂ‡ŏ ŬĂ ˇ.lƨPŬƒĂ

Ď.DžnjƙǵŏƚĂŰƚ DžŏĂlk

ÜCǵĿƨŪƒ ƚŏƨƨk Ŏ5 ǵnjdžƒƥƤkƚƒ LJ‡dždž!ƒ ƚǵŏƞŏkƒƨkƚŬƒ LJdž ƥŏƥz!ƒ Ĭ!ǫ ƚŏdžŭƚŰƒ ƚŏƨƨk!ƒ ƚƨǵTď ƥpĂ

:ŎNjĂ

ƚĿj‡ " :ýǵp Ü ﷺ ƚdžŰƚ ŎƨĎ LJƨ ƨdžZ ljƒĂƨ ǵdž Ü‖!Ŗ ĬŰZ ƚŰƛdžŪƒ LJdž ÜƠŤĿj!ƒĂ NŏƞĂk!ƒ -Ď

Ÿƒ ýĂƚƨ Ŏ! ýǵ15 ÜƚƨƠŤ!ƒ Ŏ5 ţ ŏŎk ĭƥŏ ƚĿjǵ‡Ă Ü ﷺ Ÿƒ ýĂƚƨ ƨƞơ Ŏ5 ǵdžŭƐ

ﷺ: (يا غلام، سم الله وكل بيمينك كل مما يليك فما زالت تلك طعمتي بعد). ď ƨŏƨNj ĂƨĎ ýǵpĂ

) : ﷺ Ÿƒ ýĂƚƨ ýǵ15 ÜNŏ5 Ŏ5 ǵnjŰzƞ5 ƚƥŤ!ƒ ƨdžk LJdž ƨdžk ŎŰZ LJƨ LJƚơ!ƒ ŘPď" : رضي الله عنه

كخٍ كخ إرْمِ بها، أما علمت أنا لا نأكل الصدقة Đ). Ŏ̈Z LJƨ LJƚơ!ƒ ǵNjƥzƨ Ɣǵƞkƚƒ ƥpĂ đ.

ljŘNj ƚŏŰZǵ5 ƥ‡đŏ ƒŘNjĂ ÜNJdž5 LJdž ƚƥŤ!ƒ lƨdžk Ŏdžƨƨƨƨ ﷺ ýĂƚƨ!ƒ ƥǵTƨÚ رضي الله عنه

.ƨPŭ! ýƨlk LJdž Nŏ5 Džƚkk ǵdž! ƚŏƞŏkƒƨkƚŬƒ

---

1 ÜăNjǵƥƤŰƐNj ĬDžŭƨŪƐ ƥNjưŰDžŰƐ DžDž ü2ƯŰƐ ƒĭqƥƤ ÜDžǵTNj ƥdžơdž ƥǵƞƚjď ÜƨŏƨơĂ .DžǵTNj ƥdžơdž Ŏdžǵƚƚƚ

ĭ Ŗ!ƒ ĭ Ăǫ!ƒ Ƨŏɛ ǁ Ăǫ!ƒ ýŏþƶƙh ƥĠTƨŰƒĂ ƠƬǰ!ƒ ƤKƋŏ Dž! ƒŖǫ Nŏ!ǫ ĆĂŋǫ!ƒ DžƙŏĂ Ü Ƨ ŏĂPƙ!ƒ - Ɣ

ƔŏþƋƙ!ƒ lƒþD ƴưĂ Ĭǫ Džŭǫ Ű!ƒ Ł ơ þ!5 .ƋƱP!ƒ ýƶ5 Ĭǫ LJhŬƒ Ƨƨ Ƭǫ Ć ĠljhŰƒ Nhh DžĂlŏ

ƤĠŏ‡Ăǫ!ƒĂ ƤĠ5!ĠPdž!ƒ Ɣ‡kƨƒ LJƶ Džnjƶþƨƨ Ƨ þnjh ÜƤŏh!ƒ ýNjD ljƨŏ Ł ŏơh ƨƨĠh LJĠ‡dž Ö5

Ġŏ Ădž ﷺýĠpĂ ˇÜ(علقوا السوط حيث يراه أهل البيت، فإنه أدبٌ لهم) :ﷺ ýĠp ÜŁ!Ăhldž!ƒ Ƨŏɛ

LJh ŖĠƶdž ýhŋ :ﷺ (أنفق على عيالك من طَولك، ولا ترفع عنهم عصاك أدباً، وأخفهم في الله) .[٢]

LJdž lƨĂƨư ƔŏþƋƙ!ƒ ĂD Ɣ‡lƶ!ƒ lƒþD þĂŋĂ LJD Ĭǫ ýŏ!þ ƒŖNj Ƨhƙƶŏ Ă

.[d] ŁŏƶƨT!ƒ Łŏơ‡j!ƒ LJdž Ł!Ăhldž!ƒ Ƨŏɛ ƤĠ‡Ăǫ!ƒ Łǫƨdžž Ă ĠĠƱPŰƒ Ɣ‡kƨƒ yƋdž ýŋD

Ü ƔŏþƋƙ!ƒ lƒþŰ NƙŏƋƨ Džɛƨ ýĂhldž!ƒ Ƨŏɛ ǁ Ăǫ!ƒ Ĭǫ LJhŬƒ ƨ ƬD ƒŖ5 ÜLJŖŰƒ þTh Ɣ‡lƶ!ƒ - Ш

ƨƨƬŰƒĂ Ł5!ĠPdž!ƒ Dž!D Ĭǫ LJhŬƒ Ƨ ƨƶŏ5 ÜNJ! Łŏþǫ Łh Ă‡Ƶ ýĂD DžƒþPƙǫ LJƒĂhŰƒ Dþhŏ

Ŏ‡ƙƶh" :ﷺŎ‡ƨĠdž!ƒ ƨǫh LJh Ÿƒ þhƶ ŎhĠơƬ!ƒ ýĂlŏ ÜýĂhldž!ƒ Ƨŏɛ ǁ Ăǫ!Ġh DžĠŏl!ƒ Ĭǫ

ŖPD ƤƑŋ ĠdžǫŰ5 ÜŋĠŏǫ ǪƶǫhD LJD ýhp NJdž ƤKùǫ‡Ƌ5 ƶƶ‡Ƶ LJdž Ćƨ Ʊlh ﷺ Ÿƒ ýĂǫƨ Ĭ!ǫ ŎdžD

Džŭƶ!ƒ Ĭǫ ƨ5Tŏ LJĠ‡ ﷺ ýĂǫƨ!ƒ LJD Ü Ł ŏþơ!ƒ ƒŖNj LJdž ƨnjUŏ [đ]Ü(يا غُدُر) :ýĠpĂ ŎƶŖdh

---

1 .ēĐĐ ƒ ÜĎùŋ ÜĐČĎĎ DžpƨƨŖƶƒŖNj ŋĭƟTǁ UDžƒƱǁ ŋĭƟT ÜŎƶĠh!Ű̄ƒ

2 .ēĐĐ ƒ ÜĎùŋ ÜčěĚĚ Üď‘Ʊ ÜŎdžŭǫŰƒ Ɣk‡dž!ƒ ÜƤĂƨŏh Üüĭ‡Ƶǁ ƀƐNjþd ÜLJŏþ!ƒ ƨ Ćƶ þdžơdž ÜŎƶĠh!Ű̄ƒ

3 .ēĚ ƒ ÜăNjĠþHǁNj ĬDžŭƨƨŰ̄ɛ þNjưǁDžǁɛ DžDž ü2U‘ǁɛ ƒĭqÞH ÜƨŏƨơĂ .ƨŏƨơ :ƨUƶƒ

4 ƨ‡Ŗ Ɣh ÜĆĠdžǫŰ̄ƒ Ɣk‡ ÜčěĚď ÜčƱÜƨ‡ƨ!ƒ ƨƒþ ÜƨTdžþ ÜþƑ!PŰɛ Ü Ƨ ƨT LJŏ Ŏơŏ Ġŏƨƨƨŏh LJŏþ!ƒ Ŏơdž Ü ĭ ĂĂƶ!ƒ

.ĐčĐ ƒ ÜNǫƶƶ Ư ĂƨŏĂ Oŏh!ƒ LJƶ ljƨŋƨŏĂ NhhþĐŏ! Oŏhp Dž‡ǫh DžNjĂơƶ ĂD Džǁƶkdž ĂD Džŭɛ ĂD þ!Ă LJdž Nƶhƙŏ LJdž LJĠǫƶƶŰƒ

5 .ēĚ ƒ ÜăNjĠþHǁNj ĬDžŭƨƨŰ̄ɛ þNjưǁDžǁɛ DžDž ü2U‘ǁɛ ƒĭqÞH ÜƨŏƨơĂ .ƨŏƨơ

© Arabic Digital Library - Yarmouk University
© Arabic Digital Library-Yarmouk University
المنارة للاستشارات
www.manaraa.com

Ĭ ĺŽ NjpĞ5Tę LJdž ƧĂ‡Đ ÜĞnjĺNj Ĭ!ę ƚĞLjĞdžŪf ƥƧ NJdžĺzŏĂ ÜĞLjŏdžĐ LJĂ‡ŏ Ŏ‡! ƧƤłu LJłu Ÿf ƥłuŽ

[č].NJ! ýơk Ŭ Ŏk!f Ɣljz!f Ħĺ‡Đ ljCĞnjkTfĂ ÜNLjƵłu

DžfƥPkƤf ƥnŏ Dž! fŘę lƧŏPĐ Ħŏnŏkf Ƨk Ƥ‡ ƔƧư!f Ĭ!ę CĂnĺ!f LJĂ‡ŏĂ ÜƔƧư!f -ƥ

ýĞp ÜƔƧư!f Ĭ!ę CĂnĺ!f DžkŏĞLjNjĂ Ü ĭ Ă Ƥ!f Ƨŏƨ ‖ĂĺƤ!f DžŏĂłk Ŏ5 Ħ łuĞƤ!f ƚĞŏnŏkf Ƨk Ƥ Ŭf

ﷺ: (مروا أولادكم بالصلاة وهم أبناء سبع سنين، واضربوهم عليها وهم أبناء عشر سنين،

وفرقوا بينهم في المضاجع).[Ď]

ƚzưĂ ĞdžLjęĂ ÜNjpŭƵę Ĭ ĺŽ LJĂ‡ŏ Ŭ Džnj‡ĂĺƤ DžŏĂłk Ƨ ƥnjłu CĞLjłuŪf ƔƧư LJĐ Ĭ!ę łƧĞTŬf yđž fŘNj

Ł ŏƥơ!f ĉ f Lj Ĭ ĺŽ ĻĞLjłu ƚfĂLjƤ ƧTŽ ýłup ƔƧư ŭ5 ÜNJdžfƥPkƤŭ ƵłufĂư łƥŽ Łŏdžŭ Ƥŭ Łŏł uƧk!f

ĞĺĐ Ĭ!ĂĐ ƔĞłu LJdž5 ÜĺƚfĂLjƤ ƧTŽ ýłup LJŏƥ!f ƥĂdžŽ ŎNjĂ łŭ Ţ!f Ĭ ĺŽ ĺƔƤưŏ Ŭ LJĞ‡ fŘ‡5 Ü Ƨ ŏƧT!f

DžfƥPkƤf CĞùłuŬf Ĭ ĺŽ Ɣŋŏ LJù‡!Ă łŭù Ţ!f LJĂƥ Ŏ Nj Ŏk!f ăƧPŪf ƧĂùdžŪf Ĭ ĺŽ ƔƧưŏ

[ď].DžnjFĞLjłuĐ ‖ĂĺƤ ýŏƥzk! ŁŏĂłuƧk!f Ɣŏ!ĞƤŪf

ÜNJùŋĂ!f ƔƧùư ƔĞLjkŋf CĞLjłuŪf ƔƧư ƥLjŽ LJŏĂłuŪf ýłup LJdž ĞnjkĞŽfƧdž ƔŋfĂ!f ƧĂdžŪf LJdžĂ

فلا يَطمَنَّ) :Łŏf ĂƧ Ŏ5Ă (إذا قاتل أحدكم أخاه فليجتنب الوجه) ﷺ: ýĞp Ü ‖ !Ř LJŽ ﷺ ýĂƤƧ!f ŎnjLj!

ƥpĂ ÜLJƤĞơdž!f yđžnŏ NJLjĂ‡ ÜNJŋĂ!f ƔƧư LJŽ ŎnjLj!Ğłu OŏƧŢk Ł ŏƥơ!f fŘNj Ŏ5 LJĐ ĭ ĂĂLj!f LJŏłuŏ Ü(الوجه

---

1 ĎČčĎ\ď\ďČ ÜĦLjƤčĐ-čČ LJdž ÜƒdžlƒƧƲĞNj üNjƨƥlłƐ

http://www.rasoulallah.net/V2/document.aspx?lang=ar&doc=883

2 .čĚē f Üčùŋ ÜĐěđ DžpƧ ÜłŭŢ!Ğłu Džŭƨ!f ƧdžĐŏ Ĭ kdž ƔĞłu ÜłŭŢ!f ƔĞk‡ ÜqNjNjƐq ĬĞč Džŭƨƨƨ

LJƵ ƝkĞĻ!ƒ Ɣŏƶ!ƒ ƽkɭ LJǂdžŏ ŭ5 ÜƝŋĂ!ƒ ljĂTŏ ƥp ĂƊ ÜĞnjƬđĻŏ ĂƊ ÜƝŋĂ!ƒ CĞưƵƊ ƤƽƱ!ƒ ƶƵƶŏ

Ɣhɭŏ ĞdžĂ LJƵh!ƒĂ ΣƊƽ!ƒ ÜƝŋĂ!ƒ ĬƝƵ ΣĞlŏĂ ÜƝ! Ghŏƥak LJhŬƒ ƽƱ ƒƤNj Ŏ5 ýPƥŏĂ ÜƝŋĂ!ƒ ƽƱ

ˇ.lĞ5Ă!ƒ ĂƊ ăƤŪƒĂ ƽƱ!ƒ Ɲ!

ˇ) :ﷺ ŎhĻ!ƒ LJƵ ĭĂƽ Ğdž! ÜKĞhƽƱ ƽTƵ ŧĂ5 LJhŬƒ ƽƱ Ŏ5 Ğƶ!Ghŏ ĞƊ LJŏĂhŪƒ ĬƝƵ ƝĻƊ Ğdž‡

عقوبة فوق عشر ضربات إلا في حد من حدود الله) :ƽŋƱ LJhƒ ýĂlŏ :ƽŋƱ LJhƒ ýĂlŏ (عقوبة فوق عشر ضربات إلا في حد من حدود الله).ƝLJhŬ ƔŪƒ Ɣŏƥak Ɲŏ5 ýPƥŏ

ƆƝh LJǫĂ ƔƱ!ƒ ƽŏƶh Ğnjŏ5 Ɣƥdŏ ljCĞƱPƊ LJƐ5 ÜKƒĂLjɭ ƽTƵ ýƬĂ ƥp LJhŬƒ ƽdžƵ LJ‡ŏ Dž! ƒƤƐ5

ď.ÍKĞhƽƱ ƽTƵ LJdž ýpƊh ƔƱŏ ƝLJƐ5 KƒĂLjɭ ƽTƶ!ƒ

ƽƱ!ƒ ŧĞùùơ!ǫ ƤĞùùPdž ÜƔƱƶ!ƒ ydž ƔƽkkkƱ!ƒ ƔĞùùùLjkŋƒ Ĭ!ǫ ĞljNj lƽĞTŬƒ LJdž ƥh ŬĂ

ÜŎLjƬĂƊ :Ɲ! ýĞpĂ ﷺ ŎhĻ!ƒ Ĭ!ǫ ýŋƽ CĞŋ ƥ15 ĐÜljƽŏlƱkĂ LJhŬƒ Ɣɭ ƔƱƶ!ƒ KĞdžŭƵ LJdžĂ ÜLJhŬĞh

LJĂ‡ŏ ƔƱƶ!ƒ ydž ƔƽƱ!ƒ ƔĂƬɭƊ DžƒƥPkɭĞ5 đÜ(تغضب ﴿) :ﷺ ýĞl5 Üƒƽƒƽdž ƥƥƽ5 (تغضب ﴿) :ýĞl5

---

1 ÜčĒùŋ ÜĎĒčĎ Dƥƽ ÜƝŋĂ!ƒ Ɣƽ LJƵ ŎnjĻ!ƒ ƔĞh ÜƔƒƥŬƒĂ ‡ĬƬ!ƒĂ ƽh!ƒ ƔĞk‡ Ü!‡ƽDž ŋĭΘT ƝƥɭƬ ÜĭĂĂLj!ƒ .čĎĒ ƒ

2 čĒĎ ƒ ÜčĎùŋ ÜĒĒĐě Dƥƽ ÜƔƥŪƒĂ ƽŏƽƶk!ƒ Dž‡ ƔĞh ÜƥĂƥơ!ƒ ƔĞk‡ Ü ăƥƒĞlƐ ŋ‡ƶ ÜŎLjŭlɭƶ!ƒ

3 ÜĎùŋ ÜčĕĔč Üď'Ŏ ÜDžŭɭ!ƒ ƽƒƥ ÜKĂƽŏh Ü!ŭƽŪƐ Ĭƶ ƥƒĞĞŪƐ hŭĞƥ‡ ÛŋTƒdž ŶƐ ǫĞY ÜLJƒĂƬƵ :ƽULjƒ .ēĒĔ ƒ

4 ÜĎùŋ ÜĒĒĐě Dƥƽ ÜƔƥŪƒĂ ƽŏƽƶk!ƒ Dž‡ ƔĞh ÜƥĂƥơ!ƒ ƔĞk‡ Ü ăƥƒĞlƐ ŋ‡ƶ ÜŎLjŭlɭƶ!ƒ

5 ÜčČùŋ ÜĒččĒ Dƥƽ ÜĬ!Ğƶk Ÿƒ ƽdžŪ lƥT!ƒĂ Ɣƶ!ƒ LJdž ƽĂŋŏ Ğdž ƔĞh ÜƔƥŪƒ ƔĞk‡ ÜăƥƒĞlƐ ŋ‡ƶ ÜŎLjŭlɭƶ!ƒ .đďđ ƒ

© Arabic Digital Library - Yarmouk University
© Arabic Digital Library-Yarmouk University
المنارة للاستشارات
www.manaraa.com

ŧŢĠP NŏŏĂhD LJdž NŏŏŽ Ƨ ĂP!f ƧƱŏŏŢŏĂ ÜLJĠdžŪĠh ƧĂƶT!f LJhŬf ƥlƽŏ Ġdž ČÜYŏƥƫk!f Ŭ ÜDžĠlŧkljŬf Nlƶƽfƥ LJhŬf ƧĠŋkŢf fŘƽƽ Ď.ŭŭhlkŢdž ƫƱP!f ƧfƧŧk LJdž LJhŬf yĢjdžŏ Ŭ ĠKpƫdž ƨƧ ĂP ĂNjĂ Üŧƽ!ĠPdž!f ŧ Ăƥơ KpĂ

إذا ضرب) :ﷺ ýĂlŏ ÜĬ!Ġƶk Ÿ ĠdžŏUƶk ÜNhƧư LJŽ Ƨ pĂk!f LJŏĂhŪf ĬŽ Yŋŏƽƽƽƽ Dž!Ūf lƥT LJdž ŸĠh أحدكم خادمه، فذكر الله، فليُمسِك).ď

ýŢĂ NLJD ĂD ÜýĂhldž!f ĭĂŢ!f ‖ĂŢŢ! ýĂơĠŏŢ NLJDĂ ÜNJFƱPh ŧƶĠljp Ĭ!ŋ ýŢĂ LJhŬf LJŪ ‖!ŘĂ LJĂŧŏĂ ÜýƽƱ!f ƽơh ŧdžŏƧŋ ŧ!Ġơ!f ljŘNj Ŏƽ YƧư!f ŧŢfĂdžƽ ÜĠnjŢdžơĠŏ ƥƶŏ Dž! Dž!Ūf LJdž ŧŢơƧdž Ĭ!ŋ Dž£Ƨ DžnjŏŢƶ Ĭ!Ġƶk Ÿf DžŢơ fĂƧŧŘĠŏ LJD CĠhŬf ĬŢƶ LJDĂ ÜLJhŬf LJdž DžĠlŧkljŬf ƥơ Ĭ!ŋ fĂŢŢĂ ƥp CĠhŬf .ljƧdžŪ DžnjŏŢĠƶdž

ĠdžnjŏŢƶ Yŋŏƽƽƽƽ LJŢơĂ ÜNJŧĂŢŢ DžĠlŧfĂ ÜljƧdžD OŢŢljf ƥp LJhŬf ýĠơ LJD LJfĂhŪf ăDƧ fŘƽƽ .DžĠlŧkljŬfĂ ŎƽTk!f Ŭ ÜljƧdžD ƟŭŢŋ Ŭŋ fƥfƧD Ġdž ĠdžnjLJD ljĠdžnjƽŏĂ ÜNJƶdž ƨƱŧk!fĂ ÜNJ! ƱĠŢhljŬf

---

1 LJĠhh!f Ü(Dž.ƥ)ÜĎbFŧĠŬƐ hŭĠƥŧ hYNjƽNjDŽ bFŧĠŬƐ hŭĠƥŧ Ĭƶ bFĠŎƐ ƣƐR ÜLJkĠƽ ÜlƧĠdžƶĂ .ĠơƧ Üŭ ƧŢdž!f :ƧUljf .ĎěĐ f ÜĎČČē ÜčƱ Üyƽƽ!fĂ ŧdžŋƧkŢ!

2 ÜĎČČĒ Üŧŏƥơ!f YĠkŧ!f Ƨƥ ÜlƧNjĠ!f Ül FŧĠŢŢƐNj bFŧĠŬƐ hŭĠƥŧ Ĭƶ !ŧƽDŽƐ ŧFNJŧDŽ ÜLJŏƥ!f ƧĂlj Üŧŏơ! ĂhD :ƧUljf .čěĒ f

3 Üď'ĒČ DžpƧ ÜčěĔđ Üď'Ʊ ÜŎdžŭŢŢf YkŧdŽ!f ÜKĂƧŏh ÜŋŭĠFTDŽƐ YFlŢDŽ ÛLJŏƥ!f ƧŢĠlj ƥdžơdž ÜŎlĠh!Ūf .čČČď f

4 ÜĎČČđ ÜčƱ ÜĠs!D Ŧhkŧdž Ülƽŏŋ!f Ü!ŧƽDŽƐ ü2UƐ hŭĠƥŧ Ĭƶ ăNjĠŧƐ ĂNJŧDŽƐ Üƥdžơdž ƱŢĠh!f ƥhƶ ÜƥŏŢ!f :ƧUljf .čēĒ f

5 .ēĒĔ f ÜĎùŋ Ü!ŭƽŪƐ Ĭƶ bFŧĠŬƐ hŭĠƥŧ ÜLJfĂŽ

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

المنارة للاستشارات
www.manaraa.com

ljŘNjĂ ÜCĞĹjhŪf ŁhupĞzdž ƀljŽ ĞnjŽĞhkf ϒŋfĂ!f Σ ǀŪf LJdž ƀöƀz!f ǁĞĹjNj LJĐ Ł ơĞh!f ƝkĹjkǀö DžƀǀĹk Ğdždž

ŬĐ ÜŁöƧfƧƱ ư Ŭf ƚŬĞơ!f Ö5 Ŭϱ Nö!ϱ LJfƀ!fĂ!f ƌŋĺö ŬĐ :ÖNjĂ ÜŁödžŭǀÚf ŁöhƧk!f LJdž lƀdžkǀdž Σ ǀŪf

ŁupĞzdž ƀljŽ Oöư Ăk!f ŁödžNjĐ ydž ÜƧfƧ‡k!f ƀljŽ ýh Ĭ!ĂŪf lƧdžĺ! LJhŬf Nhv‡kƧf ƌƱP ĬĺŽ ŁhĂlz!f LJĂ‡k

ϒĞlz!fĂ NLjöơ Ö5 ϒfĂƛ!f LJŪ ÜĞlhĞǀ Ğnjh‡kƧf Ök!f CĞƱPŪĞh ƀƧs!f Ƨö‡Ŗk DžƀŽĂ ÜϒƀĞzö ĂNj fŘĞdž! ƀƧs!f

ÜLJöƧPŬf DžĞdžĐ LJfĂhŪf ĞnjzpĂö ŬĐ ÜNJöĺŽ fƧƱP ĂĐ LJhŬf ĬĺŽ ĭƀǀŋ ƧƧư ĞnjljŽ ƝkLjö ŬĐ ÜNLjöơ Ö5

LJĞ‡ fŘϱ LJhŬf ĬĺŽ ŁhĂlz!f YĞlöϱ DžƀŽ ÜĞdž!Đ NI! Ł ƀơĐ ƌƱP ϒ‡kƧf fŘϱ LJhŬf ĬĺŽ ŁhĂlz!f YĞlöϱ DžƀŽ

ϒĞlz!f LJĐ Ĭ!ϱ Ł5Ğ ư ϱ ÜLJfĂhŪf NJhv NJsĺ‡ ýdžŽ DžĞdžkϱ LJŽ ƨŋŽ ĂĐ ÜLJhŬf LJdž ýnjŋ LJŽ ƀŋkĞlj ƌƱP!f

Džŋơ ydž ŁhĂlz!f ϒǀĞlj‡kk LJĐ ŁödžNjĐ ydž ÜϒĞlz!f ýöŋƌk DžƀŽĂ ÜŁs!ĞPdž!f ϒĞ‡kƧf ƀljŽ LJĂ‡ö LJĐ ϒŋö

.Łs!ĞPdž!f

hŭƱƨ‡ǁ ϒƀƒƨ ū ǁ !ŭ ƨ Ū ϒƀƱƨ-:ƒŭƱƒk

DžnjljdŽ ƧƀŢ fŘϱ DžNjƧöǀơkĂ CĞĹjhŪf LJdž ŁöƧPǀ!f Ĭ!ϱ Ʊĺǀkdž!f ϒĂĺǀū! LJĞƨhkdž!f LJfĂhŪf ƌŋĺö ƀp

ĬĺŽ ăƀkŽf fŘϱ ŁƒöŘh UĞs!ĐhĞ ĞƨljöĂ ÜϒŘ‡ fŘϱ ΣĞlj!f DžĞdžĐ ϒfŘ‡!Ğh LJhŬf Ƨ ŢĂö ƀ15 Ü^ƐƱĞP ǁĂĺǀ

ƧdžŪf ÜNJö5 yƀĂ ǁĂĺǀ!f Ö5 ƌƱP! Ƨöƨ!f DžĞdžĐ ĂĐ NJkĂPϱ DžĞdžĐ ŁöhĞlj ĞĞdžĺ‡h ăƀĞljö ƀp ĂĐ ÜƧöƨŢ!f NöPĐ

Ď.CĞĹjhū! Łöǀs1j!f ŁơŢ!f ĬĺŽ ŁöhĺǀĞ ƧĞƨ ǁƧk Ĭ!ϱ ƀĂlö ĭŘ!f

1 :ƧUljf ÜŁϒƒĐŽŁŁŬÚƐ ƨ ƨƱƱƐ !‡Y ĬƨĞ ĞƱĞdž ƨ ƨƱƱƐ !‡Y ĬƨĞ hŭĭϒƒĐŽŁŁŬÚƐ hə ǀƱƱƐ ÜýĞĞlj!f :ƧUljf .đĐ f

2 :ƧUljf ƒ PNJĐŽƐ ƒ ƒƐ‡ƐƐ ÜLJǀơ Ÿf ƀĞŋ Ü ţ fƀP!f ƒƐƐ‡ƐƐ ƀNjŢ Ĭƨ qŬNjŬÚƐ hŭĭĞƀ‡ǁ qƒƨ‡ƨDŽƐ ÜLJǀơ Ÿf ƀĞŋ Ü ţ fƀP!f :ƧUljf Łhk‡dž!f ÜLJĞdžŽ Ühvdžƨǁ‡Ɛ Ňj .čđē f ÜĐČČČÜ čƱ ÜŁödžŭǀÚf

© Arabic Digital Library - Yarmouk University
© Arabic Digital Library-Yarmouk University
المنارة للاستشارات
www.manaraa.com

[illegible]

[illegible] (الكبر بطر الحق وغمط الناس)[illegible]: [illegible]

[illegible]

[illegible]

[

ويقول ﷺ: (لا تحاسدوا ولا تناجشوا ولا تباغضوا ولا تدابروا ولا يبع

بعضكم على بيع بعض، وكونوا عباد الله إخوانا، المسلم أخو المسلم لا يظلمه ولا يخذله ولا يحقره، التقوى هاهنا، ويشير

إلى صدره ثلاث مرات، بحسب امرئ من الشر أن يَحقِرَ أخاه المسلم، كل المسلم على المسلم حرام دمُهُ ومالُهُ

وعِرضُهُ)[1]. وقد صدق ﷺ.

- فكل من يتبع الشهوات ويتبع الأهواء ويتبع الشيطان ويتبع الدنيا

وزينتها وزخرفها وزبرجها وزبدها وزهرتها وزهدها وزهادها وزهاديها

وزهاديدها وزهاديدها وزهاديدها وزهاديدها وزهاديدها وزهاديد

ÜČùηÜČđđĎ Ďźpƨ ÜNV!ĞdžĂ NNÜNjĐ ĎÜZ LJĞ]ljŤf fĂŽpŏ LJĐ LJŽ ŎnjLj!f ŸĞh ÜlŭŢ!f ŸĞk‡ ÜqNjNj£q ĎĞc Dźźƨ ÜpĂĂfp ĂhĐ 1 .Đēě f

.Ēěđ f ÜĎùηÜĐěČĚ Ďźpƨ ÜLJzÜ!f Ŏ5 ŸĞh ÜŸpŪf ŸĞk‡ Ü ÜqNjNj£q NjĞc Dźźƨ ÜpĂĂfp ĂhĐ 2

ÜĎđěěĎźpƨ ÜĞNjƨŏ£Ă ŸfĂfp!f LJz! LJŽ ŎnjLj!f ŸĞh ÜŸfpŬfĂ ĦÜŢ!fĂ ƨh!f ŸĞk‡ Ü!‡ƨĎŽ ηĭΘT ΛNpŢ Üĭ ĂĂLj!f 3 .ččđ f ÜčĒùη

.ččĐ f Ü!‡ƨĎŽ ηĭΘT ΛNpŢ Üĭ ĂĂLj!f 4

.čĒĎ f Ü l ƒźĞĞłłĐNj ƀƒźĞŬĐ hŭĞpĦ Ĭƨ !‡ƨĎŽłłĐ ĦƒNJźźĎŽ ÜĦŏơ! ĂhĐ :ƨULjf 5

.(ĦłłźĞT!f Ħhk‡dž!f)ÜĎčē f ÜĎШ ÜĎźĭqłłĐ !Nj‡Y ƀƒĭΘa ÛqĎŽƒΘ NjĞc ÜŎ!fƨƨ!f 6

---

1 ÜpĂĂfp ĂhĐ ÜqNjNj£q ĎĞc Dźźƨ ÜNV!ĞdžĂ NNÜNjĐ ĎÜZ LJĞ]ljŤf fĂŽpŏ LJĐ LJŽ ŎnjLj!f ŸĞh ÜlŭŢ!f ŸĞk‡ ÜqNjNj£q ĎĞc Dźźƨ ÜpĂĂfp ĂhĐ .Đēě f

2 ÜĎùηÜĐěČĚ Ďźpƨ ÜLJzÜ!f Ŏ5 ŸĞh ÜŸpŪf ŸĞk‡ Ü ÜqNjNj£q NjĞc Dźźƨ ÜpĂĂfp ĂhĐ .Ēěđ f

3 ÜĎđěěĎźpƨ ÜĞNjƨŏ£Ă ŸfĂfp!f LJz! LJŽ ŎnjLj!f ŸĞh ÜŸfpŬfĂ ĦÜŢ!fĂ ƨh!f ŸĞk‡ Ü!‡ƨĎŽ ηĭΘT ΛNpŢ Üĭ ĂĂLj!f .ččđ f ÜčĒùη

4 .ččĐ f Ü!‡ƨĎŽ ηĭΘT ΛNpŢ Üĭ ĂĂLj!f

5 .čĒĎ f Ü l ƒźĞĞłłĐNj ƀƒźĞŬĐ hŭĞpĦ Ĭƨ !‡ƨĎŽłłĐ ĦƒNJźźĎŽ ÜĦŏơ! ĂhĐ :ƨULjf

6 .(ĦłłźĞT!f Ħhk‡dž!f)ÜĎčē f ÜĎШ ÜĎźĭqłłĐ !Nj‡Y ƀƒĭΘa ÛqĎŽƒΘ NjĞc ÜŎ!fƨƨ!f

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

المنارة للاستشارات
www.manaraa.com

Ďznj! ĞZþ þl5 ÜĎznj!Ğơ Θŭ Ţ Ú ÜĎznj! CĞZþ!Ğu CĞLjuŪf Ĭ ĺZ CĞZþ!f LJZ ýŏþu!f Ğlj! Ďiþp Ďiŭ l Úf LJǫ ýu

Ďznjŏ ĺZ ‖ Ƨhŏŏŏŏŏ5 LJĞŏu Ţ!Ğu Ĭ kƋŏ LJĞ‡" :Ƙ!Ğp ﷺ ƦTFĞZ LJZ ˇÜƦďƨơƧ!fĂ Ƨ‡Ƨh!Ğu ﷺ ýĂ l Ƨ!f

ﷺ LJĞ‡Ă Ü^ď(اللهم ارحمهما فإني أرحمهما) :ýĞl5 ƧďƨơƧ!Ğu þŏƨ LJu ƦďĞ l DĂ LJ l ơĺ! ﷺ ĞZþĂ Ü^D"Ďznj‡ljơŏĂ

ÜþŬĂŪf Ĭ ĺZ Ŏ l ɜlj!f ljƧŏλďk N! fRNjĂ Ü^D(اللهم أحبهما فإني أحبهما) :ýĂlŏ5 LJ l ơ!fĂ þŏƨ LJu ƦďĞ l D RPďŏ

Ư fƧďzD LJďz Ƨďŏĺ l Ŏnj5 Üþlơ ĂD Ư ƹu ĭ D ýďzơk Ŭ ÜĞNjƧZĞTďz Ŏ5 Ƨďŏĺ l ƘĞŏ Ţ PT ďTljk Ƨŏơ

.Ƨŏ l ɜlj!f ƘĞufƧƱ ư Ŭf LJďz Ƨŏλ‡ Ŏ5 Ɣu l kk Ŏk!f ƔĂĺl!f

hŭĭ‖Fy2ďÚƐ ƔbF ƨ ū‖ !ŭ ƨ Ū Ɛ Ɣþưď -:fyĞƐþ

ÜĎznjkĞ ηĞơ ýul k ĎiþZĂ Ďznjďul k ĎiþZĂ ÜCĞLjuŪf Ư 5Ƨ Ĭ!ǫ LJfþ!fĂ!f ďηĺŏ þp ŎƱĺ l k!f ƔĂĺ l Ūf Ŏ5 -

Ŏ5 ĎiNj LJďzďz ĂD ÜƧĞu‡!f LJďz Ɣơŏ LJďzZ LJuŬf ýƨZ Ĭ!ǫ LJĞFηĺŏ þpĂ ÜĞnju 2 fƧkZŬf ĎiþZĂ

ĂD ÜN! ƘĞpfþ Ţ LJŏĂ‡k LJZ N!ƨZ ĂD ÜƦďĺUďz Ƨ5Ƨ Ŏ5 fþŏơĂ N‡Ƨk ĂD ÜCĞpþ Ţ Ūf LJďz ljƧďzZ

ď.ƦŏZĞďzkηŬf ƦƱTljŪf Ŏ5 Ƨ‡ƧĞTďz!f

LJĞďzƧơ LJŏĂuū! Σŏ!Ă ÜCĞLjuŪf Ĭ ĺZ Ƨlɜlj!f ƔηĂD Ďiŭ l Úf LJD þηlj ĞLjlj35 Ƨŏďzŭ l Úf Ƨŏu Ƨk!f Ŏ5 ĞďzD

---

1 ƒ Ďčě. ƒ ÜüƒƲŬƐ ƒ ƐqDNj !ƒlƟĐĞ üƒƲƦƟÚƐ Ü ĭ þďzĞƹ!f

2 ÜčĒШ ÜĎčĐē Ďipƨ ÜNkþŬĂ þljZ þĂ!Ăďz!f ‖ ŏljơk ƔĞuơk l f ƔĞu ÜƔfþŬf ƔĞk‡ Ü!‡ƨDŽ ηĭƟT Nþ l Ü ĭ ĂĂlj!f

.ďČđ ƒ

3 ÐĐĚ. ƒ Ü čČШÜĒČČď Ďipƨ ÜRPɜ!f Ĭ ĺZ ŎuŢ!f ɜ'ưĂ ƔĞu ÜƔþŬf ƔĞk‡ Üăþ FĞlɛ ηƦƹ ÜŎljŭ l ƨ!f

4 .čččƒ ÜēШ Üďēďđ Ďipƨ Üþŏƨ LJu ƦďĞ l D Ƨ‡R ƔĞu ÜƦuĞơŢ!f ýFĞu5 ƔĞk‡ Üăþ FĞlɛ ηƦƹ ÜŎljŭ l ƨ!f

5 .čēě ƒ ÜĬƨ þqDŽlɛNj Ĭ‡ƟFylɛ ƹ ŭylɛ huĭШNjlNjlĭƨ ÜLJŏ l ơ :ƧƱljf

© Arabic Digital Library - Yarmouk University
© Arabic Digital Library-Yarmouk University
المنارة للاستشارات
www.manaraa.com

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ƨdžDĂ ǁ Ăhk lĂƨƹ LJƵ NJhǤơ ƬDĂ ĂNj ƨ.ǁPk LJŏơ ﷺ ǁ !Ǥdž LJh Ɣƶǂ ﷺ ýĂ ǀƨ!f ƨƞNj ƥ15

[č].DžnjkhĂk Ĭ!Ǥƶk Ÿf ýƥƥ Ĭkơ ǂǁŏ! LJŏǀdžP DžNjƨƞnjh LJŏdžǁǀdž!f

Ülƥƭƨ ǂŏǤdžơh DžnjLjĂƱŏơŏ5 CǤLjhŪf ĬǁƵ ƨǁ!fĂ ǂsnjǁ!f LJdž lƨŏh+ ǂƞƨƥ LJŏĂhŪf ăƥ! ƨnjUk ƥpĂ -

LJƨĂǤƞkŏĂ ÜNLjǤLj ư kơŏ LJǤŏlhŏ Ǥdžnj LjD Ŭƹ NJŏĂhD LJdž ǁ Ăǁǀ!f fƦNj ýƛdž Ĭ ư ƨŏ Ŭ LJhŬf LJD DžƨĂ

[Ď].NJƦǤƱPD LJƵ

LJùdž DžnjƦǤLjhD ǂŏǤdžơ ĂùNjĂ LJŏƥ!fĂ!f NJŏǁƵ ǂơ ŲĂLj ÜǂŏǤùdžơ!f LJdž LJŏƵĂLj LJŏh ƨǂƨ5ǁ5 DžŭǀŬf ǤdžD

ƥǁƵƥƥƥƥ ƥǁƵƥƥƥƥ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

© Arabic Digital Library-Yarmouk University

المنارة للاستشارات
www.manaraa.com

غلام أتأذن لي أن أعطيه الأشياخ) ýĞp Ü:"ĞdŽ ĞĞ ÜŽ ŘĂŽ ŽĞ ŽĞ ŽĞ

ŁŏŬł‡!Ĝŭ DźnjĽĵĜďžƧơ ŎĽjźŏ Ŭ ƒŘNjĂ ÜƧƒƧďźkĻĜŭ NJŁĜŭƐƧ ŁŏŭŬk DźƥŽĂ Ü ţ ŏźǃƒ ŁŭĂźŢ ŤŬŽ CĜĽjŭŪƒ LJùTPk!Ĝ5

.Dźnj!ŬŘǫ ĂD DźNjŘŭĽj ŎĽjźŏ ŬĂ ÜDźnjŁĜĻĝơ YĜŭTǫ LJďž

ŬĂ ÜDźnjĽjŽ Ɣk‡ŏ LJďž LJĂƥĻŏ DźnjĽj35 ÜŁŭĜk‡!ƒ ýŭp ŁơĜŭĻ!ƒ DźNjĂďžŬŽ" :ljƥ!Ă Ɣƥďďž ŰĜĻơ!ƒ Ť ŢĂDĂ

č."DźnjĽjŽ OŭĻŏ LJďž LJĂƥĻŏ

ýďžơk ŤŬŽ LJŏƧƥĜƥ ŬĜĻơƧ DźnjŬźzĻ! Ü Ł LjPk!ƒĂ ŁŽĂŏďž!ƒ ƔĜŭĻD DźnjFĜĽjŭD ƔŏĽjĻk LJŏĂŭŪƒ ŤŬŽ LJD Ĝďž‡

LJD ŎĽjƷùŬŭ NLjŪ ƔNjŘ!ƒ LJďž ĞƒŏT LJĜďźŬƷ!ƒ Σ ŭŬŏ LJD ljƧ‡D :ΣĽjD LJŭ ‖!Ĝďž DźĜďžŬƒ ýĜƥ ÜŁŏ!ĂďĻďž!ƒ

.DƧŏƷŢ!ƒĂ DźnjĽjďž Ƨŏŭ‡!ƒ ýĜĻƧŬ! NJNjƧ‡D ĜĽjd5 ÜƔNjŘ!ƒ DźkPk LJŽ ŤnjĽj ﷺ Ÿƒ ýĂùĻƧ

من ترون):ýĜƥ ÜĈƒƥĂĻ ŁŢŏďžP Ĝnjŏ5 (ƔĜŏλŭ ﷺ ŎŭĽjŬ! ŎkŬ ĜďžƥĽjŽ NJĽjD Ĝ ưŏD ‖!Ř ŤŬŽ ýƥŏ ĜďžĂ

نكسوها هذه الخميصة؟) ýĜƥ ÜDźĂ!ƒ K‡Ļd5 (ائتوني بأم خالد) :ýĜƥ ÜDźĂ!ƒ Ŏŭ ŎkĜ5 ﷺ ŎŭĽj!ƒ Ŏŭ ŎkĜ5 :ýĜƥĂ ljƥŏŭ ĜnjŏĽjĻŭ!d5 Ü

أبلي وأخلقي—مرتين) ýzŋ5 (IJ ŤŏďžP!ƒ DźŬŽ Ť!ǫ ƧŏĽjŏ ýzŋ5 (IJ أبلي وأخلقي—مرتين) :ýĂ!ŏĂ Ŭ!ǫ ljƥŏŭ ƧŏTŏĂ Ł ŢŏďžP!ƒ DźŬŽ Ť!ǫ ƧŏĽjŏ ýzŋ5 (IJ أبلي وأخلقي—مرتين) :(يا أم خالد، هذا

سنا) ĂĜĻ!ƒ LJĜĻŭŭ :ŁTŭơ!ƒ LJĜĻơ!ƒ.

LJĜ‡ ƥ15 ÜLJŭ5 ŎŭD NJkƒƥĜĽjďžĂ ÜLJŭŬƒ ŁŏĽj‡k ÜΣ ƨĽj!Ĝŭ Ł!λ!ƒĂ Ł!ĂŋƧ!ƒ LJŭŬƒ Ŏ5 ŎŭƧk Ŏk!ƒ ƧĂďžŪƒ LJďžĂ

1 ŽĒĐ ƒ ÜčĕĕČ ÜLJĜďžŏŬƒ Łŭk‡dž ÜlƧĂŢĽjďž!ƒ ÜŭďƨŭĽ‡ƒ ƒŢŁ!‖ DźDŽ !ŭƨŪ Ĭǫ qŬNjŬ hŭĜƥŁ Üƥďžơďž ƥĂďžơďž ÜlƧĜďžZ
2 Σŭ! Ŏ5 CĜŋ Ĝďž ƔĜŭ ÜΣĜŭĽ!ƒ ƔĜk‡ ÜčĕĐďÜ (Ŏ.ƥ) ÜŎŭƧƨ!ƒ Ł ƒƧk!ƒ CĜŏơǫ Ƨƥ ÜKĂƧŏŭ ÜDUNjDŽ‖ Ü ‖!Ĝďž ÜΣĽjD
Σŭ! Ŏ5 CĜŋ Ĝďž ƔĜŭ ÜΣĜŭĽ!ƒ ƔĜk‡ ÜčĕĐďÜ (Ŏ.ƥ) ÜŎŭƧƨ!ƒ Ł ƒƧk!ƒ CĜŏơǫ Ƨƥ ÜKĂƧŏŭ ÜDUNjDŽ‖ Ü ‖!Ĝďž ÜΣĽjD
.ĕčč ƒ ÜčĒĐď DźpƧ ÜƔNjŘ!ƒĂ Łƨŭ ŢďƨĽ!ƒ ƔĜŏλ!ƒ

3 ÜčČùŋÜďĒĐď Ł ŏƥơ!ƒ DźpƧ Üƒƥŏƥŋ ĜŭĂλ Σŭ! LJďž! ŤŽƥŏ Ĝďž ƔĜŭ ÜΣĜŭĽ!ƒ ƔĜk‡ Üăƥ‡ĜĽ ŋŁƨ ÛŎĽjŭĽ!ƒ
.ď čĒ ƒ

© Arabic Digital Library - Yarmouk University
© Arabic Digital Library-Yarmouk University
المنارة للاستشارات
www.manaraa.com

ÜNlh Ɣzlŏ LJĠǂ ȿƷlj (يا أبا عمير ما فعل النُّغير) :ƧĠƷƬ!f ƥơD ǐ ƥĠljŏ LJĠǂ5 ÜƧĠƷƬ!f Ŏljǂŏ ﷺ ýĂ ǀƧ!f

Ď .(ČƠưljŏĂ Σljǂŏ5 Nlkơĸĸǐ Ɽ!f ƵĠ ǀh!Ġh ƧdžĂŏ5 ÜĠljĸŏh Ŏ5 ĂNjĂ lŭƬ!f Ƨươ Ġdžh Ƨ5

ǂdžĠz!f ydžĠndžl! ljƦPD ǁ!Ɽ LJdžĂ ﷺ Ÿf ýĂ ǀƧ NJlz5ŏ LJĠǂ Ġdž ǂ!ĂηƧ!f ŎhƧk Ŏk!f ƧĂdžŪf LJdž ǁ!Ɽǂ Ă

LJĂhơƬŏ ǂhĠơƬ!f LJĠǂ ƥl5 Ü Ɣzl!f Ănjl!f LJƵ Nlz5ƧŏĂ ÜƧĠhǂ!f ŎǂĠơŏ Nlzηŏ5 ÜƧĠhǂ!f ydž NJǀŭηǫĂ

LJdž ȿ5lj Nlŏ!ǫ Σlηŏ Σlη fƦǫ ﷺ Ÿf Ŏhlj LJĠǂ : lƧp LJh ǂŏĂĠzdž ýĠp Ü ﷺ ýĂ ǀƧ!f Σlηdž! DžNjCĠljhD

LJD ýηƧ!f yljkdžĠ5 Ü ǁlnj5 ÜNlŏƥŏ LJŏh ljƥzlŏ5 ljƧnjU ƧlP LJdž Nlŏĸĸŏ ȿŏƷƬ ȵJhf NJ! ýηƧ Dznjŏ5Ă NhĠơƬD

ýĂ ǀƧ Ġŏ :fĂ!Ġp ƥŏljŭ5 ăƧD Ŭ Ŏ!Ġdž :ýĠl5 Ü ﷺ Ŏhlj!f ljƥl55 ÜNlŏlƵ LJƨơ5 ÜNLjhf Ƨǂ!Ɽ ǂlơ!f Ƨươŏ

ýĠp DžĂ ÜNlŏlƵ ljfƨz5 Ü ǁlNj NLjD ljƧhPd5 ÜNlŏljh LJƵ NJ!dǀ5 Ü ﷺ Ŏhlj!f Nlŏlŏ5 Ü ǁlNj NlkŏDƧ ǐ Ɽ!f NlŏŽN Ÿf

ﷺ: (يا فلان أيما كان أحب إليك أن تمتع به عمرك، أو لا تأتي غداً إلى بابٍ من أبواب الجنة إلا وجدته قد سبقك إليه يفتحه

لك؟) :ýĠp (فذاك لك) :ﷺ ýĠp ÜŎ!ǫ ƝƳơD Ănj! Ŏ! Ġnjơkŏ5 ǂljη!f ƳĠh Ĭ!ǫ Ŏljlhǀŏ ýh Ÿf Ŏhlj Ġŏ :ýĠp

.ď

ﷺ Ÿf ýĂ ǀƧ LJD :NljƵ Ÿf ŎưƧ Σljp LJƵ ÜNlŏlƵ Dzŭǀ!f CĠl!Ǝǂ NlkŏdžNjdh ýŏĠ!f ƧĠƵTǫ ǁ!Ɽ LJdžĂ

.ĐznjŏlƵ Dzlǀ5 LJĠdžlƵ ĬlƵ Ƨdž

1 đěĚ f ÜčČùη ÜĒďČĎ DzpƧ Üýη Ƨl! ƥ!Ăŏ LJD ýhpĂ ŎhƬl! ǂŏljǂ!f ƳĠh ÜƳƥŪf ƳĠǂ Üăƥ ƒĠlƵ ηǂƵ ÜŎljŭlǀz!f

2 ēē f Üü2Ư‡ǁ ĬǂPlƵ ƥĭqǂsǂlƵ Üƥzǀ ĂhD :ƧUljf

3 Ü(Ŏ.ƥ) Ü ǂ fƧk!f CĠŏơǫ Ƨfƥ ÜKĂƧŏh ÜĬUNjĭƨlƵ DzĭqlƵ üúlll ƝƥǀĠ ĬƎƨdžlƵ Dzdžƨ ÜŎlƵ LJh ƳŏzT LJh ƥdžơD ÜŎƒĠǀljǂ!f

Ü(K.ƥ) الجنائز ƳĠǂ Ŏ5 Üǂŏƨzk!f ÜĐùη Üǂŏƨzk!f ŎĐ f ÜĐùη Üǂŏƨzk!f Ŏ5 الجنائز ƳĠǂ Ü(K.ƥ)

.ččĐ f

4 ǂ!ƨDž ηĭΘT ƝƥǀĠ Ü ĭ ĂĂljǂ!f ƳĠh ÜDžŭǀ!f ƳĠh ÜDžŭǀ!f ƳĠǂ Ü!ǂƨDž ŎhƬ!f ĬlƵ Dzŭǀ!f ƳĠhơkǀf ƳĠh ÜDžŭǀ!f ƳĠǂ Ü!ǂƨDž ηĭΘT ƝƥǀĠ Ü ĭ ĂĂljǂ!f

.ďĐĐ f ÜčĐùη ÜĐčĒĚ DzpƧ ÜLJĠŏhƬ!f ĬlƵ Dzŭǀ!f ƳĠhơkǀf ƳĠh ÜDžŭǀ!f ƳĠǂ Ü!ǂƨDž ηĭΘT ƝƥǀĠ Ü ĭ ĂĂljǂ!f

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

المنارة للاستشارات
www.manaraa.com

Ŏ5 Ł‡ƧĠTdž!f Ĭ№Z NzŏηTkh LJfĂhŪf DźĂlŏ LJDĂ ÜƧŏƶ!f DźĠdźD ŁŢĠP ljƧĠlkơfĂ NJkljĠNjƹ Ɣljηk ‖!Ꞧ LJdžĂ

.NJkpĠƵĂ NJkƧƥp Ꞧơk ĂNj Ġdžŏ5 ˇÜLJŏƥĠŏdž!f yŏdžη

LJZ DźNjCĠljhD ýƨzh CĠhŬf DźĂlŏ5 ÜLJŏz!f LJdž DźnjŏźZ Ƨ ĂP!f CĠljhū! lƥFƨ!f ŁŏĠdžơ!f Ɣhl LJĂ‡ŏ ƥpĂ

LJĂ‡k Ŭ LJŏz!Ġh ŁhĠŢŬf LJdž CĠljhŪf ŁŏĠdžơ LJD ﷺ ýĂlƧ!f LJŏh ƥpĂ ÜăꞦh fĂhĠŢŏ Ŭ Ŏ‡ ΣĠlj!f

LJŏZĂ ÜLJĠη!f LJdž ꞦĂzkŏ ﷺ LJĠ‡ ƥ15 ﷺ ýĂlƧ!f LJZ ƥƧĂ Ġdźh LJĂ‡k ĠdźLjƹ ÜΣĠlj!f LJZ N!ƨzh

.ĠdźNjfĂl Ġdž ‖ƧkĂ Ġdźnjh ꞦPD Ġk!ƨLj Ġdźź5 ÜLJĠkꞦĂzdž!f Ꞧ!ƨLj Ĭkơ LJĠlLjŬf

LJĠ‡ ƥpĂ ﷺ Ꞧ!f LJlơ!fĂ LJlŏ!f ýĂlŏ: (إن أباكما كان يعوذ بهما إسماعيل وإسحاق، أعوذ

بكلمات الله التامة، من كل شيطان وهامة، ومن كل عين لامَّة).[d]

ÜNźźZ Ġ5ĂP Ġnjh DźĠŏl!f LJhŬf ƧĂƥldźh Ŏk!f ýĠdźZŪĠh LJfĂhŪf DźĂlŏ LJD lƥFƨ!f ŁŏĠdžơ!f ƧNjĠUdž LJdžĂ

(يا غلام، سم الله: DźĠzƵ!f Łơ5Ţ Ŏ5 ţ ŏƵk ljƥŏ ꞦLjĠ‡ ĠdźƥljZ Łdźźl ŎhD LJh Ƨdźz! ﷺ N!Ăp LJdž ƧnjUŏĂ

وكل بيمينك وكل مما يليك، فما زالت تلك طعمتي بعد) ÜĎ ﷺ ŎhLj!f Dźlŏ Dźź5 ÜNdźĠzƵh ﷺ ýł‡dŏ LJh NJnjηĂ ĠdźLjƹ

.Ĭ!Ġzk Ÿf Ŏdźlŏ LJDĂ ÜĬLjdźŏ!f ljƥŏhĂ NJlƨLjh

---

1 ÜĎČčĎ\Ď\čČÜpłłF2Ưć Ĭƹ hłłNjłłƥłłε ĬdźFyDź ĬDźźŁ ƨĭl ÜƧlĠŏ ÜƳfĂk!f ƥhZ
http://www.daawa.ma/affdetail.asp?codelangue=6&info=1949

2 ÜĐùη ÜĎČđĚ DźpƧ ÜLJŏkꞦĂzdž!Ġh ŁŏpƧ!f Ŏ5 CĠη Ġdž Ɣh ÜƳƵ!f ƳĠk‡ ÜăPDźƥŁłłε Dźźƨ Üĭ ꞦdźƧk!f .ďěđ f

3 ÜĒùη Üďďēč DźpƧÜ(LJfĂljZ LJĂƥh) Ɣh čČÜCĠhłljŪf ŁƥĠơD Ɣk‡ ÜăƥFĠłłε ηŁƹ ÜŎljŭlƨz!f .ĐēČ f

4 Üđďēē DźpƧ ÜĕùηÜLJŏdźŏ!Ġh ý‡ŪfĂ DźĠzƵ!f Ĭ№Z Łŏdźƨk!f Ɣh ÜŁdźzƵŪf Ɣk‡ ÜăƥFĠłłε ηŁƹ ÜŎljŭlƨz!f .Đďč f

© Arabic Digital Library - Yarmouk University
© Arabic Digital Library-Yarmouk University
المنارة للاستشارات
www.manaraa.com

Ĭ ďƒkǁε üøøøøT2ǁ

LjďžDŽ !ŭ ƨ Ū̄ε ƨ ƽNjDŽNj hŭƨ2ďžǁε l ƒ ƨ ε ƥ ǫǁε Ĭ ƺ (Permissive style)ηDŽƒ ƨ ƦDŽǁε ƒ Nj ǂ ƨ Ŭε

Ƨ øø2ďžǁε !øø ǂY Ĭ ƺ ηDŽƒ ƨ ƦDŽǁε ƒ Nj ǂ ƨ Ŭε üNjŬε ƚΘĠDŽǁε

ă Ƨŏ LJďž ǁ ĠLjNjĂ ČÜýďžnjďž!ƒĂ ýNjĠ ǀ ďž!ƒ LJŏhĂǁ ǀ Ū̄ƒ Ĭ ǁƵ ĭ Ăkơŏ Ɣ Ăǁ ǀ D ĂNj OďžĠ ǀ ďž!ƒ Ɣ Ăǁ ǀ Ū̄ƒ Ƨhkƶŏ

Ĭ!ǫ ƦơĠh!ƒ ƥďžƵ Ƨǀƒ Ƨƥ!ƒ ljƦNj Ưƒ Ƨ ε Ū̄Ă DÜýNjĠ ǀ ďž!ƒ Ɣ Ăǁ ǀ Ū̄ƒ LJƵ ýƬ ƽ ljďž ýďžnjďž!ƒ Ɣ Ăǁ ǀ Ū̄ƒ LJD

.ýďžnjďž!ƒ Ɣ Ăǁ ǀ Ū̄ƒĂ ýNjĠ ǀ ďž!ƒ Ɣ Ăǁ ǀ Ū̄ƒ Ĭ ǁƵ ýďžkTŏ Ƨŏơh OďžĠ ǀ ďž!ƒ Ɣ Ăǁ ǀ Ū̄ƒ Ƨ ŏljƬk

LJƥƒkƆ ÛLjĠƒĠƨĉ ÛLJƥljƒưDŽ ÛLjDŽNjNJ2DŽ Ûüljƒ ƨ ƦDŽǁε ƒ Nj ǂ ƨ Ŭε -: üNjŬε ƒ ǂƯDŽǁε

Dž ǀ ďŏĂ ÜDžnjďĠηĠơĂ DžnjďĠhε Ƨ ƥďžƶŏ Ŭ ý ǂ Th CĠLjhŪ̄ƒ ƦǁďžĠƶďž Ĭ ǁƵ Ɣ Ăǁ ǀ Ū̄ƒ ƒRNj DžĂlŏ :LjDŽNjNJ2DŽ

ĂD ƚďžUƵ Ġďžnjďž NJďĠŏ ǂ Ăǁ ǀ! ƦďžĂĠ ǀ ďž ĂD Ƨơ ƧĠƶďž ĭ ďh NJηƒĂŏ ŭ5 ÜLJhŭ! ƥĂƥơďžŭ!ƒ ýh ǀ k!Ġh ĠLjNj LJƒƥ!ƒĂ!ƒ

ď.ĠnjLjďT Ƨ ƺ Ƭ

ƒRNj Ŏ55 ÜƚƒR!ƒ ƵhơĠh Ƨǀ ǁƶkďž!ƒ ƦƬĠPhĂ ÜƦŏƵĠďžkηŪ̄ƒ lCĠ5 ǂ!ƒ ƒ ǀ Ljh Ɣ Ăǁ ǀ Ū̄ƒ ƒRNj ƵhkƧŏĂ

Đ.LJĂďĠTŏ Ġďž ǂ DžnjďĠhε Ƨ ƽ ŏlơk Ĭ ǁƵ CĠLjhū! yŏηTk Ɣ Ăǁ ǀ Ū̄ƒ

1 Buri, Parental Authority Questionnaire (PAQ) Pertaining to Mothers *57*(1),110-119.

2 Baumrind, D. (1991). The influence of parenting style on adolescent competence and substance use. Journal Early Adolescence, 11(1), 56 IJ 95.

3 Buri, Parental Authority Questionnaire (PAQ) Pertaining to Mothers, *57*(1), 110-119.

.čē ƒ ŪƒNJǁúY hŭ2ĭ ǀ Nj üƒ2ƯŭǁĬ hŭƨ2ďžǁεNj hŭ ǀ Nj ǂ ƨ ǁε l ŭ ǀ ǀ DŽǁε ÜƦǁPlj :ƨUljD 4

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

المنارة للاستشارات
www.manaraa.com

ÜĈĜĻĵŭ! yśkŜdž!f Ĉ2ƥ!fĂ ýŭlk!f :ŎNj ŜNjĜŬdž lƥZ ýŭP LJdž ŶĂĬĻŬf fŘNj ýλdžkŏ :LJƥljFưDŽ

ÜLJĂƥŏŜŏ Ĝdž śŏlơk LJdž DźnjĻjĂźĻjdžŏ ĂD DźnjĻjĂŭkĜźŏ Ĝdž ĺŜƥĜĻjĂ ÜŎŭư!f LJdž ĤĬŏĬp ĤŋŜƥ ĤĻŜĜdždžĂ

ÜĤŏŜdźz!f DźnjĬơfŜdž yĝž ŶĻĜĻjkk Ŏk!f Ĥŏ!ĂĝĻdž!f ýdžơk! DźnjnjŏŋĂk DźƥZĂ Dźnjŭ!ĜŎdž! lŜdžkĻdž!f ĤŭĜŋkĻŬfĂ

č . lŜkĂkdž ĤĬp CĜĻjŭŬf ĤŏŢPT ŜnjŬk5 ÜŎĜŭơŬf ýdžơk ĬĬZ lŜƥl!f DźƥZĂ

ĜdźnjĻjDĂ ÜDźnjkĜŋĜơĂ CĜĻjŭŬf KĜŭƩŜ! LJŏĂŭŬf LJĜŽRƣ Ŏ5 ýNjĜĻkdž!f ŶĂĬĻŬf ŜNjĜŬdž ýλdžkk Ĝdž‡

Ŏ5 ĺŜŏŭ‡ ĹkpĂ LJfĂŭŬf Ŏư dźŏ ƥ!5 ÝDźnjFĜĻjŭD yĝž LJĜĻjŏ! LJŭNjĜĻkdž Ĝdźnj5 ÜĈĜĻjŭŬf yĝž ĤdźƥĜŢdž!f LJĜŭĻjŋkŏ

ýPƥƥ CĜĻjŭŬf ĤĻjĜ‡dž LJdž LJfĂŭŬf ƨƨźŏĂ ÜLJfƥŏŜŏ Ĝdźŭ DźnjŽĜĻjpƣ ýŋD LJdž ÜĈĜĻjŭŬf yĝž Ư ĂĜƩk!fĂ ýŢfĂk!f

ŶĂĬĻŬf fŘNj Ŏ5 2ƨưkĂ ÜDźnjkŭƩŜ ŶĻơ Kŏŭ!f ŬŜĜPĂ ýPƥƥ 2ŜŢk!f ĤŏŜơ Dźnj! LJĂ‡ŏĂ ÜlŜĻŬf

LJD Ĝdž‡ ÜLJfĂŭŬf Ĝnjƨưŏ Ĺƥƥơdž ĤdźŬĻjD ĂD ĹJŏĻjfĂl! CĜĻjŭŬf yưPŏ ŭ5 ÜŶ!Ĝƣ!f Ŏ5 CĜĻjŭŭ! LJfĂŭŬf lŜfƥƣ

DźĜŬĻj‡ ĤŏĻƩj!f KfCĜŜŋŬfĂ ýFĜĻĂ!f DźƥźĻjk ƥĜ‡kĂ ÜĹJŏźdž ĹŬ ĂĬĻ! CĜĻjŭŬf NŏŋĂkŭ LJĜdźĂlŏ Ŭ LJŏĂŭŬf

Ď.ĤŏĂĻ!f Ŝŏƣ KĜ‡ĂĬĻ!f DźŏĂlk ýŋD LJdž ÜKfƨŝźźĬdž!f ŶơĻĂ ÜKĜƑ5Ĝ‡dž!f

ĭĂŭŬf Ŷơ!f yśfƥŭ LJĂ‡ŏ ƥp ÜŜĻŬf Ư źŭ Ŏ5 ƥĂĻŏ ĭR!f ŶĂĬĻŬf fŘNj ŶĜŭĻD Ĝdźŭ :LjĜƑĜƨć

ĤŭĂlź!f YĜlŏƣ LJĂư5Ŝŏ Ă ÜĈĜĻjŭŬf LJZ ŜƥŢk Ŏk!f CĜŎPŬf LJZ DźNjŜŬĻj Ư ƣŭ CĜŭŬf DźĂlŏ5 ÜĈĜĻjŭŭ!

LJD ĂD ŶĂĬĻŬf fŘNj Ŏ5 ŜĂƥ CĜĻjŭŬf Ŷŏk Ŝk! LJĂ‡ŏ ƥpĂ dÜNJŏĬZ 2ĂP!fĂ Ni! Ŷơ!f yśfƥŭ LJŭŬf ĬĬZ

KĻjŭ!f LJD ĂD ÜŜĂ‡Ř!f GnjĻjfĂPƣ LJŏŭ Σ‡ź!f ĂDÜ ĤĜĻjŬf LJdž ĤZĂdźŋdž LJŏŭ ƥŏơĂ!f ĂNj Ŝ‡Ř!f LJŭŬf LJĂ‡ŏ

1 Ŏdďď f ÜŭĭYFDźĤШŬЄ ŭəĻdźĤIЄ ÜDźĜĻŭĂ ÜLJĜĻjƥZ :ŜŬĻjf.

2 čē f Üƒy'TIIЄ DźDźŘIIЄ Ĭź ƭFźĜŬЄ ŭĭĜƥĤ ăƥźŬЄ LjĭШNjĤIIЄNj ąFĻƥŬЄ ÜLJfƥdźơ :ŜŬĻjf.

3 Ĥŏdźźz!f ĭƥĂźĜŏ!f Ŝfƥ ÜLJĜdźZ Üü2Ư'IIЄ ŭəĻdźĤ Ĭź FljƥkĉNj ŭəŬFĢIIЄ ŭĭNjĜƥĤIIЄ ƒĭIIFźŬЄ Üƥdźơdź Ĭŏơŏ ÜLJĜnjŭĻj :ŜŬĻjf

čđ f ÜĎČČĔ ÜčƩ ÜyŏźĂk!fĂ ŜTĻjŭ!.

© Arabic Digital Library - Yarmouk University
© Arabic Digital Library-Yarmouk University
المنارة للاستشارات
www.manaraa.com

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[ج].Шƒƨdžƒ ƔǏǀkĂ ÜƧ5ǴƱŪƒ Džưp :ýƛdž ÜŁŏǀ5ljƒ ƚǴƱƒƧƱưŬƒ Ư'ƶƱ LJdž ŎljǴƶŏ NǏƶŋŏ ǴdžƔƱǀƱ ÜČǴljƱū! ŎǀƒƧþƒ ýŏŢơkƒ Ư'ǴƽPljǴƱ ƔĂǏǀŪƒ ƒŘNj ƱǴƱkƧƒ Ǐ!ǵ ŁƽǏkPdžƒ ƚǴǀƒƧþƒ ƧŏTkĂ

[ď].ýTƽ!ǴƱ ƚdžǀkƒ LJǫĂ Ǐkơ DžnjkǴ‡ĂǏǀ! ƱƱƱư þŋĂŏ Ŭ NǏljƱƱ DžNjþǴǀkƶƒ ƔƱǀƱ Ł!CǴǀdž!ƒ LJdž DžnjkǴŋǏj

ĂD ÜDžnjFǴljƱD ydž ƔĂǏǀŪƒ ƒŘNj ƽŏƱƱƱk ýŭP LJdž ŭƱƱǀkǀdž CǴljƱŪƒ ǏǏƶ ƔĂǏǀŪƒ ƒŘNj ŃƒǴkǏj Σ ‡ƶljk þpĂ

.NǏ! LJŏƧPŬƒ Łƽ!ǴPdž ýdžơk ǏǏƶ NǏkƧþǀdž Džþƶ! ƱǏǀkdž!ƒ ƔĂǏǀŪƒ ƽŏƱƱk

الأبناء Ƨŏþǀk LJdž ǏǏƶD ÜDžnjkƒĂŘ! CǴljƱŪƒ Ƨŏþǀk LJD ÜƱdžǴǀkdž!ƒ ƔĂǏǀū! ŁŏƱǴŋŏŬƒ ŃƒǴkǏj!ƒ ƨƧƱD ǴdžD

للخاضعين للأسلوب التسلطي Üدžnjljƒ يمتلكون مستوى أعلى في استخدام المهارات الاجتماعية،

والحياتية من أقرانهم.[ď]

LJþƒkƆ ÛLjǴƒǴƨć ÛLJþljƒưDŽ ÛLjDŽNjNJƧDŽ üDŽNJDŽǀƐ ƒNj‡ƨŬƐ-:ǏdžƒkǀƐ ƒ‡ƯDŽǀƐ

Ǐ! Džnj‡ƧkĂ [D]ÜNƱŏǏƶ Ƨƒ ƧTŬƒ Džþƶ Ă ÜŁŏǀǴǀŪƒ LJƱŬƒ ƚǴŋǴơ YǴƱTƐƱ LJŏĂƱŪƒ DžǴŏp Džþƶ Ănj :LjDŽNjNJƧDŽ

NǏljƶ Ƨþ Ţŏ Ǵdžƶ ǏǏƶ NǏkƱǀǴơdž ǁ ƧkĂ ÜNƱ ƔĂƐƧdž!ƒ ĭĂǀ!ƒ ǁĂǏǀ!ƒ ǏǏƶ NƶŏŋTk DžþƶĂ ŁŏǴƶƧ LJĂþ

---

1 ÜĎČČđ ÜčƱ ÜLJǴdžƶ ÜyƱƨ‡Ăk!ƒĂ ƧTǀǏ! ýƒƒĂ Ƨƒþ ÜƱƱĭYƒDŽƱƱÚƐ ƱƱǀdžƱƱƐNj ƱƱĭǴþŁƱƱƐ ÜŎNjƒƨ Ÿƒ þƱƶ ÜLJƒþTƧ!ƒ :ƧƱǀƒ .čČě ƒ

2 :ƧƱǀƒ ÜƱƱĭYƒDŽƱƱÚƐ ƱƱǀdžƱƱƐ ÜDžǴǀƱƱĂ ÜLJǴljþƶ .Ďďď ƒ

3 :ƧƱǀƒ ÛƒyTƱƱƐ DžDŽŘƱƱƐ Ǐƶ ƱƱƒdžǴŬƐ ƱƱĭǴþŁ čăþƨŬƐ LjĭƱƱNjŁƱƱƐNj ƱƱƒǀƱŪƐÜLJƒþdžơ .čĚ ƒ

4 :ƧƱǀƒ ÜƧ‡ƨ!ƒ Ƨƒþ ÜLJǴdžƶ Ü‡úyƱƱƐNj ƱƱĭþƱƱdžƱƱƐ üƒ2ƱŬƐ ƱƱ‡DŽƒyDŽ ƔƱƱƒƨd ÜNƱƱ DžŏUƶ!ƒ þƱƶ ÜLJŏǀơ :ƧƱǀƒ .čěě ƒ

© Arabic Digital Library - Yarmouk University
© Arabic Digital Library-Yarmouk University
المنارة للاستشارات
www.manaraa.com

ŭ5 ˇÜNù! ƧùŏP!ƒ NŏƵ Ǵdž! LJhŬƒ NŏηĂk DžþŽĂ ÜǴnjh ϒĂƹƧdž Ƨŏƹ Ă ŎŽǴùdžkηƒ Ƨŏƹ ‖ĂĹùl LJdž

ƧƶTŏ ŬĂ ÜLJǴưƧǴƶdž DžD NJ! LJƒþŏƋdž ǴdžNj ýNjĂ .ŁŏhĹl DžD ŁŏhǴηŏƒ ŎNj ýNj NNjǴη k NJĹNjD ƧŽǴTdž Ƨ Ƨùƶŏ

. NJ! ǴdžnjnjŏηĂkĂ NJ! NJŏĂhD DžǴdžkNjǴh

ŘǴηǴơh DžǴdžkNjŬƒ Cƒþhƒ DžþŽĂ ÜCǴljhŪƒ LJŽ LJŏĂhŪƒ ýǴƹTljƒ Ŏ5 ýλdžkk5 ljƧNjǴUdž ƨƧhD ǴdžD :LJþljFưDŽ

CǴljhŪƒ Ŏljƶŏk Ŏk!ƒ ƧĂdžŪƒ LJŽ Łŏþơ!ƒ DžþŽĂ CǴljhū! ljǴhŏkljŬƒ DžfþƶljfĂ ÜDžnj!ĂŏdžĂ CǴljhŪƒ ŘǴhƹƧĂ

ý‡ThĂ ýTƵŏ NJLjD Ŭƹ ÜNJ! ljfĂhD ƧUlj Ř5! LJhŬƒ Ł!ĂǴơdžh ‖!Ř ƵƵfƧkŏ þpĂ ÜDžǴdžkNjŬƒĂ ŁŏǴŽƧ!Ǵh DžNjƧƶTŁĂ

ÜNJFǴpþ Ţ D Ł5Ƶƶdžh DžǴdžkNjŬƒ DžþŽĂ ÜLJhŬƒ ŁŏŘƹk LJfþ!fĂ!ƒ þ!ƵkĂ DžþŽ ljƧNjǴUdž LJdžĂ Ü‖!Ř Ƶŏlơk Ŏ5 ƧƧ‡kdž

.ϒŏpƧ ĂD ϒŏlơ LJĂþ þŏƧŏ Ǵdž ýƶƵŏ LJD Ŏ5Ă ÜýƧljdžĹ! NJkþĂŽĂ NJηĂƧP Ŏ5 ŁĹdžǴ‡ ŁŏƧơ LJhŭ! LJĂ‡ŏĂ

Dznjk5ǴUlj‡ CǴljhū! DžǴƶ!ƒ ƧnjUdž!ƒ Ŏ5 DžǴdžkNjŬƒ DžþŽĂ ÜNJdžŏĹƶk ýǴdžNjƹĂ ÜLJhŬƒ Ư Ƨdž ýǴdžNjƹ ljƧNjǴUdž LJdžĂ

ď.ŁŏǴŽƧ LJĂþ Dznj‡ƧkĂ CǴljhŪƒ þƧƵ ‖!Ř ydž ƵƵfƧkŏ þpĂÜDznjlǴh!Ă

ŘǴlƒƧþ!ƒ LJdž þŏþƶ!ƒ Ř!ĂǴơ þpĂ ÜLJŏþ!ƒĂ!ƒ ýhp LJdž ϒĂĹlŪƒ ƒŘNj DžfþPklƒ ϒǴhlD þþƶkk :LjǴFǴƨć

:ŎNjĂ ÜϒǴhlŪƒ ljŘNj þĂηĂ Ĭ!ƹ lƧǴTÚƒ

ǴǴljdž LJdž NLjŽ JNkLjŏ ǴdžĂ ƧPŭ! LJŏηĂƨ!ƒ þơD ƧǴŏkPƒ CĂl LJŽ ŁηkǴlj!ƒ ŁŏηĂƨ!ƒ ŘǴ5ŭP!ƒ -Č

Ŏdžŏl!ƒ DžǴUlj!ƒ ϒƒƧƵưƒĂ ÜlƧl Ū ƒ ƒƧ5D LJŏh ýTƒĂk!ƒ ϒƒƧƵưƒĂ Ü ĭ Ăl Ƨŏƹ Ŏ5ƵǴŽ

þĂηĂ LJdž Ǵùùùùdž Njþơ D ĂD LJŏþ!ƒĂ!ƒ lǴùùùùljǴƶdžĂ ÜLJŏþ!ƒĂ!ƒ ăþùù! Ŏ5Ƶùùùùƶdž!ƒĂ

ŁŏĂhƧk!ƒ ǴdžnjkǴhηƒĂ Ǵ5Ƶƶŏ Ŭ LJŏĹdžnjdž LJŏþ!ƒĂ þĂηĂ ĂD ÜŁŏlƵlj!ƒ ŘǴùùùùhƒƧƵưŬƒ

1 :ƧUljƒ ÜƵĭǴŬŦĦĦNj hĭþưĦĦ DžĭǴ LjŦŦŦŦΘNj ü2ŬĦ həlĦŦÜþdžơdžĂ ÜþdžơD .ččƒ

2 :ƧUljƒ ÜŎƵǴƵ‡ ÜLJǴdžƶ ÜƧ‡ƵƵ!ƒ Ƨfþ Üăþƨ ŬĦ Ƨ ƨĦĦ !‡Y ÜLJŏþ!ƒ CŭƶŽ .čĒČ ƒ ÜĎČČě ÜčƵ

3 :ƧUljƒ ÜŁŭyĦNj hĭþưĦĦ üƒ2ŬŬĦ hŁĭDžFyDŽ YbƒƨĂ ÜLJŏlơ .čěě ƒ Ü

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

المنارة للاستشارات
www.manaraa.com

LJhŬf ƥlƽŏƽ ÜĈĜLjhŪf Ŏƽ Ĝdžnjƙhƺƨ DžƥƵ ĂD ÜĜdžnjFĜLjhDĂ Ĝùùùùdžnjƙ$ƨ$ D Ăơlj Łùùùŏ$Ƶ$T!fĂ

ˇ.lƨ$ƨ$Ūf Ŏƽ ljƨ‡$ƨ$džh Σ Ĝ$ƨ$ơŬf

LJŏ$ƨ$ơƙ Ĝnjlldž$Ƶ$ Ɣh$ƨ$Ă ÜŁŏƽŏƨ!f ĶĜƶdžƙnđž!f LJdž $ƨ$λ‡D Łŏƨƨơ!f ĶĜƶdžƙnđž!f Ŏƽ ĂNjĂ ÜDžŪf ýdž$Ƶ$ -Ď

$ƨ$ơĜơ!f LJdžƨ!f Ŏƽ NJLjD Ŭƨ ÜĜdžŏƥp ƶ$ƨ$‡hƙ$ƨ$đž Ĝnjlldž$Ƶ$ LJĜ‡ LJƨĂ Ü$ƨ$$ƨ$ū! ĭ ƥĜ$Ƶ$ƙpŬf ăĂƙ$ƨ$đž!f

ÜNJh ŁŏĜLjƶll! ŁLjĜơơ!f $ƨ$Ăƥ Ŏƽ ýƽŏ!f yơĂh $ƨ$$ƨ$Ūf DžĂlƙĂ ÜŁhƶ$Ƶ$!f CĜŏơ!f CĜhƶD Ɣh$ƨ$h Ĝhllŏdž

LJD Ŭƨ ýĜdžNjŬf ƔĂll$ƨ$D LJƶ ƶllƙPŏ Ĝnjlldž$Ƶ$ LJĜ‡ LJƨĂ ÜĈĜLjhūū! ŎFƨƨ LJĜdžƨơ Ĭ!ƨ ĭ ƥđŏ fŘNjĂ

Ď.ĜŏFƨƨ LJĜ‡ LJƨĂ LJhŭ! Ŏƽŏ$Ƶ$Ĝƶ!f LJĜdžƨơ!f ĂNj ‖ƨƙTdž!f Dž$ƨ$Ĝl!f

ýĜdžNjƨ Ĭ!ƨ ‖!Ř ĭ ƥđŏ ƥp ÜDžŪf ĬllƶŁ Łŏ$ƨ$lj ŏĂƶơ LJdž NJljƶ Ĵƙljŏ ĜdžĂ ŁŏƨƨŪf ƨfĂƥŪf Yfƨ$Ƶ$ -ď

.Dznjh ŁŏĜLjƶ!f DžƥƶĂ CĜLjhŪf

ƥƥƶƙ LJD Ĭ!ƨ Ł5Ĝơƨ ÜLJŏllŏdž!f ШfĂƨ ‖!Ř ƽ5fƨ fŘƨ Ł$Ƶ$ĜPĂ ÜCĜLjhŪf ýĜdžNjŬ ĮƔh$ƨ$ ƽŭŏ!f -Đ

ĜdžĜdžƙNjf LJĂƥŋŏ Ŭ CĜLjhŪf LJD ŎLjƶŏ fŘNjĂ ÜýĜdžnjŭ! Łŏƥđdž!f ƔĜh$ƨ$Ūf ƥơD LJĂŁŏ ƥp ĶĜŋĂƨ!f

ljŘNj ýλdž LJĂƥlƽŏ LJŏŘ!f CĜLjhŪf ƥƥƶ ƥfƨ ƽŭŏ!f Łh$ƨ$lj Ķƥfƨ Ĝdžll‡Ă ÜLJŏĂhŪf LJdž ĜF5Ĝ‡kdž

ĶhĜƨ ŁLjĜơơ!Ĝh Ɣ$ƨ$Ūf DžĜp fŘƨ Σ‡ƶ!fĂ ÜDznjljƶ Ɣ$ƨ$Ūf Ɣƨ$ƨ$ ŁLjĜơơ!Ĝh DžŪf ĶdžĜp fŘƨ5 ÜŁŏĜƶƨ!f

Ɣh$ƨ$h ÜDžŪf Łnjŋ LJdž DžD Ɣ$ƨ$Ūf Łnjŋ LJdž CfĂ$ƨ$ ƶŏƽŏĜƶ ƶLjĜdžƨơ DžNjƥljƶ ý‡Tŏ Ĝdž ÜCĜLjhŪf LJƶ DžŪf

LJĜdžƨơ!f CĜLjhŪf ƨ Ĝƶ Üljƥljƶ CĜLjhŪfĂ ŁŏLjĜλ LJdž Ɣ$ƨ$Ūf ШĂƨk Ĝdž fŘƨ5 .NJFĜLjhD yđž NJkpŭƶ LJfƥlƽ

Łŏhfƨhƨ Ŭƨ Ĝnjƶdž LJĂŏhkƨŏ Ŭ Ŏk!f DznjŏhD ŁŋĂƨ yđž CĜLjhŪf ƨ ĜƶĂ ÜDžŪf Łnjŋ LJdž Ŏƽŏƽŏ$Ƶ$!f

1 ƨUljf :ƨơD đŏơƨdžĂ. ƨUllƨ hƨƥƨƨllƨNj ƨƨƨ

ƙŋĂƨƙ ĠđŽ ƒŘǫĂ ÜƴƓ!ĠƶƓ!ƒ Ŏƽ ýĠđŽŃŋŰƓƒ ƴĂƓ!ŋƓ ĐŋŋƶđŽ Σ ƨĠđŽŃđŽƓ!ƒ ƴĂƓ!ŋŰƓƒ LJĂ‡ŏƽ ÜŁŏơƽŋ ŁŏĂŋĠƓ

Ĭ!ǫ CĠŋŋŰƓƒ ƨUŋĂ ÜƴŰƓƒ Łnjŋ LJđŽ ŎƽƽĠƶ!ƒ LJĠđŽƨơ!ƒ CĠŋŋŰƓƒ ţ ĠƶƓ ÜĠNjƥŋƶƓ CĠŋŋŰƓƒ Ă ĐŽŰƓƒ

ƨŏƐ ŰĂđŋđŽĂ Üýƨŋđž!ƒ ШƨĠP ĐŋŋŋƶƓ ƶƥŏƶŋ ţ ŏƶŏ CĠŋŋŰƓƒ LJƶ Ŏŏŋŏŋơ ŰĂđŋđŽ Đŋ ơ k ĠnjŋD Đŋnjkƨŋ D

LJĠ‡ ŎƽŃŋk!ƒ ƴĂƓ!ŋŰƓƒ ĐŋnjŏŃƶ Σ ƨĠđŽŏ Đŋ! ƒŘ‡5 ÜŁŏơƽŋ ŁƽŃƒƨ NŃŋ ĐŋnjkƽŃƒƨ "ĐŋnjđŽD ШĂƨ" Ŏŋŋơ

NŏŋĂk!ƒ ýŋŏĂ ÜƥŰĂū! ŁđŽƥŋđŽ!ƒ ƙĠđŽƥP!ƒ ýŋk5 ÜýĠđŽŃŋŰƓƒ ƴĂƓ!ŋD ĐŋNjƥơ Σ ƨĠđŽŃđŽƓ!ƒ ƴĂƓ!ŋŰƓƒ

č .Đŋnj! ĭƨŋŰƓƒ

ĂD ÜNŋŏĂŃD ƥơD ƙĂđŽŏ LJđ‡ ÜLJŃŭ! LJĠđŽƨơ!ƒ ƴĠŃŋD ƥơD ĂNjĂ:ĠđŽNjŭ‡ ĂD LJŏĂŃŰƓƒ ƥơŰ ŋĠ5Ă!ƒ -đ

.N! LJŏĂŃŰƓƒ ŁŏĠƶƨ ƴŏ!ĠŋD ƴƒƨŏơƒ Ĭ!ǫ ĭƥđŏ ĠđŽ ĠđŽNjŭ‡

CĠ5ĂŃ! ýĂƽD ĠkpĂ LJŭđŽŏ LJŏĂŃŰƓƒ ýƶŋŏ ĠđŽ ÜŎƶĠđŽkŋŰƓĂ ĭƨŋŰƓƒ ĐŽƥ!ƒ ƒ ŋŋĂ ƨŋ5!ƒ -Ē

.LJŃŰƓƒ yđŽ ŋĠŏơŋŏ ĭR!ƒ ƙpĂ!ƒ ƒ ŋŋŏ5 ÜĐŋnj! Đƶŭ!ƒ ýĠđŽ!ƒ ƨŏ5Ăk! ÜCĠŋŋū! Łŏŋ‡ŋŰƓƒ ƙĠŋĠơ!ĠŃ

ĠŃŋŋ ŋ ƨŃkƶŏ ƒŘnj5 ƥŏƥŋ ŭ5ƽ ƥŏƨk Ŭ ŎNjĂ ÜƥŰĂŰƓƒ LJđŽ Łŏ5k‡đŽ ŋƨŋD Ŏ5 ƥŏƥŋ ý5ƽ ŋƥŰĂ -ē

LJĂ‡ŏ LJD ĂD ÜΣ‡ƶ!ƒ ĂD Ü‡ƨ‡Ř ƥĂ!ĂđŽ ƨUƙŋĂ Ł Ġŋŋơƥ! ŋƨŋD Ŏ5 ĬŋŋD ŋƥŰĂ ĂD ÜNJ!ĠđŽNjŰ

D.Đŋnj!ĠđŽNjƣ Đƙŏ ‖!Ř ƥŋƶ ÜýĠ5ƽŰƓƒ LJĠŃơŏ Ŭ ŎŃĠŢƶ LJƒƥ!ƒĂ!ƒ yŃƽ

ÜCĠŋŋŰƓƒ ƥƥƶ ŋƨ‡Ă ÜĐŋNjƨŋŋD ĐŋnjkŰĠŃđŽ Đƥƶ Đŋnj‖ŋŋĂ ÜƙƒƨƥPđŽ!ƒĂ ƙĠŏ!Ăơ‡‖! CĠŃŰƓƒ ŎƽĠƶk -Ě

.ĐŋnjŏŃƶ ƨƒƨTŰƒĂ ĐŋnjkŋpƒƨđŽ LJƶ ƨŋƶ!ƒ Ĭ!ǫ ĭƥđŏ Üŋƨŋŋŋ! ƥơƒĂ ýŏƶđŽ ƥĂŋĂ yđŽ

1 ƨUŋƒ :ƨUŋƒ ÜƨđŽƶ ŋƨŋŋŋƒ ƨƒƥ ÜƴƥƨŰε ƽƦDŽŁŃε !‡Y ÜýŏŃP LJƶđŽ ÜƨđŽƶ ÜŋƽƽĐ ÜŋƽƽĐ ÜLJĠđŽƶ ÜyƽƨĂk!ƒĂ ƨTŋŃ! ƨƨT!ƒ ƨƒƥ ÜƴƥƨŰε

2 ƨUŋƒ :ƨUŋƒ ÜƥđŽƽơđŽ ŋƨŋŋŋε ŋƨŋε ŋƨŋε ŋƨ

Ĭ!ϱ LJƒĂȶŪƒ ƧIkϱŏ ƭŏơ ÜýĠdžNjÚƒ Ŏ5 Ɣȶ LJŏĂȶū! Ŏdžŏǁzk!ƒ ăĂkǀdž!ƒ Ư'Ġ5ƤLjƒ LJĂƭŏ ƥp -ĕ

ƥljƵ ƭdžĂdžŪƒ ƚƒƧĠnjdž ƒ IljkĂ ÜŎ5ƵĠz!ƒĂ ĭƥǀŋ!ƒ CĠLjȶŪƒ ĂdžLj ƔljƒĂŋȶ ƭIǁzkdž!ƒ ƚĠdžĂǁzdž!ƒ

ˇ.DžŪƒ

ÜăƧƤŪƒ Ɣŏ!ĠǀŪƒ ƝƒĠkLj LJdž ƶ5ƧƵk Ƨλ+D ƝƒĠkLj Ĭ!ϱ CĠLjȶŪƒ ydž ýdžnjdž!ƒ ƔĂǁǀŪƒ ĭƥđŏ ƥp :LJƥƒkƆ

DžƥƵĂ Ü(ƭŏkĠdžŋƒƧȶ!ƒ) lƧǀŪƒ ШƧĠƤĂ ýƤƒƥ ƭŏljŬƒ DžnjkơǁŢdž NŏưkIk Ġdž ƭ5Ă CĠLjȶŪƒ ƧƧŢk:ýλdž

NLjƵ ƝƒkLjŏĂ ÜƭŏdžĂŏ!ƒ ý+ĠTdž!ƒ DžnjȶĠ+kƧƒĂ ÜDžnj+Ăǁǀ! ƭŏLjŏƥ ĂD ƭŏpŭƤD ĂD ƭŏƵĠdžkŋƒ ƶȶƒĂư ĭĠȶ Džnjdžƒƨkƒƒ

DžnjǁŏŢơk Ư'Ġ5ƤLjƒĂ ÜDžnjǀŏƧƥkȶ ƭŏĠLjƵ!ƒ DžƥƵĂ Džnj! ýNjŪƒ ýĠdžNjϱ Ɣȶǀȶ ÜCĠLjȶŪƒ DžǁƵk Ŏ5 ƚĠȶĂƵŢ

DžƥƵLjƒĂ Ġdž+ ÜƭŏĂǀ ƭpƒƥŢ ƚĠpŭƵ ƭdžĠpϱ Ŏ5 ýTϱ!ƒĂ ÜCĂǀ!ƒ CĠI5Ƨ ydž Džnj5ƒƧơLjƒ ƭ!ĂnjǀĂ ÜŎǀƒƧƥ!ƒ

Ď. ΣĠLj!ƒ LJdž Džnj!Ăơ LJdžȶ DžnjkIλ

ƭŏ!ĠƵ5LjŬƒĂ ƭŏ+ĂǁǀƒƚĠȶơưŬĠȶ ƧƵŢŏĂ ÜIƧǀū! CĠdžƵkLjŬƒ DžƥƵȶĂ ÜƔLjR!ĠȶĂ ƭǁI!Ġȶ ƧƵŢŏĂ Ġdž+

Ŏ5 ƧƤĠk!ƒ ƧnjUŏĂ Ġdž+ ÜNI!ĠdžNjϱ LJdž ƥŏƧŏ Ġdždž ÜNIƤƒƧŢĂ NȶưƐĂ NƒkƧĠλkǀƒ ƭ!Ănjǀ LJdž ǁ!R ƧnjUŏĂ

ýĂȶk!ƒ ƧnjUŏĂ ÜNIdžĂLj ƭǁpĂ ljƧkĂƭĂ NƒkŏRƵk đǀ Ɣȶǀȶ ǁ!RĂ ÜNI! ŎƵĠdžkŋŬƒĂ ŎǁIƵ!ƒĂ Ŏdžǀŋ!ƒ ĂdžLj!ƒ

ǁĂǁǀȶ LJȶŬƒ DžĂIŏ ƥpĂ ÜýĂȶk!ƒ ĬǁƵ Ġdžnjljȶƒ ƔŏƧƥk Ŏ5 NŏĂȶD ýĠdžNjϱ Ɣȶǀȶ ýdžnjdž!ƒ LJȶŬƒ ƥljƵ ĭƥƒƧϱŭ!ƒ

NI+Ăǁǀ ýŭƤ LJdž ýĂĠơŏ5 ÜƭƵǁǀǁ! NINjƧ+Ă ydžkŋdž!ƒ ĬǁƵ ljƥIơ ĬǁƵ ƭ!ŬƥƭƵ ydžkŋdž!ƒ Ŏ5 ŎLjƒĂƥƵ

ďÜ Nŏŏŏϱ ƧĠULjŬƒ Ƙ5ǁ! ÜƔR+!ƒĂ ƔŏƧƤk!ƒĂ ƭƥƧǀ!Ġȶ DžĂIŏ ƥpĂ ÜNIùŏŏϱ ydžkŋdž!ƒ ljĠȶkLjƒ Ɣǁŋŏ LJD ŎLjƒĂƥƵ!ƒ

1 ƒ ÜƭŭyǁEnj ȶŭƥưžǁE üƒƧUŬE ȶƭDžƒyDŽ ƔbƒƨĠ ÛLJŏǀơ :ƧUƒ.ĎČď

2 ƒ ÜƒyTǁE DžDŽRǁE Ĭƶ bƒžĠŬE ȶŭĠƥƭčăƥƨŬE LjĭǁnjƭǁEnj ƣƒǀƥŬEÜLJƥžơ :ƧUƒ.Ďč

3 ƒ ÜƒyTǁE DžDŽRǁE Ĭƶ bƒžĠŬE ȶŭĠƥƭ čăƥƨŬE LjĭǁnjƭǁEnj ƣƒǀƥŬE ÜLJƥžơ :ƧUƒ.Ďč

© Arabic Digital Library - Yarmouk University
© Arabic Digital Library-Yarmouk University
المنارة للاستشارات
www.manaraa.com

ăĂkǀdž Ǐ!ǫ NJkŏŢPT ýŢk ƚŏơh CĞLjhŨf Ƨƒƨơljf ýŢŏ þp LJĞŏơŨf Ư'zh Ŏ5 NJljD Ǐ!ǫ Ƥ5Ğư ǫ

.(yďžkŋdžǁ! þĞư'dž!f) ƤŏƒĞhĂǂŏǀ!f ƤŏŢPT!f

DžþƵĂ ÜCƒĂƱljŬĞh ǲĞŢŏ þp CĞLjhŨf Ư'zh5 Üyďžkŋdžǁ! ŎdžkLjŏ Ŭ LJhŬf ýzŋ ÜƤŏhǁǀ!f ljƨĞƛc LJdžĂ

LJƵ ljĞư'ƨ DžþƵĂ yďžkŋdž!f ǏǁƵ NJƱPǀ ǏǁƵ ýz5 lþƨǂ Üyďžkŋdž!f Ŏ5 NJ!Ăơ ǐƨŋŏ Ğdžh ƚƒƨkǂŬf

č.ýǂŨf LJƵ yljkdžŏ þpĂ Ü Ư'ƨĞdžkŏ ÜĞŏhĞơǀljf Ğŏhǁǀ LJĂǂŏ5 ÜNh ƤƱŏơdž!f Ƨ ĂƨU!f

Ǐdžƒkǁ ƚƱĞDžǁ

ŋDžƒƨƤDžǁ ƒNjǂƨŬ DžDž !ŭƨ Ũ ƨ5NjDž

ŋDžƒƨƤǁ Ăǁ NjYqǐ !ŭƨŨ - :üNjŬ ƒǂŬDžǁ

þp LJŏR!f CĞLjhŨf ǏǁƵ ƨTĞhdž ƨŏƛdk ĂD ƤƱǁǀ ƤŏD LJƒĂhŨf Σ ƨĞdžŏ Ŭ ÜŎdžĞǀkdž!f ǲĂǁǀŨf Ŏ5

Ŭ Ŏk!f DžnjkĞdžŏǁƵkĂ DžnjŏĂhD ƚĞnjŏŋĂk! LJĂhŏŋkǀŏ Ŭ ĂD ÜƤŏĂǀ!f ƨŏƨ ƚĞǂĂǁǀ!f LJĂǀƨĞdžŏĂ LJĂh‡kƨŏ

D.Džnjŏþ! Ƥơư'ƒĂ ƨŏƨ YĂljdždž!fĂ ƱĂdžǀdž!f ƚƒþþơdž LJD Ğdž‡ÜDžnjkĞŋĞơ yhTk Ŭ ĂD ÜDžnjkĞhƨƨ ydž ƨ5kk

NJ!Ăp ǁ!R LJdžĂ ÜCĞLjhŨĞh Ƥdžơƨ!fĂ ƱdžĞǀk!f ƤŏdžNjD LJŏhk Ƥljǀ!fĂ ǲĞk‡!f LJdž f ĂŢlj ƚþƨĂ þl!

NJŏhlj Ǐ!Ğùùùzk Ÿf ýǀƨD ǐD ü(čČē :CĞŏhljŨf)(ƚkĞĞĞ

Ɣơ!ƒ LJdž DžnjƒkĞŋĞơ YĞhTǫĂ ÜDžnjƒkŏhƧƒk LJ ǫơh ǁ!ŘĂ ÜCĞLjhŪĞh NJƒkdžơƧ Ü ﷺ NJƒkdžơƧ ƧNjĞUdž LJdžĂ

ljþLjƵĂ ÖƵ LJh LJ ǫơ!ƒ ﷺ ýĂ ǫƧ!ƒ ýhp þ15 ÜDžnjƒhlŏĂ NJ!Ğ5ƵD Ɣơŏ ﷺ ýĂ ǫƧ!ƒ LJĞ‡ þ15 ÜLJĞLjơ!ƒĂ

NJŏ!ǫ ƧULj5 Ü"þơD DžnjLjdž ƚƵƒhp Ğdž þ!Ă!ƒ LJdž ƧTƵ Ö! LJǫ" :YƧpŪƒ ýĞ15 ÜƵ ǫ!Ğŋ Σ hĞơ LJh YƧpŪƒ

YƧpū! ﷺ ýĂ ǫƧ!ƒ ƚhĞŋǫ Ö5 NJLjD Ơưƙŏ ĞLjNj LJdž ČÜ(من لا يرحم لا يُرحم) :ýĞp DžƵ ﷺ ýĂ ǫƧ!ƒ

yƵž ƚpŭz!ƒ Ć2 þh ƒƧĂzT LJhŬƒ ÖƵzk ĞnjLjDĂ ÜDžnjh ƚdžơƧ!ƒĂ ƚ15T!ƒ ƔĞh LJdž CĞLjhŪƒ ýŏh1k LJD Ĭ!ǫ lƧĞTǫ

: Ĭ!Ğzk ýĞpĂ Ü(من لم يرحم صغيرنا ويعرف حق كبيرنا فليس منا) :ﷺ ýĞpĂ ÜNJ! Džnjhơ LJdž þŏƧkĂ ÜNJŏĂhD

ljzÔĂ Ăj ĂĂÉÛ ĂÑÔ ĂĞÓĂÑŋ ĂĂÑĂ ĂĂĂĂ ĂĂĂĂ ĂĂĂ

ﷺ ýĂ ǀ Ƽ!ƒ ƽďžƒ ƽďžƒ ŘPD ĞďžƥĵŽ Ü ﷺ ýĂ ǀ Ƽ!ƒ ƤĵĞƠŏƽ Ü ﷺ ŎǁŽ ĴƦ ĴǀƠ!Ğ5 ÜĎžnjƒhǀĞƠďžĂ

ﷺ ýĂ ǀ Ƽ!ƒ Ɣƽ5 ČÝ(كخٍ كخ إِرْمِ بها، أما علمت أنّا لا نأكل الصدقة) :ﷺ ýĂ ǀ Ƽ!ƒ Ɲ! ýĞp ÜŃŏ5 Ŏ5

.Ƥƥ Ţ!ƒ ýƒĂďžD ĴďŽ ý ǂ Ǖƒ ĴďŽ ŃŽĵďžh ŃďžöĂ ǀĂƒ Ɲ ǂ Ăǁ ǀ ƤžhĞĞďŽ ĴďŽ ŃŽĵďžŏ Ďž! ÜŃh ŃĞďžƠƽĂ ŎǁŽ ĴƦ ǀƠǁ!

ﷺ ýĂ ǀ Ƽ!ƒ ýĂp Ğ ư ŏD 2 !ĞPŏ ƔĂǁ ǀ Ǖƒ ƒŘNjĂ : (ألا كلكم راعٍ وكلكم مسؤولٌ عن رعيته،

فالإمام الأعظم الذي على الناس راعٍ وهو مسؤولٌ عن رعيته، والرجل راعٍ على أهل بيته وهو مسؤولٌ عن رعيته،والمرأة

راعية على أهل بيت زوجها وولده وهي مسؤولةٌ عنهم، وعبد الرجل راعٍ على مال سيده وهو مسؤولٌ عنه، ألا فكلكم

راعٍ وكلكم مسؤولٌ عن رعيته).[D]

Ŭ ǀ Ĭ ĞĞĞŏ Ŭ ƒŘNjĂ ÜĈĞĵhǕƒ Ƥŏ Ţ PT Ƥŏďžĵk ĴŽ ĴŬĂĐǀďž ĴƒĂhǕƒ ĴĐh 2 ŏƽT!ƒ Ƥ ŏƥơ!ƒ ĴďŽ ýƥkǀŏ

ĴƒĂhǕƒ ĴĂǂĂ ÜýĂhǀďž ƽŏƐ ĞǀǁĂǁ ǀ ĭ Đh DžnjďžĞŏp Ĉƒƽǀ ýNjĞǀk!ƒ DžƥŽĂ ƤŏhƽĞk!Ğh DžnjŏǁŽ DžĞŏǀ!ƒ ýŭP ĴďŽ

Ĭ ǁŽ DžnjĞhǀĞƠďžĂ ĈĞĵhǕƒ ƤŏhƽĞkh ĞďžnjďžĞŏp ƔĂƦĂ Ĭ ǁŽ ýƥ ÜŸƒ ĞďžNjĞŽƽĞkǀƒ ĞďžŽ ĴŬĂĐǀďžĂ ĴĞŏŽƒƽ

.DžNjƽŏ Ţ ǀk

ﷺ ýĞpĂ : (إن الدين النصيحة، إن الدين النصيحة، إن الدين النصيحة) :ƒĂ!Ğp ĞŏĴďž! :ýĞp ÞŸƒ ýĂ ǀ ƽ (لله:

Ɲ! ΘĂ Ţ ĵďžǁ! ƽŏP!ƒ ǀƥƒƽǀ ŎĵžĞk Ƥơŏ Ţ ĵ!ƒĂ Ü[d](وكتابه ورسوله وأئمة المؤمنين وعامتهم، أو أئمة المسلمين وعامتهم

---

1 ǀ ƽhĞ ŃŃŋŏƽPk ÜĐđ.

2 ǀ ƽhĞ ŃŃŋŏƽPk ÜĐē.

3 ƒ ƽhĞ ÜĐ ƥƒ ĂĂÜƒ ƽhĞ ĞĞĐĐŋÜĐùŋ ƒ ƥơ!ƒ ƽƽ ÜƤďơƽ!ƒ ƔĞh ÜƔƥǕƒ ƔĞk ǂ ÜŋNjNjŋ ĭĞĞ ĞĞďž ÜƥĂĂƒƥ ĂhĞ.ēČĐ

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

المنارة للاستشارات

www.manaraa.com

Ł5Ğ‡ħ CĞĻħū! ƠŢĻ!f DžõþĺĶ ĬĹŽ f ƧơD CĞħŬf LJD Ŗ Ü Ł õþơ!f LJdž ư CĞĻħŪf ýPþõĂ ÜĞĩz5Ă ĺþƒƧ

. ĺĞõơ!f ŘŬĞŋdž

Ƨõɛ LJħŬf LJdž ‖ĂĹĻ ƧĂþŢ Ł!Ğơ Ŏ5 ɣĞĺzĹ! LJõĂħŪf ýĞdžzĶĻf DžþzĻjõ ƠdžĞĻĶdž!f ɣĂĹĻŪf Ŏ5Ă

.NjõĹŽ LJħŬf ƧŢDĂ Njõ5 ĹɣĂɛƧdž

fŖ LJħŬf ‖ĂĹĻ DžõĂĺĶ! ÝɣĞĺz!f ýĞdžzĶĻf LJõĂħū! ŘơĞħD ŁõŽƧT!f f ĂŢĻ!f LJŁ5 Džŭ ĻŬf Ŏ5 ĞdžD

Ƨ õĂÞĶ!Ğħ LJĞ‡D CƒĂĻ ÜþĞTƧŬƒĂ UŽĂ!ƒĂ ƠŢĻ!f NĻzdž þŋõ DžĺĂ ÜNħ ɣĂɛƧdž!f Ƨõɛ ‖ĂĹĻ!f ĬĹŽ ƧŢD

Ŏ5 NĻ! ƋŋĹõ ĭŘ!f ƠƧħĹdž!f Ƨõɛ ɣƧơ!Ğħ DžD Ü^c(علقوا السوط حيث يراه أهل البيت فإنه أدب لهم)

NĻĂĺ‡ ﷺ: (مروا أولادكم بالصلاة

ýĞp ÜŁơõƧ5 CƒþD Ŏ5 ƧŢp ĂD Ü ĭĂĻ!f Ƨõɛ NĻ‡ĂĹĻ LJħŬf DžĂĺõ Dž! ýĞơ

وهم أبناء سبع سنين، واضربوهم عليها وهم أبناء عشر سنين، وفرقوا بينهم في المضاجع).[Ď]

ŋDŽƒƨŁDŽĹĹε f Nj‡ƨŬε DžDŽ !ŭƨŪε ε ƽNjDŽ : ĬdžFkĹĹε f‡ŬDŽĹĹε

ĭĂƱĻjõ Ğdž! Ü(Permissive style) ƠdžĞĻk!f ɣĂĹĻD Ư5Ƨ ĬĹŽ Łõĺ5Ĺj!f ŘĞĻƒƧþ!f ŃFĞkĻj þ‡ĐĶk

ljþ‡ĐĶk Ư5Ƨ!f fŖNjĂ ÜĞĩħĺkĻdž yĞžkŋdž!fĂ lƧĻŬƒĂ CĞĻħŪf ĬĹŽ ĞNjƧĺĐħ Σ‡zĻjk ŁõħĹĹ ŃFĞkĻj LJdž NjõĹŽ

ŹõŽƧT ŹĞdž‡ơ ɣĂĹĻŪf fŖNj DžfþPkĻŬ LJƒĂħŪf ‖Ƨk Ƨħkzõ ýħ ÜŁĻĻ!ƒĂ LJcƧĺ!f Ŏ5 ŁõŽƧT!f f ĂŢĻ!f

ɣĂĹĻŪf fŖNj LJdž DžŭĻŬf Ƨ pĂdž ƧnjUõĂ ÜCĞĻħŪĞħ ŎĻjkzõ LJdž! ƧŋŪf ýzŋõĂ ÜNħ Ĭ!Ğzk Ÿf Ĭ!ĺ þħzkĻj

:ŁõkŬf ƠĞ!Ĺj!f ýŭP LJdž

---

[1] .ĐĒ f ÜNŋõƧPk ŝħĻ

2 .ďě f ÜNŋõƧPk ŝħĻ

© Arabic Digital Library - Yarmouk University
© Arabic Digital Library-Yarmouk University
المنارة للاستشارات
www.manaraa.com

ÜĈĜĵĥŭĵf ŜŏP NŭŏŜ Ĝdž ŬŭŽ LĵŏĂĥŭĵf f ŜσĂ ÜĈĜĵĥŭĵfĂ LĵŏĂĥŭĵf Lĵŏŭŭ Łpŭźłf Ĉ2ĝĥŭ Ŝdžžŏ Dźŭŭ ĵŭĴf :ŬĂD

: lŜŏλ‡ ll!Ŗ ŬŭŽ Ł!fĝ!f f ĂŢĵ!fĂ ÜŬ!Ĝźk Ÿ Dźŭĵdŭĵdž!f NĴŭ ĝĥźkŏ ŕŏŽŜŢ ŕdž‡ŭ Ĝnĵĵĵdž ýźŋŏĂ

ÁÉÄŬĥ ŭĵŭĥÁŁŞ ŬÁĜÁDŽāŞ ÁÁĝŬ ÁÉŬĜŭā āØŁ ŬĂĤDŽā ōāŏ ĵĵĚŁāÄÁĈ ĵŏÁĵ ŕĉŬŞ) :Ŭ!Ĝźk ýĜp ÜĈĜĵĥŭū! LĵŏĂĥŭĵf CĜŽĝ -D

ÜĝŏσĂk!f LĵŏĝŬŭŽ ĵĵCĜĵĥD ýźŋŏ LĵD NĴĵĜσĥĵ Ÿf ĂŽĝŏ ﷺ DźŏNĵfŜĥ5 Ü(ďđ :DźŏNĵfŜĥĝ)(ŕÁÄŬòŭŭā

NŏĂĥDĂ NĴĵ5ĵ! ĂŽĝŏ LĵD Yfĝ ý‡! Ŏźĥĵŏ NĴĵD" :Ŝŏλ‡ LĵĥĵŭĂlŏ ÜDźĜĵĵŢŭĵf lĝĜĥŽ LĵŽ DźNĵĝźĥŏ LĵDĂ

ÁÄÁŬĵ3 ÁÉŬŞ ÁÁÒÉÁĥĵ ÁĝŏŬŞ ŬŭŞŬŞ ŬŭŞŬŞ ŬŭĵŬ ÁÁÒĥŏŏÉ ŏŏĝŞ ŬŭŞŬŞ ŬŭŞŬŞ ÁÁŬĤDŽāŞ ÁÁāŏ) :Ŭ!Ĝźk ýĜp Ü^{č}"NĴŏŜŖĂ

Ÿŭĵĝŭĵĝ ŔĜdžĜdžźNĵf Ŝ T‡ŏ CĜŽĝ!f LĵD ŁŏŬf ĵĵŖNĵ LĵdŽ Ơưŏ Ü(čĎĚ :lŜĥ!f)(ĵĵĚĜĜÁŏā Łāźĝŏā ŔŭĵĵĵŬŭĵĵ

ýŏ!ĝ fŖNĵĂ ^{Ď}.ŁŏfĝNĵ ŭĥ Dźnĵ‡Ŝŏ ŬĎĂ ÜNĴŏŜŖĂ ĂNĵ ÜĝŏσĂk!f lĝŏlŽ ŬŭŽ Ŭlĥŏ LĵD LĵdžĎdž!f ŸŭĵŬf

.DźnĵŏŭŽ NĴŢŜσ

ŜÁĵĵÒŏā ŬĜŏā ĵĵŬ ŁŁĜĜ ÁĂ ŁāźŬĜŁŞ ĜĜĜĜ ĵĵĚŁāÄÁĈ ÁĜĜ ŜŏŞŞ) :Ŭ!Ĝźk ýĜp ÜŸf ĝŏσĂĝĥ ĵĵCĜĵĥD ŬŢĂŏ ŸŭĵŬf -Ÿ

Áĥ ĜĜĜĜ ŏÁĵ ŕĉŬ ĜĜźŁŭā ŁāźŬĜĜ ÄÄŖĜ ŕĉŬ ŏāÁÉÁŖ ĵĵĵĵŬŏ ŷŭ(ČĎč)ĵźŁŬĜĜ ĵĵĵĵŬŞ ÁĉŬ ŁŁźŁŁ ÁŬź ŁŁÁÉāā ĵĵÒŏ

ŁŏĵĵŁŁŞ āĜĜĜāŞ ÁĜĜŬ ŁāÁĥŁĜŬŞ ŬĜĜĜāŞ ĵĵĚŁāÄÁĈ ŬĜĜĜŬ ĜĜĜŬŞ ŬĜĜĜŬ ÁÉÄŬĥ āźŬÁĵ ĂĜĜĜĥ ŁŁŏĵ ĵĵŞÁÉÄŬĥ

ŸĂlźŏ Ŝŏ‡5k ýźŢŏ Ĝdž ĂNĵ ĝŏσĂk!f LĵD ŁlĥĜĵĵ!f ŔĜŏŬf LĵdŽ Lĵŏĥŏŏŏ Ü(čďď -čďĎ:lŜĥ!f)(ĵźŁŬĜĜ

NĴĵD Ŭĝ ÜDź!D LĵdŽ ĜnĵŏŭŽ ĭĂŎĵŏ ĜdžĂ ÜŔĂdź!f Ŕf‡ĵ ŎĵĜźŏ ÜŜĜσŏŬf ŁUσ! Ŏ5 ĂNĵĂ ﷺ

ŬŭŽ Ŝźk!f Ł!ĂĜσdž ýŭŕ LĵdŽ ÜNĴFĜĵĥD ŬŭŽ NĴŢŜσ ýŏ!ĝ fŖNĵĂ^{ď}ÜŸf lĝĜĥźĥ NĴFĜĵĥD ŎŢĂŏ

.ýĥlkĵdžŭ! ŁσŭfĂ ŁŏdŜĂ ŁŏĜĝ LĵĂĝ DźnĵŁŜkĂ DźnĵŁĜdžNĵĝ DźĝŽĂ ÜŁŏŭĥlkĵdž!f DźnĵŁfĝNĵDĂ DźnĵŎŎŎP

---

1 ŕĉŬ f ÜŬùη Ü!ĭŭyΛΣ DźŎĝŁΛΣ ĝĭźŁ Ü^{Ŝ}ŏλ‡ LĵĥĵŕĉŬ.

2 ŕĉŬ f ÜĉùηÜDźŎĝŁΛΣ üúŭ Ĭź ÜŸŎĝ.

3 ŕĉŬ f Üĉùη ÜDźŎĝŁΛΣ üúŭ Ĭź ÜŸŎĝ.

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

المنارة للاستشارات

www.manaraa.com

- ف: (من لا يرحم لا يُرحم) :ýĞp DźĂ ﷺ ýĂ ǀ Ƨ!f Nŏ!ǀ Ƨ Ƨ ǀ5 Üþơ Dźnjljdž Ƙ Ŭhp Ğdž þ!Ă!f LJdž ĺƧTƩ ÜNhu ŁŏhƧk!f Ƨ ƛdk Ĭkơ ĞnjkŏdźnjD ƨƧhk Ă ÜNhu LJŏĂhŬf Łdžơƨ ĬŬƩ ýŏ!þ LJhuŭ! LJŏĂhŬf ýŏhǀk

1 ďĔđ f ÜĐùŋ Ü!ĭưy℠ DźƆþs℠ þĭƨƧŁ ÜƧŏĂ‡ LJhuf.

2 ďĔđ f Üčùŋ Ü!ĭưy℠ DźƆþs℠ þĭƨƧŁ ÜƧŏĂ‡ LJhuf.

3 ēď f ÜNŋŏƧPk ƨhǀ.

© Arabic Digital Library - Yarmouk University
© Arabic Digital Library Yarmouk University
المنارة للاستشارات
www.manaraa.com

ƴƽĺĵƙ ƷĽ! LĵŏĂĥŨƒ Ɣ̈́ƿ LĵƷĽ ƧƷĽơƨ!ƒ ƚƵƨ ƨƷƨĺ ƒƦƵ ÜƷĽƨƧĞ‡ƷĽ!ƒ Ĭ̈́Ƶ Ĭ ĥƨƧƙŏĂ Ü ƨ ŭ PŨƒ Ĭ̈́Ƶ ƨTĺĵŏ Ĭ ƙơĂ

ČĬŏĥƨƧƙ!ƒ LĵĥŨƒ ƴƷĽ.

Lĵŏĺơ!ƒ ƒƦƵ ÜN! ƒĂƵƥ ƷĽĞƨƨ Ĭ!ƨ NĵƙĥĞơ Ĭ ÿĂĺƨ!ƒ ƨƨƨ ﷺ ÜLĵŏĺơ̈́! ﷺ NĵƙĥƵŭƷĽ -Ɣ

ÜĞĺĵnjNjĂ ĞĺĵnjNj ƨƨŏ ƷĽŭƨ!ƒ ýƨŋ5 ÜNŏƥŏ ƨĺĥĂ ÜƷĽĂ!ƒ ƷĽĞƷĽD ﷺ Ŏĥĺĵƒ ƷĽƥ!ƒ .Ĭ‡ĺ!ƒ Ŏ5 Ɣƨ̈́ŏ

NĵĺD ƨ Σ5 Ŏ5 ăƨPŨƒĂ ÜNĺĵpR Ƙơk Nŏƥŏ ăƥơ ýƨŋ5 ÜĺjRPD Ĭƙơ ﷺ Ŏĥĺĵƒ Nĵ‡ơĞưŏĂ

5ÜNĺĵĥ!ƒ :ýĞpĂ (حسين مني، وأنا من حسين، أَحبَ الله من أحب حسيناً، حسينٌ سبطٌ من الأسباط).

ýƷĽơ ĂNjĂ Σ Ğĺĵ!ƒ ƷĽƷĽŏ ﷺ Ŏĥĺĵƒ ƘŏD Ƨ : lƥĞƙƥ ĂĥD ýĞƥ Ülŭ Ţ!ƒ Ŏ5 ƚƷĽĞƷĽŨ ﷺ ýĂĺƨ!ƒ ýƷĽơ -Ƙ

Ŏùƨ5 ďÜĞùNjƥĞƵD ljƥĂŋĺ LĵƷĽ Ʒƨƨƨ

ýŭP LJdž DźnjkĞŏơ ýơƒƧdž yŏdžŋ Ŏ5 CĞLjhŪƒ ƧzhĞkdž ƧŏdžNjD Σ Ƨzĸŏk!ƒĂ ÜDźŭ ŲŰƒ ĞNjƧpD Ŏk!ƒ ƽĂlơ!ƒ

:ŎkŬƒ

:ýŭP LJdž UơŭkĂ ÜlƥŬĂ!ƒ ýhp ýƽƵ!ƒ ƽĂlơ -č

ýĞp ÜƧơ!ĞŢ!ƒ ƧŋĂƨ!ƒ ƚĞƽŢ Ĭ!ǫ DźŭŲŰƒ ƧĞTD Ƨŏơ ÜƧơ!ĞŢ!ƒ DźŪƒ ƧĞŏkPƒ -D

ýĞpĂ Ü^č(تخيروا لنطفكم، فانكحوا الأكفاء، وأنكحوا إليهم) ﷺ: ﷺ:

fŘNjĂ ^DÜ(تُنكح المرأة لأربع: لمالها ولحسبها، وجمالها، ولدينها، فاظفر بذات الدين تربت يداك)

ƚLjĞƭ ƚĞƽŢ!ƒ ŎpĞh ĞnjŏƵ yźkŋƒ LJƵ ƧLjŏƥkdž!ƒ ŲDƧdž!ƒ ƧĞŏkPƒ ƧŏdžNjD ĬŻ ƥŏƭźk

ألا أخبرك بخير ما يكنز) :NŲ!ĂlĥŲ Ƨơ!ĞŢ!ƒ DźŪƒ ƚĞƽŢ ﷺ ýĂŲƧ!ƒ LJŏh ƥpĂ .ýdžƭD

المرء؟ المرأة الصالحة: إذا نظر إليها سرته، وإذا أمرها أطاعته، وإذا غاب عنها حفظته).^ď

ĂƥƧ) : Ĭ!Ğzk ýĞp Üƥ!Ăŏ LJD ƥzhĂ NJdžD LJƵhh LJŏLjŋ ĂNjĂ LJhŬƒ lĞŏơ ĬŻ ƧƵƽĞơdž!ƒ -Y

Ü(ď č:CƒƧŲŰƒ)(ĂƚĞƥ ĂĬŬĂ ŋ ĂĬ ŋ ŲĬĬŲ ŋ Ĭ ŋ ŲĬĬĂ ŋ ĂĬ ŋ ŲĬĬĂ ŋ ĂĬ ŋ ŲĬĬĂ ŋ ĂĬ

ÜlþŬĂ!f þzh CĜljhŪĜh ƭŢĜP!f ȶĂlơ!f LJdž þŏþz!f Ĭ№Z Dž ů ţŮf þ‡D ÜlþŬĂ!f þzh ýȶŌ!f ȶĂlơ -Ď

:Ŏ№ŏ Ĝdžh ǁ!Ř Ơư kŏĂ ÜĜnjh DžĜŏl!f Ĝdžnjŏ№ZĂ ÜLJŏĂhŪf ƚĜhŋfĂ LJdž fŘNj ƧhkZfĂ

Ňłŏ№Ŭ ãzłŷĤk Ňłõ ŷ ůz ĉŭõã ÆĂĜ ÙÊęĵ łł Ňłŭĉ№ŭõ Ňłzƀ№ã): Ĭ!Ĝzk ýĜp ÜNŏhŪ Ţ ţ!f ƚĜhλõ -D

ÜþƧTk!fĂ YĜŏơ!f LJdž Nŏdžơŏ ŢŪĜȶ Ü(đ :Ţfƨơ Ū)(Ňłȯ№ŭãzłŷ ĉ№Æõã Ŭŭ Ňłȯ№ãzłŷ ůz

ÜNJ! yĜžkŋdž!f lƧUlj LJZ ƭŋkĜlj!f ƭŏţƨlj!f ƚĜhfƧŌơŭf NhlljŋŏĂ ÜNJ! Ţ ţ!f Ưƨơŏ

.ƭŏZĜdžkŋf ƚĜŭ‡Tdž LJdž NŏŇZ ŢkƧkŏ ĜdžĂ ÜŎh№ţ!f ƚĜfR!f Ƨŏþ|kĂ

DžnjLjŏþ Ŏȶ Džnjzƨljŏ Ĝdž DžnjJĜljhD DžŏŇzk LJŏĂhŪf Ĭ№Z Dž ů ţŮf ŢŋĂD þ|ȶ ÜNJdžŏŇzk -Ţ

ýĜp ÜDžNjĜŏljþĂ ﷺ: (علموا أولادكم الصلاة إذا بلغوا سبعاً واضربوهم عليها إذا بلغوا عشراً،

ȶĂlZ Nŏ!ǀ Ă‡Tŏ ﷺ ŢĜŌP!f LJh ƧdžZ Ĭ!ǀ ýŋƧ CĜŋ ˇÜ(وفرِّقوا بينهم في المضاجع)

ýĜ|ȶ ÜNJŏŇZ NpĂlơ! NLjĜŏţljĂ NŏhŪ NpĂlZ Ĭ№Z NhuJDĂ þ!Ă!f ƧdžZ Ơư ơdȶ NLjhf

Ĝŏ ŎNj Ĝdžȶ :ýĜp ÜĬ№h :ýĜp ÞNŏhD Ĭ№Z ȶĂlơ þ!Ă№! Σŏ!D LJŏLjdžƋdž!f ƧŏdžD Ĝŏ :þ!Ă!f

ĭD ŢĜk‡!f NJdžŇzŏĂ ÜNJdžţf LJţơŏĂ ÜNJdžD Ŏ|kljŏ LJD :ƧdžZ ýĜp ÞLJŏLjdžƋdž!f ƧŏdžD

ŎdžD ĜdžD Ü ǁ!Ř LJdž ĜĢŏT ýzƨŏ Dž! ŎhD №Jǀ LJŏLjdžƋdž!f ƧŏdžD Ĝŏ :þ!Ă!f ýĜp " LJcƧl!f"

LJdž ŎljdžŇzŏ Dž!Ă Ü"Ĝţƨ‡P" ĭD ŇŇzŋ ŎljĜŇzţ þpĂ ...ΣĂŋdž! ƚljĜ‡ ƭŋljƨ ĜnjLjƨ

Ă‡Tk Ŏ!ǀ ƚFŋ :N! ýĜpĂ ýŋƧ!f Ĭ!ǀ ﷺ ƧdžZ ƚƨk!Ĝȶ .ŹþơfĂ ȶƧơ Ţĝk‡!f

DÜ ǁ ŏ!ǀ CŎţŏ LJD ýhp Nŏ!ǀ ƚĜţDĂ Ü ǁ №zŏ LJD ýhp ŇŇ!!Z þpĂ ǁ Ljhf ȶĂlZ

1 ēĐĐ f ÜĐČĎĒ DžpƧ Û"þŭĜ!ǁ ŋƭƧǁ" LjƭqFŭŘNj þŭŢTǁ UDžFǁǁ ŋŭΘT ÜŎljĜh!Ŭf .

2 ĎČčĎ\č\čě Ü!FDŽŘǁ l‡Žŭ Džć üĜƨ bFĜŎ Ăǁa Üþŏdžơ!f þhZ Ƨþh ÜNJţŏdžNj

http://www.saaid.net/tarbiah/202.htm

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

المنارة للاستشارات
www.manaraa.com

ÜŁŏĂĿĵƶdž!ƒ Ŏơƒ̆ĂĿĵ!ƒ Ŏ5 ƶĂĠĿĵ̧ Ăɒ ĵƨĂ‡Ꝓ ĆĠĿĵhŪƒ LJŏh ýþƶ!ƒ LJŏĂhŪƒ ĬŃƶ Ɣŋŏ Ġdž‡ -Ꝓ

اعدلوا بين) : ﷺ ýĠp ÜDžnjŏ!ǵ ƨUĿĵ!ƒ Ŏ5 ĬkơĂ ŁŃh!!ƒĂ Łdžơƨ!ƒĂ Ł!ƨT!ƒĂ Ɣơ!ƒ Ŏ5

أولادكم، اعدلوا بين أبنائكم) YƒĂĿĵɒ ý‡ ýdžTŏ ƨŏƨT!ƒ Łŏþơ!ƒ Ŏ5 ýþƶ!Ġ5 Ü^č(

Ÿƒ LJdž ŁhNj ƶĂĠĿĵǵĂ ƒƨĂ‡Ꝓ ĆĠĿĵhŪƒ LJɒ Ġdžh5 ÜDžnjFĠĿĵhɒ yƶž LJƒĂhŪƒ NJh Ɣ!ĠƵdž!ƒ ýþƶ!ƒ

ƨŏƨ5k!ƒ DžþƶĂ ÜŁŃdžĠƶdž!ƒ Ŏ5 DžnjĿĵŏh ýþƶ!ƒ Ŏư klŏ ƒŘnj5 ÜLJŏĂhŪƒ ĆĠĿĵhɒ DžnjĿɒĂ ÜĬ!Ġƶk

ÜĬ!Ġƶk ýĠp DžnjĿĵŏh : (ĬĠƶk) ƶĂĠƶǵ ĆĠƶĬ LJƶĂ ƶĂĠƶǵ ĆĠƶĬ LJƶĂ (Đě)ƨĂŁ‡Ꝓ!ƒ

:ﷺ ýĠp ÜŁĵŋ!ƒ ljɒƒƨŋ LJĠ‡ ǁ!Ꝓ Dƶk!ƒ LJdž5 Ü(đČ-Đě :ăƨĂT!ƒ)(ĠƶĠƶǵĂ ĠƶƒŁ‡Ꝓ

(من كانت له أنثى فلم يئدها ولم يهنها ولم يؤثر ولده عليها – قال يعني الذكور – أدخله الله الجنة)^D Ü

ÜŁĵh ĆĠŋ5 Ü ﷺ ŎhĿĵ!ƒ yƶž ƶĠ!Ġŋ LJĠ‡ ŭŋƨ LJɒ ΣĿɒ ljƒĂƨ Ġdž ǁ!Ꝓ ĬŃƶ ýþŏ ĠdždžĂ

ýĠ15 ÜNJhĿĵŋ Ŏ5 Ġnj ĿŃŋɒ5 ĠNjŘPɒ5 ÜNJKĿĵh ĆĠŋ DžĂ ÜĿĵƨŋơ Ŏ5 NJ ĿŃŋDĂ ÜNJŃh15 NJ!

ﷺ:(فما عدلت بينهما)^d Ü ýþƶ!ƒ ĬŃƶ Dƶŭ ĿŬƒ ƒ ƨơ ƒ ĂŢĿ!ƒ ljŘNj LJdž ƨnjUŏĂ

lĂPŪƒĂ ŁhơdžƒĂ ŁĂƨ þ!Ăŏ DžnjĿĵŏh ýþƶ!Ġ5 ÜĠnjlơ ýdžĠ‡ ĆĿĵh!ƒ ĆĠƵƶĿǵĂ ĆĠĿĵhŪƒ LJŏh

Ÿƒ ƨ‡ĿĵkĿƒ ÞpĂ .DžnjĿĵŏh Ġdžŏ5 Ư ƨĠhk!ƒĂ yƵĠlk!ƒ LJdž ŪÞh ÜDžnjĿĵŏh Ġdžŏ5 ŁpÞĠŢ!ƒ

LJdž ĠNjÞƶĂ Ü ŁĠĿĵŬƒĂ ƨĂ‡Ꝓ!ƒ ĿÞŬĂ LJŏh LJĂƨŏdžŏ LJŏꝓ!ƒ LJŏ‡ƨTdž!ƒ ĬŃƶ Ĭ!Ġƶk

1 ÜĎ ùŋ Üď đĐĐ DžpƨÜýơĿĵ!ƒ Ŏ5 ĿĵÞ!Ă Ư ƶh ý ư ƨŏ ýŋƨ!ƒ Ŏ5 Ɣ Ġh ÜYĂŏh!ƒ Ɣ Ġk‡ ÛƣNj£ƣ ĬĠć Džƶƨƨƨ

ŷĭĬ Ĭ ĭŭŷĕĬĬĞĕ ĕĕŃŋĵĕĕĕ ĕĕŬŤŃ ĕĕĕ

[illegible] (اعدلوا بين أولادكم، اعدلوا بين أبنائكم) [illegible] ﷺ: (من كانت له أنثى فلم يئدها ولم يهنها ولم يؤثر ولده عليها – قال يعني الذكور – أدخله الله الجنة) [illegible] ﷺ: (أعطيت سائر ولدك مثل هذا ؟) [illegible] ﷺ: (فاتقوا الله واعدلوا بين أولادكم) [illegible].[3]

[illegible]

---

1 [illegible].

2 [illegible].

3 [illegible].

© Arabic Digital Library - Yarmouk University
© Arabic Digital Library-Yarmouk University
المنارة للاستشارات
www.manaraa.com

ý‡!f Ĭ ƵƵƵ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] : Ĭ!Ǵzk ýǵp ÜDžljnjη ƧǴlj Ǒ5 Dźnjhu ĭþĂǒ CǴljhuŪf Ƒǒhu Ƨk LJƵ LJǒĂhuŪf ǑǴPk - Ɣ

[illegible] ÜNJkƵǴƽĂ Ÿf ăĂlǩu DźNjƧdžźǎǒ Dźnjǒ!Ă ĂD ƳŪǴ5 Ü(Ē:DźǒƧǫk!f)([illegible]

DźnjljdƶƚƧnjU LJǫ DźNjfƧηƨǒĂ ÜŸf Ƨdžźhu DźnjǒǴƵ LJfĂhuŪf DźĂlǒĂ ÜŸf Ƒǒ Ƭƶdž LJƵ DźNjǴnjljĂ

DźNjǴnjlj ǴdžĂ DźnjǒǴƵ Ÿf Ư Ƨ5 Ǵdž DźnjdžǒǴƶk NJhuƧǴpDĂ NJǴNjD ljǴηk ƳŪf ƳηfĂ LJdž5 ÜƑǒ Ƭƶdž

ÜlǴǒơ!f CǴhuƵŪ DźNjþfþƵǫĂ ÜCǴljhuŪf Ƒǒhu Ƨk Ƒǒ!ĂƋ Ƭdž LJǒĂhuŪf ýdžơǴ Ƒǒ ŬǴ5 ˇ.NJljƵ Ÿf

Ď.DźnjfǴljhuŪ DźnjkǒhuƧk Ǒ5 fĂƽƧ5Ă fĂƧ Ƭp fƦǫ ƳfƦƶ!Ǵu DźNjþþnjkĂ

Ɗ - كفى بالمرء إثماً أن يحبس عمن) : ﷺ ýǵp ÜCǴljhuŪf ĬǴƵ ƭǴ5ljŬf Ƒǒdžźnjp ĬǴƵ Dźǔ Ƭ Ŭf þǒ‡ƶk

يملك قوته) ĂD Dźnjƶǒư LJdž DźĂǫ LJǒhǒ Ƒǒþơ!fĂ ÜƑhfƧl!Ǵu Ƒhηf Ă CǴljhuŪf ĬǴƵ ƳŪf Ƒl5lj5 (

ﷺ: ýǵpĂ ÜDźnj!ǴdžźNjǫ YfĂljD LJdž YĂlj CǴljhuŪf LJƵ Ƒl5lj!f Σhơ Ă dÜDźnjljƵ Ƒl5lj!f Σhơ

Ÿf LJƵ5 ÜþŬĂŪfĂ ýNjŪf DźNjĂ NJkĂp NJdžƧǴǒ LJdž ĭD DÜ(كفى بالمرء إثما أن يضيع من يقوت)

LJdž YĂlj ǴnjƵǴǒưĂ ÜDźĂŬf ǴnjƵǴǒư ĬǴƵ ƳkƧĂ ƳŪf ĬǴƵ DźnjklƧlj ƳηĂD Ĭ!Ǵzk

.ýǴdžźNjŬf

---

1 Ðčď f ÜĎùη Ü!ĭưy/ℓ Dźℓβƨℓℓ βĭƨƨƦ ÜƧǒλ‡ LJhf :ƧƲljf .

2 ĒČ f Ühuƨƨℓℓ€Nj ƒƦƦlℓℓ ƀNjƬ Ĭ3 qŬNjŬℓ huĭǴβƦℓ qƒƦƨƨDŽℓℓ ƒ PNJDŽℓℓ Ü ţ fβP!f :ƧƲljf .

3 ĒĚ f Üē ùη Üěěē DźpƧ Ü ýηƧ!f NJlƨljǒ ƧǴljǒβ ýư5D ƳǴu Ü lǴ‡ƨ!f ƳǴk‡ Ü!‡ƨDŽ ηĭΘT ƝβƬ Ü ĭ ĂĂlj!f .

4 đĎě f Üč ùη ÜčĒěĎ DźpƧ ÜDźơƧ!f ƦǴƬ Ǒ5 ƳǴu ÜlǴ‡ƨ!f ƳǴk‡ ÜqNjℓqℓ ĬǴć Dźƶƨƨ ÜþĂfβ ĂhD .

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

المنارة للاستشارات
www.manaraa.com

Ĭ!ϱ ýηϽ CĞη ÜYĞlz!f ȿσƙϱŏ ÜDźnj! ȿĂlZ CĞLjhūū! LJŏĂhŪf ýĞdźNjϱ LJD DźŭϱÚf ϽhƙZf - ł

NpĂlZ ĬŃZ NhbDĂ þ!Ă!f ϽdźZ Ͻưσ5 NLjhf ȿĂlZ Nŏ!ϱ Ă‡Tŏ ﷺ YĞƠP!f LJh ϽdźZ

ÞNŏhD ĬŃZ ȿĂlσ þ!ĂŃ! Σŏ!D LJŏLjdźƋdź!f ϽŏdźD Ğŏ :þ!Ă!f ýĞl5 ÜNŏŃZ NpĂlσ! NLjĞŏϱLjĂ NŏhŪ

LJϱσŏĂ ÜNdźD Ŏl‹Ljŏ LJD :ﷺϽdźZ ýĞp ÞLJŏLjdźƋdź!f ϽŏdźD Ğŏ ŎNj Ğdź5 :ýĞp ÜĬŃh :ýĞp

GĞŏT ýϱŏ Dź! ŎhD ŃLJϱ LJŏLjdźƋdź!f ϽŏdźD Ğŏ :þ!Ă!f ýĞp " LJćϽl!f" ĭD YĞk‡!f NdźŃzŏĂ ÜNdźϱf

Dź!Ă Ü "Ğϱ5LjP " ĭD ŭźźh ŎLjĞŃźϱ ÞpĂ ...ΣĂηdź! ĞLjĞ‡ ŁŏηLjϽ ĞnjLj∃5 ŎdźD ĞdźD ÜŃ!Ł LJdź

Ŏ!ϱ ĞFη :N! ýĞpĂ ýηϽ!f Ĭ!ϱ ﷺ ϽdźZ Ğϱk!Ğ5 .ŹÞσƒĂ Ğ5Ͻσ YĞk‡!f LJdź ŎLjdźŃźŏ

LJdźĂ ČÜŃŏ!ϱ ĆŎϱŏ LJD ýhp Nŏ!ϱ ĞƋϱDĂ ÜŃŭźŏ LJD ýhp ŃŭŃZ ÞpĂ ŃLjhf ȿĂlZ Ă‡Tk

هي لا، وسقتها إذ حبستها، ولا هي تركتها تأكل من خشاش الأرض) ÜD(أطعمتها ﷺ: (عُذِّبَتْ امرأةٌ في هرةٍ سجنتها حتى ماتت، فدخلت فيها النار، N!Ăp ýĞdźNjŬf ϽNjĞUdź

lDϽdź!f ĞLjĞ‡ ƒRE5

ýdźnjŏ LJdź YRźŏ LJD Ĭ!ĂD YĞh LJdź5 ÜĞnjdźĞźƋϱ Ŏ5 ĞŃdźNjDĂ Ğnjkϱhσ ĞnjLjŪ ϽĞLj!f ĞŃPÞ

.DźnjŏŃZ ƋlϱLj!f LJZ ĬŃPkŏĂ ÜNJFĞLjhD ƋŏhϽk

ŹϽĞϱT DźNjĂZĞưD ÜDźnjkŏhϽk! CĞhŪf ýĞdźNjϱ YhϱLh LJĂ‡ŏ Þp CĞLjhŪf ŃĂŃϱ ƋƒϽσLjf LJD DźÞlk Ğdźdź Ơưkŏ

ŎLjkźưD ÜƒϽŏh‡ ŃklźƋ ƒϽŏϱT ŎLjkŃZ ĞhD Ğŏ :Dźnj!Ğσ LJĞϱ!Ă ÜDźnjFĞhć ƒĂźϱLjŏ Dź!Ă ÜDźnjϱLjƋh ƒĂźϱkLjŏ DźŃƋ

.ĞPŏT ŃkźưƋ ƒÞŏ!Ă

---

1 http://www.saaid.net/tarbiah/202.htm Ü!FDŹRŃ l‡ƋĭDźć üĞϱ ÞFĞŎ ĂŃƋ ÜNϱŏdźNj

2 .ĐČČ f ÜčĐùη ÜĎĎĐĎ DźpϽ ÜlϽnj!f ýkp DźŏϽσk YĞh ÜDźŭϱ!f YĞk‡ Ü!‡ƋDŹ ηĭΘT ΛÞϱ Üĭ ĂĂLj!f

3 .čĐĒ f ÜσNjŃNjDŹŃ !FlΘĐĞ σNjσNjDŹŃ hƋΘH ÜŁŏϽĂη!f Dźŏl!f LJhf :ϽUϱf

© Arabic Digital Library - Yarmouk University
© Arabic Digital Library-Yarmouk University
المنارة للاستشارات
www.manaraa.com

ƙǁƒkǁε üøøøƬƨǁε

LjƣƉƵ !űƨŪε ƹƽNjƉƵNj hŭƨƨƣǁε lƒƨεƥqǁε Ĭȝ (Authoritative style) !ƢƒƠǁε ƒNj‡ƨŬε

LJƥƒkƆ ÛLJƥljƒưƉƵ ÛLjƉƵNjNJƨƉƵ !ƢƒƠǁε ƒNj‡ƨŬε :üNjŬε ƙƠǂƉƵǁε

Ŏ5 CǂLjhŪƒ ȿ5ƒĂk! DƵǂNj ýdƵǂƵĂ ÜŁŏƥ!ƒĂ!ƒ ŁǂƉƵǂƵdž!ƒ Ŏ5 ŁŏĂǂ!ƒ Ɣŏ!ǂǂŪƒ ƨƨhƉ ƥơƉ ĂNjĂ :LjƉƵNjNJƨƉƵ

LJƵ ƥƵh!ƒĂ ÜLJƒƨkŬƒ LJdž ýǂƵ ƨƥlh Łdžǂkdž!ƒ ŁŏƬPT!ƒ CǂLjh Łŏơ ÝŎƵǂdžkǂŬƒĂ ŎƬPT!ƒ ƔLjǂǂ!ƒ

.ƔƬƵk!ƒ

ǂnjƵǂhTƋh DƵǂŏl!ƒĂ DƵnjkǂǂơ DƵnjƽkĂ ÜŁŏƵĂưĂdžĂ ŎLjǂǂLjƹ DƵǂdžkNjǂh CǂLjhŪƒ yǂž LJŏĂhŪƒ ýdžǂƵk Nlh ƥƬŁŏĂ

Üƙƒƨƒƨl!ƒ ƢǂPkƒ ĬǁƵ DƵnjƵŏǂTkĂ ÜDƵnjkŭŁTdž ƜŭƵĂ ŁLjĂƨdžh DƵnjƵdž ýdžǂƵk!ƒĂ ÜŎŏƨƽk ĂD Ŏƒƨƽƹ LJĂƥ

ǂLjNjĂ ÜƵŏkƒƢ DƵnjnjǂƒĂk Ŏk!ƒ ƙǂhĂƵƬ!ƒĂ DƵnjǁŁǂTdž ýơ ĬǁƵ DƵnjƵŏǂTkĂ ÜŁŏ!ĂƋǂdžǁ! DƵnjǁdžơk ƨƨƵŏ ǂdždž

ȿŏlơk Ĭ!ƹ LJŏƥ!ƒĂ!ƒ ŎƵǂ Ĭ!ƹ Ł5ǂơƹ ÜŁŏhƨǂkǁ! ƔĂǁǂ‡ CǂLjhū! ƨdžƒĂŪƒ ƨƒƥƬƹ LJƵ LJŏĂhŪƒ ƥƵkhŏ

č.CǂLjhŪƒ LJŏh ýƥƵ!ƒ

NŏƼ5 ƥdžkƵŏ Ł ŏơh ÜŁŏƨơ!ƒ LJdž ƨƨƥp CǂLjhŪƒ CǂƠƵƹ ĬǁƵ DƵĂlŏ ƔĂǁǂŪƒ ƒƢNj LJD Üȿhǂ ǂdždž Ươŭŏ

ŁnjǂƒĂdž ĬǁƵ lƨƥl!ƒ Ă Σ5lj!ǂh Łlλ!ƒ ƥ!Ăŏ ǂdždž ÜǂnjǂƒǂkLj ýdžơƙĂ DƵnjkƒƨƒƨp ƢǂPkƒ Ŏ5 DƵnjǂ5LjD ĬǁƵ CǂLjhŪƒ

ŁŏhǂǂŏŬǂh DƵǂkŏ ĭƨǂD ƢǂLjdž ýU Ŏ5 ÜǂnjƵdž ýdžǂƵk!ƒ Łŏ5ŏ‡ Ł5ƨƵdžĂ ÜŁǂƨơ!ƒ ƨ pƒĂdž!ƒ LJdž ƨŏλ‡!ƒ

.lƨǂŪƒ ƥƒƨ5D yǂdžǂ LJŏh ýƬƒĂk!ƒĂ ýǂƬkŬƒ ŁŏǁdžƵ Ŏ5 ŁŏǁƵǂ5!ƒĂ

:ŁŏkŬƒ ŁŏhǂǂŏŬƒ ƨNjǂUdž!ƒ LJdž ŁƵĂdžǂdž DƵƨǂơ!ƒ ƔĂǁǂŪƒ ƢPkŏ :LJƥljƒưƉƵ

.Ďč f Üƒy'TǁE DƵDƵƢǁε Ĭȝ ƥƒƨǂŬε hŭǂƥŁ č ăƥƨŬε LjĭƱNjŁǁε Nj qƒǂƥŪε ÜLJƒƥdžơ1

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

المنارة للاستشارات

www.manaraa.com

- ÜƗ!ĂƳlдž!f ƨŏƹ ƚĠ‡ĂƳ!f Ư ƶƳ! DžnjƳĠ‡ƙƨf LJдž DžƹƨƳ!f ŤƳƶ ĊĠLjƳū! ƱĂƨTдž!f ƨŏƹ ýƳlƙ!f

.NJ‡ĂƳ!Ă LJƳŬf ƚfƦ LJŏƳ ýŢ5!f DžƙŏŲĂƳ!Ūf fƦNj Ŏ55

- ƗƳĠƞƙ!ŬƳf DžƙŏĂ ÜŲ!ĠljдžƳ!f ƚpĂ!ĠƳĂ ŎƶĂưĂдž ý‡TƳ ĊĠLjƳŪf ƚĠƞĠơ YĠƳTƹ ŤƳƶ ĊĠƳŬf ýдžƶŏ

.ƗŏƙfƦ!f ƚfƨfƨl!f ƦĠPƙf ŤƳƶ ĊĠLjƳŪf yŏƞTƙ DžƙŏĂ ÜDžnjLjŏƳ Ɨŏƥƨƹ!f ƹĂƨƹ!f ŤƶfƨƦĂ ÜDžnjƙĠƳƹƨ!

- ÜƗ5!ĠPдž!f ýĠơ Ŏ5 ƗƳĂlƶ LJдž DžnjŏƳƶ Ųƙƨƙдž ĂNj ĠдžĂ ‖ĂƳ!f ƥƶfĂlƳ ĊĠLjƳŪf LJfƥ!fĂ!f ƨƨƶŏ

ĊĠLjƳŪf Ɨƹ!ĠPдž ýĠơ Ŏ5Ă ÜƥƶfĂl!fĂ ƨŢŪf ljƦNj LJдžư ƨƨŢƙ!f Ɨŏƨơ ĊĠLjƳū! ‖ƨƙƙ Ŏ!Ġƙ!ĠƳĂ

.ƱŢP!f DžƞơĂ ŲĠljƙŏ ĠдžƳ ƹĠƙĠƳ Ġnjŏƶƹ ƹƹƙдž!f ƥƶfĂl!f YĠƳƙf DžƙŏƳ

- ƗƶŢ!f ƚfƦĂ Ɨдžnjдž!f ĠŏĠưl!f ýĂơ ƨĂĠTƙ!fĂ ĊĠLjƳ!f ƨfĂơ!fĂ ÜĊĠLjƳŪf ĊfƨĊ DžfƨƙơfĂ ƨŏƥlƙ

YĠƳTƹ Ŏ5 ýfƥƙƶŬfĂ ŢƙĂƙ!fĂ ÜDžnjƙƥfƨĠ OƳƗĂ DžƨĠŢ!f DžĠŲLj!f Ư ƨ5 LJƶ ƥƶƳ!fĂ ĊĠLjƳŪĠƳ

č.ĊĠLjƳŪf ƚĠƞĠơ

- ÜƗŏƶĠдžƙƞŬfĂ ÜƗŏ5ƨƶдž!fĂ ÜƗŏдžƙƞ!f) ĊĠLjƳŪf ƗŏŢPT YLjfĂƞ yŏдžƞƳ DžĠдžƙNjŬf LJfƥ!fĂ!f ƨnjŲŏ

Ď.ýдžĠ‡ƙдž!f ƨĂŢƙ!f ƹŏlơƙ! ƗƳƙĠljдž!f ƗFŏƳ!f ƥĠƞŏƹ ýƞD LJдž ‖!ƦĂ (Ɨŏ!Ġƶ5LjŬfĂ

Ŏ5 ƚĂƥƞ Ųŏ!ĠƙŪf ƨƸ‡DĂ ÜĊĠLjƳŪf yдž ýдžĠƶƙ!f Ŏ5 ƚŏĂƙ ƚƳĂƳ!ƙD DžƨĠơ!f YĂƳ!ƙŪf ƨƳƙƶŏ :LJƥFƙĊ

ĊĠùùùùLjƳŪf ŤùùùƳƶ ƚƳĠƞŏƹ ĠNjƨƸD ƨnjŲŏ ÜƗƳŏŢ JNFĠƙLj LJдž NJ! Ġдž! ÜƗŏĂƙ!f ƗŏŢPT!f ƥĠƞŏƹ

:ŎƳŏ ĠдžƳ ƨĠƸŬf DžNjD Ť!ƹ lƨĠTŬf LJ‡дžдž!f LJдžĂ ÜlĠŏơ!f ŎơfĂLj yŏдžƞ Ŏ5 ĊĠùùƳŬfĂ

1 . Ďč f ÜƒyTƳƶ DžDŽƦƶ Ťƹ ƥFƙĠŬƶ ƳŤĠƥƗ č ăƥƨŬƶ LjŤƶNjƗƶNjƶƦ ƥFƙƥŪƶ ÜLJfƥдžơ

2 :ƨUƙf ŢƙĂơ!f. ƗơĂ ÜƗŤĠŬƗƶNj ƳŤƥƙƶƳƶ ƳŤYFDŽƗƶŬƶ ƳƙƙƥƙƶƳƶ ÜƙƥдžfĂơĂ .ď č f Ü5ŤĠŬƗƶNj ƳŤƥƙƶƳƶ ƳŤƶNjƙƶƳƶ ÜƙƥдžfĂơĂ

© Arabic Digital Library - Yarmouk University
© Arabic Digital Library-Yarmouk University
المنارة للاستشارات
www.manaraa.com

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ﷺ (لا يسترعي الله تبارك وتعالى عبداً رعية قلت أو كثرت، إلا سأله الله تبارك وتعالى عنهما يوم القيامة، أقام فيهم أمر الله تبارك وتعالى أم أضاعه ؟ حتى يسأله عن أهل بيته خاصة).[ج]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

1 [illegible]

2 [illegible]

© Arabic Digital Library - Yarmouk University
© Arabic Digital Library-Yarmouk University
المنارة للاستشارات
www.manaraa.com

Ĭ ŽŽ LJĞǂ ŭŋƧ LJD ﷺ ƳĞƵƤ!ƒ LJh ƧdžƵ ljƒĂƧ Ğdž DžƨĞơ!ƒ ƳĂŽ ǀ ū! Džŭ ǀ Ŭƒ ƥŏŏƵk Ĭ ŽŽ ýƥŏ ĞdždžĂ

Ŏhlj!ƒ LJǂĂ Ü ﷺ Ÿƒ ýĂ ǀ Ƨ ŃŃ ơ ư ŏ LJǂĂ Ü ƒƧĞdžơ Ƴ ŽŽ LJǂĂ ÜŸƒ ƥhƵ NJdž ǀ ƒ LJǂ Ü ﷺ Ŏhlj!ƒ ƥnjƵ

ýĞ15!NJh Ĭ kƋŏ Ğdž Ƨƛ ǂD Ğdž ÜNJljƵ!ƒ DznjŽ!ƒ :DžĂl!ƒ LJdž ýŋƧ ýĞ15 Üƥ Ž ŋ5 NJh Ŏkƌ5 ÜƳƒƧT!ƒ Ŏ5 ljƥŽŋ ƥp ﷺ

Ŏhlj!ƒ ﷺ: (لا تلعنوه، فوالله ما علمت أنه يحب الله ورسوله).[č]

Ŏ5 ƋdžƨĞơ ﷺ LJǂ ĞdžLjƹ ÜƧdž NJlŏhƵk ǁ Ƨkŏ Ă ƋƧdž ƳƧT!ƒ ƥơ NJŏŽƵ ﷺ ýĂ ǀ Ƨ!ƒ LJǂŏ DžŽ5

ǂ ƥơ!ƒ LJdž ŘƤƋŏĂ .NJŏŽƵ ǂhĂlƵ!ƒ ǂ ŏhƵk ǁ Ƨkŏ LJD NJ! ýŋƧ!ƒ Ƴơ NJƵLjdžŏ Dž!Ă ÜNJŏŽƵ ƳƧT!ƒ ƥơ ǂ ŏhƵk

ŭ5 ÜĈĞLjhŪƒ LJdž Ƨƥ Ţŏ ĭ Ă ǀ Ƨŏ Ɛ ǁ ĂŽ ǀ ĭ D ljĞŋk ƒƥơƒĂ Ğdžnj ǂ ĂŽ ǀ LJĂǂŏ LJD LJŏĂhŪƒ Ĭ ŽŽ LJD Ƨ ŏƧT!ƒ

.ăƧƤD ƋƧdž NJkhĂlƵ ǁ Ƨkŏ Ă ƋƧdž ĭ Ă ǀ Ƨŏ Ɛ ŃŃ ĂŽ ǀ Ĭ ŽŽ Ƴƥ ĞƵƵŏ

:ƒĂ!Ğ15 ÜKƥƧǀ Ŏk!ƒ ǂdžĂƨƤdž!ƒ lDƧdž!ƒ LJdT DznjdžNjD ƤŢŏƧƥ LJD Ü ﷺ ǂTƒĞƵ LJƵ ǁ !Ř Ĭ ŽŽ ýƥŏ ĞdždžĂ

Þ ﷺ Ÿƒ ýĂ ǀ Ƨ Ơ ƥŏƨ LJh ǂdžĞǀD Ŭŋ NJŏŽƵ ƏƧkŋŏ LJdžĂ :ƒĂ!Ğ15 Þ ﷺ Ÿƒ ýĂ ǀ Ƨ Ğnjŏ5 DžŽǂŏ LJdžĂ

ýĞƥ DžĂ ÜƳŏkƤĞ5 DžĞƥ DžĂ (أتشفع في حدٍ من حدود الله؟) ﷺ: Ÿƒ ýĂ ǀ Ƨ ýĞ15 ÜǂdžĞǀD NJdžŽǂ5

ýĞƥ: (إنما أهلك الذين قبلكم أنهم كانوا إذا سرق فيهم الشريف تركوه، وإذا سرق فيهم الضعيف أقاموا عليه الحد .

وأيم الله لو أن فاطمة بنت محمد سرقت لقطعت يدها). [Ď]

---

1 DžpƧ ÜǂŽdž!ƒ LJdž ŴƧĞƤhƵ Σŏ! NJljĂ ƧdžƤ!ƒ ƳƧĞT LJz! LJdž ljƧǂŏ Ğdž ƳĞhƵ Ü ƥĂƥơ!ƒ ƳĞk ǂ Üăƥ ƒĞŴ ŋǂƹ ÜŎljŭǀ ǀ z!ƒ

.ēě ƒ ÜčĎ ùŋ ÜĒēĚČ ǂ ƥơ!ƒ

2 ŮŎljŭǀ ǀ z!ƒ ÛĞk ǂ Üăƥ ƒĞŴơD ƳĞk ǂ ƥĞơ ǂ ƥơ!ƒ DžpƧ ÜƳĞhƵ!ƒ DžpƧÜĈĞŏhƵljŪƒ ǂ ƥĞơ ǂ ƥơ!ƒ

.đěď ƒ ÜĒ ùŋ ÜďĐēđ

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

المنارة للاستشارات

www.manaraa.com

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ÜDžnjLjdž þơƒĂ NJLjD Σ ĞLj!ƒ DžNjĂŏ þĞNjƨ!ƒ Ɣ Ğŏƛ NJhTk Ŏk!ƒ Ɣ Ğŏƛ!ƒ Σ hJŏ LJdž‡ Üýƕ Ğh!Ğh LJŏƨkŏĂ Ƨƛ‡kŏ ljþLjƵ

č.NJhJp Ŏ5 Ğdždž Ƨƛ‡D yTPk!ƒ LJdž ƨnjUŏĂ

ý ư 5D LJĞ‡! DiƨĞơ!ƒ Ɣ ĂJ l Ū ƒ ýþh Ŏnjŏ ŋĂk!ƒ Ɣ ĂJ l Ū ƒ DžĂnjƨdž DžfþPk l ƒ Džk Ă! NJLjD ł ơĞh!ƒ ă ƨŏĂ

.Dznj! ƨŏP!ƒ NJŏ5 Ğdž! DžNjþTƨŏĂ LJŏdžJ l dž!ƒ NJŋĂŏ LJĞ‡ ﷺ ýĂ l ƨ!ƒ LJĂ‡ ÜýdžTDĂ

ƀ ƒ ĞŬƐ hJŭTƢ l ƒ dƐNjƱ UŭDŽƱ Ŭ DŽúƨŪƐ ŬNJŭƱNj‡ƐƐ ƒ Nj‡ƨŬƐ üNjDŽ l :Ŭ ƒkƐƐ ƒ‡UDŽƐƐ

ŎơĂ!ƒ ƨhkzŏ ŬĂ Ü‡ŏƨTh!ƒ ƚƨhP!ƒĂ Ɣ ƨĞŋk!ƒĂ ýlz!ƒ ƱĞkLj LJdž CĞŋ DiƨĞơ!ƒ Ɣ ĂJ l Ū ƒ LJD ĞdžhĂ

DiĞdžkNjŬƒ Ŭ Z ýdžzŏ Ănj5 ÜCĞLjhŪƒ ł ŏ Ţ PT ƔLjƒĂŋ yŏdžŋ! Ğŏ!ĂdžT ĞhĂJ l D ƨhkzŏ Ŭ NJLj5 ÜljƨþĞ Ţ dž þơD

.ł ŏơĂƨ!ƒ DznjkĞŋĞơ YĞhTEh Dikn jŏ ŬĂ ÜDznj! ł ŏþĞdž!ƒ ƚĞŋĞơ!ƒ YĞhTEh

NJLj5 ÜŎơĂ!ƒ Ŏ l Ğ l Ū ƒ ljƨþ Ţ dž ŭ R!ƒĂ Diŭ l Ú ƒ NJh CĞŋ ŭ R!ƒ ŭ þĞTƨÚƒ ĂD Ŏnjŏ ŋĂk!ƒ Ɣ ĂJ l Ū ƒ ĞdžD

Diŭ l Ú ƒ ł ŏ!ĂdžT LJdž ł ŏ!ĂdžT!ƒ ljRNj ƚĞŋĂ ÜCĞLjhŪƒ ł ŏ Ţ PT ƔLjƒĂŋ yŏdžŋ! Ğŏ!ĂdžT ĞhĂJ l D ƨhkzŏ

ł ŏþĞdž!ƒ ƚĞŋĞơ!ƒ YĞhTEh DiĞdžkNjŬƒ Ŭ Z ýdžzŏ ll !R! ÝNJLjZ Ğ!ƛhLjdž Ŏnjŏ ŋĂk!ƒ Ɣ ĂJ l Ū ƒ ƨhkzŏ ŭ R!ƒĂ ÜDNJ l ƨLj

ýĞp ÜDznjzƨLjŏ ĞdžhĂ DznjkĞŋĞơh DiŏJz!ƒĂ ƨTh!ƒ ƨ!ĞP Ŭ!Ğzk Ÿƒ ljƨ Ţ dž LJŪ ÝCĞLjhū! ł ŏơĂƨ!ƒ ƚĞŋĞơ!ƒĂ

.(čĐ : ll ždž!ƒ)(ƚĞŋĂ ƨ Z ƨŬ ƨ ƨ ƨ

ترى فيها من جدعاء)

ýĂhl! ǵFŏnjdž lƧƵ5!f ĬǾZ ƥ!Ăŏ ƥĂ!Ădž!f LJD :Ƨnơ LJhf ýĂlŏ Ü١

ýǴp ٢ÜǴnjLjRǾ fĂŽƥn ǴnjǾNjD LJǂ!Ă ÜǴnjŏ5 ƳŏŽ Ŭ ǂǾPǂ!f ǂǾdžǴǂ ƥ!Ăk ǂdžŏnjh!Ǵǂ ÜƥŏơĂk!f

Ü(čď:LJǴdž!!)(ǾǾǾǾ ǾǾǾǾ

NUjƫT LJdž Ǵdž ý‡ Ł!ƒƨ Ľ̈Ž ƒ ƨơ!Ǵu ǁ!ŘĂ ÜDžlη!ƒ Ł5ǴUlj Ľ̈Ž Džŭ lÚƒ ƒ ƨơ Ľ̈Ž

LJǴkP!ƒ ƨhkƩƒ ﷺ ýĂlƨ!ƒ LJD ƥηlj ǁ!Ř! Üƥlη!ƒ Ľ̈Ž ƣǴlĂŪƒ yǴžηŏ LJD

.Ł5ǴUlj!ƒ Ľ̈Ž ƨĂƱ5dž LJǴlljÚƒ LJŪ ÜlƨƱ5!ƒ LJdž Ǵnjljƨ ...ƥƒƥơƙlŬƒĂ

ƒ ĂTlj!ƒ Ƙ!ƥ ƥpĂ ČÜCǴljhū! Łölj ƥh!ƒ lĂl!ƒ Łödžljk Ľ̈Ž ýdžƩ!ƒ Łödž Njdh Dŭ lÚƒ DžkNjƒ -Ď

LJödžl̈lدž!ƒĂ Dŭ lÚƒ Ľ̈Ž ljƨŏP5 Ü ĭ Ă!ƒ LJdždž!ƒ ƥǴηŏÚ Dŭ lÚƒ ł ơ Ľ̈Ž ŁŏƩƨT!ƒ

المؤمن القوي خير وأحب إلى الله من المؤمن) : ﷺ ýǴp ÜĬ!ǴƩk Ÿƒ Łhơdž Ľ̈Ž ƨǴơ ǁ!Ř! ÜƨhƒD

الضعيف، وفي كل خير احرص على ما ينفعك، واستعن بالله ولا تعجز، وإن أصابك شيء فلا تقل: لو أني

فعلت كان كذا وكذا، ولكن قل: قدر الله وما شاء فعل، فإن لو تفتح عمل الشيطان) ČÜ ƥpĂ

ýŏP!ƒ Ľ̈Ž ƒĂhλŏ LJDĂ ŁŏǴdžƨ!ƒĂ ŁơǴhl!ƒ Dž‡ƥŬĂD ƒĂdžl̈Ž) : رضي الله عنه ǲǴƱP!ƒ LJh ƨdžƩ ýǴp

.CǴljhū! Łölj ƥh!ƒ lĂl!ƒ Łödžljk Ĭ!ƨ ĭ ƥdk ƥp ýǴdžŽŪƒ ljƩNj Ü(ǴhλĂ

ĐŎƩǴdžkηŬƒ ǲljǴη!Ǵu DžǴdžkNjŬƒ IJ :ǴƛǴƛ

LJĂ‡ŏ! ÜŎƩƨT!ƒ ƨƥTdž!ƒ ƘƒƩ Łơŏơ!ƒ ƨƨƱ!ƒ ƨ5Ă CǴljhŪƒ ŁƒTljk Ľ̈Ž ł ơ!Ǵu ǁ!Ř ýλdžkŏ

ƒƥŏƩh ÜNUlj ýλdž Ŏ5 ĂD ƒƨǴh‡ ƒĂljǴ‡D CƒĂl Ü ƒ ǴPTŪƒ LJdž Dznj!Ăơ LJdž ydž ýdžǴƩk!ƒ Ŏ5 LJŏơηǴj CǴljhŪƒ

LJh ƨdžƩ LJǴ‡ ƥ15 ÜƨǴh‡!ƒ Σ!Ǵηdž Ĭ!ƨ DznjƒǴljhD LJĂhơƱTŏ Dƒƨ‡!ƒ ŁhǴơTl!ƒ LJǴ‡ ƥpĂ ÜDznjljƩ Ł!ƨƩ!ƒ LJƩ

1 ƨ :ƨUljƒ ƨ ÜhyĭƥlllEnj ƨ 2ddllE !‡Y ƥNjT Ĭƨ qŬNjŭll hĭƨ2ddllENj hĭddƒDŽĭŪE hĭǴƥŁllE Üƥdžơdž .ĎĒē ƒ

2 ƨUljƒ ƨ ÜhĭddƒDŽĭŪE hĭǴƥŁllE Üƥdžơdž .čĒĐ ƒ ÜčĒùη ÜĎĒĒĐDžpƨ ÜN! LJǴƩRŬƒĂ ƨƥlN! LJǴdžŏŬƒ ǲǴh ÜƨƥI!ƒ ǲǴk‡ Ü!‡ƨDŽ ηĭƟT ƝƥlĬ Ü ĭ ĂĂlj!ƒ

3 ƨ ÜhĭddƒDŽĭŪE hĭǴƥŁllE Üƥdžơdž .ěĐ ƒ ÜĎČČē ÜčƱ ÜƨƨƱ!ƒ ƨƨƥ ÜLJǴdžƩ Ü!ŭƨŪE Ĭƨ ü2ƱllE hĭǴƥŁllE ÜǴƱƩ ƥdžơD ÜƨdžƩ

4 ƨ :ƨUljƒ ƨ ÜhĭddƒDŽĭŪE hĭǴƥŁllE Ĭƨ ăNjǴddllE ƛNjddŽllE Üƥŏlη!ƒ .Ďď̆ě ƒ Üü2ƱllE hĭǴƥŁllE

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

المنارة للاستشارات
www.manaraa.com

ýĂ]Ƨ ƥ]Ƶ Ǵ]ǂ : ﷺ Ƨdžƶ LJhƒ ýǴƥ Ü ﷺ ýĂ]Ƨ!ƒ Σ]ŋdž Ĭ!ǫ ﷺ Ÿƒ ƥhƶ N]Jhƒ Ɣơƣ]ǒ ﷺ ƔǴƣP!ƒ

ƧŋT Ŏ5 Σ Ǵ]!ƒ yƥĂ5 (؟ إن من الشجر شجرة لا يسقط ورقها، وإنها مثل المسلم، فحدثوني ما هي) :ýǴ15 Ü ﷺ Ÿƒ

ýĂ]Ƨ Ǵǒ ŎNj Ǵdž Ǵ]λƥơ :ƒĂ!Ǵƥ Dƶλ ÜKǒǒơk]Ǵ5 ÜƗ]Ƴ]!ƒ ǴnjLjD Ŏ]ƽLj Ŏ5 yƥĂĂ : ﷺ Ÿƒ ƥhƶ ýǴƥ .ĭƥƒĂh!ƒ

ƒR‡ LJdž Ŏ!ǫ Ɣơ] Ɨ]Ƴ]!ƒ ŎNj :KJƥ LJŪ :ýǴƥ Ƨdžƶ! ‖!R KƧ‡R5 :ýǴƥ (هي النخلة) :ýǴ15 :ýǴƥ ÜŸƒ

ƒR‡Ă .[č]

Ŏ5 CǴ]hŪƒ CǴƣP Ū LJŏĂhŪƒ 2ǴTk‡ƒ Ŏ5 ƧǴh‡!ƒ Σ!Ǵŋdž Ĭ!ǫ CǴ]hŪƒ ƔǴơƣ]ƒ ƗŏdžNj] LJdž‡kĂ

ÜLJŏƧPŬƒ ydžĂ N]ƽLj ydž ƗŏƳƶǴ5 Ƨλ‡] Oƣ]ǒ! ÜDžnjFǴ]hD ‖ĂƳ] ýŏƥƶkh LJĂdžĂ1ŏ5 ÜDžnj!Ăơ LJdž ydž DžnjƳdžǴƶk

ýĂ]Ƨ!ƒ ýĂ!! Σ]ŋdž!ƒ Ŏ5 N]Jhƒ LJŏhĂ ýŋƧ!ƒ LJŏh Σ]ŋŏ LJD Ɣơk]ŏ Ŭ ‖!R! ﷺ:(لا يُجلس بين الرجل وابنه

في المجلس)[Ď].

[ď]CǴ]hŪƒ ƥ]Ƶ Ŏ]!ƒ Ɣ]Ǵŋ!Ǵh DžǴdžkNjŬƒ :ǴƶhƒƧ

ƗŏƵƧT!ƒ DžĂ]!ƒ LJdž y5Ǵ] ĂNj Ǵdž ý‡ Džnjdžŏ]ƶkh CǴ]hŪƒ ăƥ! Ŏ]!ƒ Ɣ]Ǵŋ Ɨŏdž]jkh Dž]ŭ]Úƒ DžkNjƒ

DžnjFǴ]hD Džŏ]ƶk LJƵ LJĂ!ĂƋ]dž CǴhŬƒ Dž]ŭ]Úƒ ýƶŋ ‖!R! ÜƗŏƧ‡5!ƒ Ɨŏơƣ]!ƒ LJdž LJĂŋưLjŏ Ɨŏơh ÜƗŏdž]!ƒĂ

[illegible] :Ĭ!Ǵƶk ýǴƥ ÜDžnjk]Ǵ‡dž Ɨƶ5ƧĂ Džnj!Ă1Ƶ [illegible] Ĭ]Ƶ ýdžƶk Ŏk!ƒ Ɨƶ5Ǵ]!ƒ Dž]Ă]!ƒ

---

1 Üčē ùŋ ÜĎĚčč DžpƧ ÜƗ]Ƴ]!ƒ ýλdž LJdžƋdž!ƒ Ɣƣh ÜDžnjdžǴ‡ơDĂ LJŏ15Ǵ]dž!ƒ ƚǴ5Ţ ƔǴk‡ Ü!‡ƨDŽ ŋĭΘT ƝƥŢ Üĭ ĂĂ]!ƒ
. ĎĚě ƒ

2 Üčěěď Ü(ơ.ƥ) ÜƗ!ǴƧ!ƒ Ɨŋ]Ƌdž ÜKĂƧŏh Üüƒyƶ]ŬεNj üεNj5ŬεDžüƨ Ĭƶ üƒDžyƳε Ƣü1 ÜŎ1kdž!ƒ ŎƳƶ LJŏƥ!ƒ CŭƶƶŬ Üĭƥ]nj!ƒ
.čď̄ē ƒ Üěùŋ ÜĎđď̄ĚĐ Ɨŏƥơ!ƒ DžpƧ

3 :ƧUƵƒ ƥP!ƒ Ü ƭ ƒPNJDžƳε ƒ ÜqŬNjŬε hüǴƥƗƳ qƒ2Ɨ‡DžƳε hüǴƥƗƳ ÜqŬNjŬε .čĎĒ ƒ

© Arabic Digital Library - Yarmouk University
© Arabic Digital Library-Yarmouk University
المنارة للاستشارات
www.manaraa.com

[illegible]

[illegible]

. [illegible]

[illegible]

[illegible] (لأن يؤدب الرجل ولده) : ﷺ [illegible]

[illegible] (خير من أن يتصدق بصاعٍ [illegible]

[illegible] (ليس منا من لم يرحم صغيرنا ويوقر كبيرنا) : ﷺ [illegible].

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

1 [illegible]

2 [illegible]

3 [illegible]

4 [illegible]

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

المنارة للاستشارات
www.manaraa.com

[illegible]

(إذا استأذن أحدكم ثلاثاً فلم يؤذن له فليرجع).[8]

[illegible]

(آية المنافق ثلاث: إذا حدث كذب وإذا وعد أخلف، وإذا ائتمن خان).[9]

[illegible]

(من لا يرحم لا يُرحم).[10]

---

1. [illegible]

2. [illegible]

3. [illegible]

4. [illegible]

© Arabic Digital Library - Yarmouk University
© Arabic Digital Library-Yarmouk University
المنارة للاستشارات
www.manaraa.com

LJ ƪơ!f ƨhƤŏ ﷺ Ŏhƪj!f LJǵǂ ƥpĂ ÜĎznjFǵljhƊ LJŏhƀĂ ǵĎznjƪjŏhƀ ǂpŭƶ!f ƽƛĂŏ CǵljhƀŪ! ǵĎznjhơhƀ LJŏĂhƀŪf ƨǵhƤƵ

ÜǂƪjŏƥĎƶ!f ƽƒĂƪƊ LJĎƶ ƽĂƪ Ŏ5 ﷺ Ÿf ýĂƪƨ yĎƶ Ƙƪjǂ :NƪjƶZ Ÿf Ŏưƨ lƨŏƨNj ĂhƊ ýǵƥ ÜNƪhơŏ Nƪjƶhƀ

Ŏ5Ă ŎTĎƶŏ ŎƪƶZ LJhƀ LJƪơ!f Ďƶǵƪ5 Ü(ادع الحسن بن علي).ǵƛŭƛ (أين لكع ؟) :ýǵƪ5 ÜƘ5ƨƬƪjǵ5 ƨƨƬƪjǵ5

(اللهم إني أحبه، :ýǵƪ5 NƪĎƶƨk!ǵ5 ÜƒR‡Nj ljƥŏƀ LJƪơ!f ýǵƪ5 ÜƒR‡Nj ljƥŏƀ :ﷺŏhƪj!f ýǵƪ5 ˇÜYǵƤŏƪ!f NƪlƪjƶZ

ǵĎžƥzƀ ŎƪƶZ LJhƀ LJƪơ!f LJĎƶ Ŏ!ǹ YơƊ ƥơƊ LJǵǂ ǵùùùùùĎƶ5 " :ﷺ lƨŏƨNj ĂhƊ ýǵƥĂ (وأَحبَّ من يحبه

.ýǵƥ ǵĎƶ ﷺ Ÿf ýĂƪƨ ýǵƥ.Ď

ĎƶNjƥƪ5ŏ ƒRNj LJŪ ÝƦƶ!ǵƤĎƶ ƦŏƊ ƒĂƀ‡kƨƒ ƒRǹ Ďznj! ǵĎznjhơ YơƪƀƀŪf ƥŏƥnjkƀ LJƒĂƀŪf ĎƶĂƪŏ ŭ5

YŏƀƵ!ǵƀ Ďznjƶŏ ĂƤk ĂƊ ÜĎznjFǵljƀŪ ƦƶŏƤĎƶ!f ƒ Ƭƪ!f Yƪjƞk LJŏĂƀŪf ƪƪƶZ Ŏƶƀƪjŏ ǵĎƶ‡ ÜLJĎƶŪǵƀ ΣǵƪơŬf

Ŏk!ƒĂ Nƪƀƀƪƨǵơ!f ƨĂĎƶŪf LJĎƶ YơkƪĎƶ ƨŏĂƤk ‖ǵƪjNj LJ‡!Ă ÜĎznjƀƨơƀƀ CǵƀŬf ƥŏƥnjk ĂƊ ÜLJĎƶŪf ýƞƨĂ

CǵljƀŪf ƪƪƶZ Ŏ!ǹƶƶƪjŬƒĂ Ŏƪƶƪj!f Yƪjǵƞ!f ƪƪƶZ ǵƀǵƞŏǹ ƨƛƋk Ŏk!f ƨĂĎƶŪf LJĎƶĂ ĎÜĎznjkǵŏơ ƪƪƶZ ƨƱƤ ý‡Tk

.Ďznjƪŏƀ ýŏơƶk!f ĎƥƶĂ ÜǵƛǵƪjǹĂ ƒƨĂ‡R ÜĎznjƪŏƀ LJŏƀ ýƥƶ!f.Ď

ƪĎƶŭƨƨŪε ƪNƪƪƪWNjƦ‖ε ƒNj‡ƨŬε ĎƶĎƶ ƦPFĎƶĎƶ :ƘƦƦƒk‖ε ƘΘǵĎƶ‖ε

ýĂƬĂƪ! ĎznjkŏƀƨkĂ ĎznjFǵljƀƊ NŏƞĂk Ŏ5 CǵƀŬf ǵnjĎƶƥPkƪŏ Ŏk!ƒĂ ÜĎƶŭƪŬf ǵnjƀ Cǵƞƪƪƪ

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

© Arabic Digital Library-Yarmouk University

المنارة للاستشارات
www.manaraa.com

LJdž5 ÜŦƒöʅ!ƒ Ɣǵl!Ǖƒ Dźƒþ'Pkʅƒ ǁƧk DźnjöǶƵ Ɣɳöǎ ÜDźnjö5 Ƨǎƣk ǵnjLjǕ ÜDźnjʅǎ5Lj Ǐ!ǫ Ŧhhwơdž ŦLjʅơ Uǵ5!ƣhu

Dþhu Nl! ƧTǵhdž!ƒ Ɣǵƣ'P!ƒ Nöɳǎǩhu NLjhƒ Uƶö LJD þƒƧD ǵdžþLjƵ LJǵdžlǶ5 ÜǑLjhu ǵö Uɜǎhu CǵLjhuǕƒ lƒþǵLjdž Cƒþlj!ƒ LJʅơ

ƧǎdžǕƒ LJdžǎ Ü(čď:LJǵdžl!)([illegible]) : Ǐ!ǵƶk ýǵp ČÜǑLjǶ ǵö NJdžǔŦ

CǵLjhuǕƒ ƨöɜơk Ö5 ljƧǵǎǔ ǁ!ƦǎÜDźnjöǶƵ CǵLjǎ!ƒǎ CǵLjhuǕƒ Θþdž ÜŦöhǵɳöǔƒ ƝƒǵkLj!ƒ ɜöloơk ǏǶƵ þƵǵʅk þp Ökƒ

ýǵp Ü(نعم الرجل عبد الله لو كان يصلي من الليل) :ƧdžƵ LJhu Ÿƒ þhƵ LJƵ ŦƤɜơ! ﷺ ýǵp ĎÜƧöP!ƒ ýdžƶ!

ď." ǔöǶp Ǔǫ ýöǶ!ƒ LJdž DźǵLjö Ǔ ǁ!Ʀ þƶhu Ÿƒ þhƵ LJǵŦ5 " :Dź!ǵʅ

þƐNjΘǁƐ ƒNjŦƨć :ǏdźƒkǁƐ ƒŦǓDźǁƐ

Ü Ƨ ƣǶ!ǵhu DźnjƒǵƣPD Dźöǎlkǎ ÜDźnjkǵɳǵơǎ CǵLjhuǕƒ ƧULj ƚǵnjɳǎ Ǐ!ǫ Yǵdžkʅǔǵhu LJöǎhuǕƒ DźǵÖp Nhu þƤ!Ƕǎ

ĐÜDźnj! Ƨǵlkơƒ ǔǎ Dźnjhu Cƒƨnjkʅƒ ǔ5 ÜDźnjkȫƤPT Dźþnjö ǵdž ý‡ Ɣljɳkǎ ÜDźnjƶdž lþT!ƒ DźƒþPkʅƒ LJƵ þƶhu!ƒǎ

ÜŦöƵǵdžkɳǔƒ Ŧöơǵj!ƒ LJdž CǵLjhuǕƒ ŦȫƤPT LJöǎ‡k Ö5 CǵLjhuǕƒǎ LJöǎhuǕƒ LJöhu Ƨƒǎơ!ƒ ƔǎǶʅD ŦödźNjD LJdž‡kǎ

YǎưP!ƒǎ ŦöhǶʅ!ƒ LJƵ DźNjþƶhöǎ ÜDźnjʅ5Ljhu Dźnjklǎ ÖdźLjö5 ÜDźnjöǶƵ þƧ!ƒǎ LJöƧPǔ! DźnjkhƣǵPdž Ŧö5ö‡ DźnjdžöǶƶkǎ

đ.ǶǶP LJʅơǎ ŦƵǵƣ LJöƧPǔƒ ƧULj Ö5 Ƨhkƶö ǐǦ!ƒ

---

1 .čĒĐ ƒ Ü!ǔƨǕƐǏƷ ü2ÜǁƐ hǐǵþŦ ÜǑLjǵƶ!ƒ

2 .čđě ƒ Ü!ǔƨǕƐǏƷ ü2ÜǁƐ hǐǵþŦ ÜƧdžƵ

3 ďĎ ƒ ÜčĒ ùɳÜĎĐēě DźpƧ ÜƧdžƵ LJhƒ ýƒǵưƵ Ɣǵhu ÜŦhǵơŤ!ƒ ýƒǵưƵ Ɣǵk‡ Ü!‡ƨDž ɳǐΘT ƝþʅƐ Ü ǐ ǎǎLj!ƒ

4 .ĎĎĒ ƒ Ü!ǔƨǕƐǏƷ ü2ÜǁƐ hǐǵþŦ ÜÖơöƧkʅdž!ƒǎ .lƧŤǵöƵ

5 .čđĒ ƒ Ü!ǔƨǕƐǏƷ ü2ÜǁƐ hǐǵþŦ ÜǑLjǵƶ!ƒ

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

المنارة للاستشارات

www.manaraa.com

[illegible]

[illegible]

[illegible] .(Ē-Đ : [illegible]).

[illegible] ﷺ [illegible] [illegible] [illegible]

ýŏ!þ!Ćħ Ćnjzljpď NŁjf Ƶ ŏ‡Ă ÜĆnjŋĂƨ yďž ĆNjƨfĂơĂ Ülþƨħ ŎħĎ Ćnjljħf Ă Ĭ ŀĂdž ŎħĎ ŧŋĂƨ LJŏħ ƨfĂơ!f ƨnjŬŏ

. lþƨħ ĂħĎĂ ŎNj ŧơ!f ĶŁħp ĆnjLjĎ Ƶ ŏ‡Ă Ülþƨħ ŎħĎ NŁjħŬ NłkŏdžTk DžþƵĂ ˇÜý ư ƨ!f ĶLjħ! NłkŏdžTk Ɣħ ŀ

ħưYNjDŽŁJFĆ ħŭĆþŧłłƐ :ĶŁJfkłłƐ f ‡ŬDŽłłƐ

LJƵ þƵħ!fĂ ŧƵĆŎ!f ýƵ5 Ĭ ŁƵ ŧ Ƶħŏŏĭ Ŗ!f NŋĂ!f Ĭ ŁƵ ƨŏP!Ćħ ƨŏ‡Ŗk!fĂ Ơ Ţ Lj!f :ŬƵĂ!Ćħ þ Ţ łŏ

: Ĭ !ĆƵk ýĆp ÜŧŬƵĂdž!f LJŎfĂdžħ ĆŎŁdž DžŏƨŧŁ!f LJćƨł!fĂ Üyďžk ŀdž!f þLjƵ LJ ŀơ!f ƨłŬf ł ƨkkĂ ŧŏ Ţ ƵdŽ!f

Ď.DžĂĐdž!fĂ DžƨĆơdž!f LJƵ ƨŋfƨ DžŏƨŧŁ!f LJćƨł!f ĭ D Ü(ďĚ:LJfƨdžƵ ýć)(ĶŐŖŧŬŏ ĆŁĮ ƷŁŋŧ ƨŁŁŧ ĈâĂŬŏ ŋ ĂŁŁ ãØŧ)

وعظنا رسول الله ﷺ يوماً بعد) :ýĆp ﷺ ŧŏƨĆŀ LJħ Ư ĆħƨƵ!f LJƵ ÜŧħĆơ Ţ !f ƯƵŏ ﷺ ýĂ ŀ ƨ!f LJĆ‡Ă

صلاة الغداة موعظةً بليغةً ذرفت منها العيون ووجلت منها القلوب).ď

ÜDžnj! DžnjħơĬ ŁƵ ýþk ÜŧħŀĆljdž ŧłŏƨŎħ CĆljħū! Ơ Ţ Lj!f fĂdžþłŏ LJĎ CĆħŬf LJdž Ĭ !ĆƵk Ÿf Ɣ ŁŎŏĂ

ŖPŧk ĬkơĂ ÜLJħŬf Σ ƨLj Ĭ ŁƵ ljƨĂĎ ƔĆŎP!f fŖnj! LJŧ5 ÜŎLjŃ Ćŏ ƯƨŁħ NħŎĆPŏ LJd‡ ÜDžnjŏŁƵ DžnjŢƨơĂ

Đ.NŁƵ5 N!Ăp Ƶ !ĆPŏ Ŭ ÜNłjħŬ łĂþp ƔŬf LJĂ‡ŏ LJĎ þħŬ Ćnj!Ăƨƨdž ŧŬƵĂdž!f

ŧŐĂŁĬ Ăj ŧŬŧ ĂŁ ŧŢŧŁ ƶŧŁ ĈĂŧĂŏ ŋ ĂŁŧŐŁ ŋ ĂŁ ĕĂƵ) : Ĭ !ĆƵk N!Ăp ÜDžŏƨŧ!f LJćƨł!f Ŏ5 ĶþƨĂ Ŏk!f ŧ!þŬf LJdžĂ

(čď :LJĆdžł!).(ŁŧĂŢ3 ŁŧŢŢŋ ŐĂŁĬ ŏĂ ŋ Ŭ ĈŧŏĂĈ

1 .Ćnj! ŎŁƵ LJħ LJ ŀơ!f ƨfƨ5 þƵħ ĭƨƵTŬf Ĭ ŀĂdž ĂħĎ ĆnjŋĂƨk ÜDžĂŁ‡ DžĎ Ćnjdž ŀf Σ ĆħƵ LJħ ýưƨ!f ĶŁħ

2 .ĐĐČ f Üč ùŋ Ü!ĭưyłłƐ DžƐþƨłłƐ þĭƨ2Ł ÜƨŏŁ‡ LJħf

3 .ĐĐ f Üđ ùŋ Ü ĎĒēĒ Dżpƨ Üþ!Ă!f Ɣ þĎ Ŏ5 CĆŋ ĆdžÜłjþơĂ ŧŁŢ!fĂ ƨħ!f ƔĆk‡ Üă PDŽþŧłłƐ DžŁƨ Ü ĭ ŖdžƨĆk!f

4 .ĐĒ f ÜčěěČ ÜčŎ ÜŧŁŏþơ!f ŧ!Ćł ƨ!f ŧħk‡dž ÜLJĆdžƵ Ü!ŭƨŬƐ Ĭ ƷqŃnjŬƐ hŭĆþŧ ÛqDŽØDŽ Ûŧ ŁłłƵ

© Arabic Digital Library - Yarmouk University
المنارة للاستشارات
www.manaraa.com

[illegible]

[illegible]

[illegible]

إلا بشيء قد كتبه الله لك، ولو اجتمعوا على أن يضروك بشيء لم يضروك إلا بشيء قد كتبه الله عليك، رُفِعتْ الأقلام وجَفَّت الصحف).[č]

Ď-ŘpĚ ŽřŽřřř

[illegible] : Ĭ!ǵzk ýǵp ÜLJ ʅơ ɣĂ̈ʅ ʰu Dźƥ!k LJĂ‡k LJD ƥu Ů lƨƛƋdž ƧƲƵĂdž!f LJĂ‡k Ĭ kơĂ

ƧƲƵĂdž!f ýǵdžzk ʅf lƨĂƨư Ĭ!ǫ LJöljdžƋdž!f Ĭ!ǵzk Ÿf NJŋĂŏ ǵljNj Ü(čĐđ :ýơlj!f)([illegible]

.ɣǵƱP!f Ŏ5 LJĂ̈PƥŏCǵljuÜfĂ ÜLJŏƨPŬf Ŏ5 ƨƛƋk! ÜɣǵƱP ɣĂ̈ʅd‡ Ƨljʅơ!f

ǵdž‡ NJljƵ Ĭnjljö ĭ Ɽ!f Dźƨơdž!f ƨǵnjƲƵu ĂD ÜlƨƛƋdž!f ƧƤ!!ǵu ĂD ÜýǵƛdžÜf ɣƨơu ƧƲƵĂdž!f LJĂ‡k ƥpĂ

5ýz ﷺ ƨǵnjƲƵu ýǵpĂ ƨŏƨơ!fĂ ɣNjɽ!f ƨǵnjƲƵu: (إن هذين حرام على ذكور أمتي).[č]

:ýŏp (والله لا يؤمن، والله لا يؤمن، والله لا يؤمن) ﷺ: NJ!Ăl‡ ĎÜĬ!ǵzk ŸǵƱ DźƤ!!ǵu Cƥu!ǵu LJĂ‡k ƥp ǵdž‡

:ýǵp ÞŸf ýĂʅƨ ǵŏ LJdžĂ (الذي لا يأمن جاره بوائقه).[ď]

f ĭljƥƧNj f ĭƷƥƧǵ huĭǵƥƧ :ƲǵƥƧ f ‡ƲĎƵƧ

‖ƨk ĂD ÜƠ!ǵƤ ýdžzu DźǵŏI!f ýƱǵldž ÜlƥdžƋdž ƧƵƥ‡zkdž ĂD CfƨƩǫ ĂD ɣŏƱơk NƱơƤŏ ƥƵĂ : f ĭƷƥƧ

.Ÿf lǵưƨdž! ÜƧdžƨơdž lɽ!

ƨɽơ ĬƵƵƵ fĂljĂ‡ŏ! ÝƧưŏƨ5 CfƥD ‖ƨk ĂD ÜŸf NJdžƨơ ƨdžD ýz5 ĬƵƵ ɣkƨkk ƧƱuĂlzu ƥŏƥnjk : f ĭljƥƧ

. Ư ƒfƨ5!f ‖ƨk ĂD ŎƤǵzdž!f ýz5 LJdž

---

1 ĐĐĔ f ÜĐ ùŋ ÜĐČđē ł ŏƥơ!f DźƥƨÜɣɽ!f Ŏ5 ƥŏƥTk!f Ŏ5 ɣǵu ÜɣƥŪf ɣǵk‡ ÜqNjNjƐq ĬǵC DźƨƨƨÜƥĂĂfƥ ĂuD

2 ÜčČ ùŋ ÜĒČčĒ ł ŏƥơ!f DźƥƨÜLJŏdžŏ!ǵu ý‡ŪfĂ ÜDźǵzƠ5!f ĬƵƵ Ƨŏdžʅk!f ɣǵu ÜƧdžzƠŪf ɣǵk‡ ÜăƥƒǵƧ ŋƧ ÜŎljŭlʅz!f

.Đđē f

3 ďčČ f ÜqŬNjŬƐ huĭǵƥƧ qƒƨƧdžƧ f ƤNJdžƧ Ü ţ fƥP!f

© Arabic Digital Library - Yarmouk University
© Arabic Digital Library - Yarmouk University
المنارة للاستشارات
www.manaraa.com

Ŏ5 Ƿ!Ĝhdž!f LJD ǁ!Ꞧ Üýfþkƶĝh LJĂǂŏ LJD þh Ů ÜĈĜljhŪf Ƿŏhƽk Ŏ5 ŪĜƶ5 ƴĂǁǀŪf fꞦNj LJĂǂŏ ǏkơĂ

Σäö!f Ǐ!ǫ ǐþdùk ƴŏNjƽk!f Ŏ5 Ƿ!Ĝhdž!fĂ ÜꞮĜhηfĂ!f Ĉfþdh ýNjĜǀk!f Ǐ!ǫ ǐþdk ƴfĂǎ!fĂ ƴŏƹƽk!f

ˇ.ƵĜhơŬf

Ƿŏþĝdž ĝdžǫ ldƵĝǂdž!f ljꞦNjĂ ÜƷŏĂǀ ýĜƶƵdh fĂdžĜp ĝdžǁǂ ĈĜljhŪf ldƵĝǂdžh LJŏĂhŪf DžĜŏp ǐƽĂƽư!f LJdžĂ

ĈĜljhŪf ldƵĝǂdž LJD ǁ!Ꞧ ÜNƷơþdžǂ ǷhŏƵ!f Ƿdžǁǂ!Ĝh ĂD ÜNƷǁŏhƷkĂ LJhŬf Džư ǂ ƷŏĂljƶdž ĂD ÜĈƲĂƽƢdž lþĜŏƽǂ

.Dźnjŏþ! ǐĂǀ!f ýdžƶ!f ƽƽƶk

Ŏǂ! ĂD ÜldƵĝǂdž!f ꞮfĂ5 ƷŏTP ĝdžǫ ÜNhh ƴĂƹƽdž!f ƽŏƹ ǁĂǁǀ!f ĈĜƵŏǫ ǁǁƶ ýdžƶŏ NƷljƵ5 ƴĜƶ!f ǁ!Ꞧǂ

.ꞦĂdž ŬĂ Þƽhdž ƽŏƹ LJĂǂŏ LJDĂ ÜNƷŏǁƶ ĜƷƵkdžĂ fƽƽhǁdž LJĂǂŏ LJD þh Ů ƴĜƶ!f LJD ƽŏƹ.ƴĜƶ!f ƴljηkŏ

Ƿhƹƽ ÜǁĜƶk Ÿf LJdž Ƽ ĂP!f ǂƢĜP ÜĈĜljhŪf ăþ! Ƽ ĂP!f lƽĜǫ ǁƶƶ ƴŏNjƽk!Ĝh Ʒŏhƽk!f þdžkƶkĂ

.(ÐĒ :LJdžơƽ!f)(ĝ ÀÞÀDZ ĈĂŏ ÞÀÐh ꞮƵ ÀĥĤ ĥbłĜĝ) : Ǐ!Ĝƶk ýĜp ÜǂljƷ!Ĝh

Ɪdžŭƹ ƴƽơD Ɪljǂ : ǐƽĜƢljŪf þĂƶldž ĂhD ýĜp ÜƴĂǁǀŪf fꞦNj ýλdž ﷺ ýĂǀƽ!f DžþPkǀf þl!

Ü ﷺ Ÿf ýĂǀƽ ĂNj fꞦƵ5 ÜꞮk!Ĝ5 (اعلم أبا مسعود، لله أقدر عليك منك عليه) :ꞮkĂƢ ŎƵǁP LJdž Ɪƶdžǀ5 ÜŎ!

ýĜl5 ÜŸf NηĂ! ƽơ ĂNj ÜŸf ýĂǀƽ Ĝŏ ꞮǁǀƵ (أما لو لم تفعل للفحتك النار، أو لمستك النار).

---

1 ƽUljf: ƽƢƹĜƶƵ. ƽƢƹĜƶƵ :ƽUljf ü!ŭƽŪƹ Ǐƺ ü2Ư‖ƹ hŭĜþƷ ÜŎơŏƽkǀdž!fĂ .ĐďĐ f

2 ƽUljf: ƽƢƹĜƶƵ :ƽUljf ü!ŭƽŪƹ Ǐƺ qŬNjŬƹ hŭĜþƷ ÜƷǁƶƵ .ĐĒ f

3 ƽUljf: ü ǁ ö!ĜdžĂ!f ƷơƢ ƴĜh ÜLJĜdžöŬf ƴĜk+ ü!+ƽDŽ ηŭΘT Ɲþǀ ü ǐ ĂĂlj!f .ĐěČ f üčč ùη üčĒđě DžpƽƢ

4 ƽUljf: ƽƢƹĜƶƵ :ƽUljf ü!ŭƽŪƹ Ǐƺ ü2Ư‖ƹ hŭĜþƷ ÜŎljĜljƶ!f .čĒĐ f

© Arabic Digital Library - Yarmouk University
المنارة للاستشارات
www.manaraa.com

: ƭŏkŬƒ ʊŐĂƧT!ƒ ŀĠƵƒƧđž LJđž ƥh Ŭ Ülj̃ƥƒƒĂ5 ɣĠlƶ!ƒĂ ɣƒĂƛ!ƒ Ŏkđŏ Ĭkơ̆Ă

Ĭkơ̆ ÜlƧƭhđž!ƒ Ƭ!Ă5ʊ!ƒ ƬŀơƧđž Ŏ5 CĠLjhŬƒ LJĠƭ ƒƦ Ƭ ƬĠP ÜlƧTĠhđž ýđžƶ!ƒ ƥƶh ŀ5Ġƭđž!ƒ LJĂƭk LJD -č

ýđžƶ!ƒ Dŀŀƶkŏ Ĭkơ̆ ƧŏPĂk!ƒ ýưŀ5ŀ5 ƭƧŏhƭ LJĠƭ ƒƦ ĠđžD ÜƥƶĂ!ƒ Ƨ ŭPƦĂ ɣƦƭ!ƒ ƒĂđžŀƶkŏ Ŭ

.lƧPŭ!

DĭĠŏl!ƒ Nŏŀƶ ɣŋŏ ýđžƶ Ĭŀƶ ɣĠƛŏ ŭ5 ÜLJhŬƒ Ġnjh DĭĂlŏ Ŏk!ƒ ýĠđžƶū! ʊŐƧT ŀ5Ġƭđž!ƒ LJĂƭk ŬD -Ď

.lƥŏƥŋ!ƒ ýĠđžƶŬƒ Ĭŀƶ ĠđžLjƥ ÜNJh

.Nđžƭơh ŀŀNjĠŋ Nŀđžƶ Ġđžh Ƨ NLjŬ ÜNJŋĂŏ ýh lƧđž ýĂD đŐP!ƒ NLjđž Ƨƥ Ƭ ƒƦ LJhŬƒ ɣpĠƶŏ Ŭ -ď

ĭ Ʀ!ƒ ĭ Ăŋ!ƒ Ƨŏ̆ ‖ Ăŀŋ!ƒ ƥƶh LJĂƭk LJD ƥh ŭ5 ÜCĠLjhŬƒ Ĭŀƶ ƭhĂlƶ!ƒ YĠlŏƥ LJđž ƥh Ŭ LJĠƭ ƒƦ -Đ

.N! ăƦŬƒ ɣhŋŏ Ġđž ýƭĂ NŋĂ!ƒ ɣljŋkŏĂ ÜƭhĂlƶ!ƒ ɣhŋ LJĠŏhĂ ÜNJh DĭĠƥ

.Dźnjưƶh Ĭŀƶ lĂPŬƒ ƥlơŏ5 ƧhƭŬƒ ŋū! ĠnjLjĠƭƧkŏ ŬĂ ÜƭhĂlƶ!Ġh LJƒĂhŬƒ DĭĂlŏ LJD -đ

Oŀŋŏ Ġđž5 Ý ƭ ĠLjŬƒĂ ƧĂƭƦ!ƒ ÜɣĠlƶ!ƒĂ ɣƒĂƛ!ƒ Ŏ5 CĠLjhŬƒ LJŏh ƭŏƥƧ5!ƒ ƭĂƧ5!ƒ LJƒĂhŬƒ ŎƶƒƧŏĂ

ˇ.ƧPŭ! Oŀŋŏ Ŭ ƥp LJhŬ Oŀŋŏ ĠđžĂ ÜĬƛljū! Oŀŋŏ Ŭ ƧƭƦŀ!

ƥŋƒĠDŽŀƐ ƥĭƷ ƒƒƯŋŀƒĠ hưĭĠƥƭŀƐ :ƒĭđƒk

hđžƨΘŀƐ ɣNjqƨŀƐ :üNjŬƐ ƒƭƯDŽŀƐ

ýĂD LJĂưlŏ CĠLjhŬƒ LJD ‖!Ʀ ÜCĠLjhŬƒ ƭŏhƧk Ĭŀƶ ƭƧŏƛĠk ýƒĠŋĂ!ƒ ýưƷD LJđž ƭLjŋơ!ƒ lĂƥl!ƒ Ƨhkƶk

1 http://www.saaid.net/tarbiah/93.htm ÜĎČčĎ\đ\čČ ÜhưĭĠƥƭŀƐ ƒĭŀƒƨć ÜĬŀŏ! ÜƭhŏƧŋ!ƒ :ƧUŀƒ

© Arabic Digital Library - Yarmouk University
© Arabic Digital Library-Yarmouk University
المنارة للاستشارات
www.manaraa.com

ý‡ Ŏ5 NŏĂhD ƥlŏ LJhŬĞ5 ÜDźnj! lĂƥ!!ƒĂ ĬlŽŪƒ ýλdž!ƒ CĞljhŪƒ ƧUlj Ŏ5 LJƒĂhŪƒ ƧhkzŏĂ ÜDźnjFĞhc' yďz DźnjkĞŏơ ljRNj ĬlŽ CĞljhŪƒ ďTlj ÜƋlj ĞdžŪƒĂ ŝƥŢ!Ghu LJĞ5Ţkdž LJƒĂhŪƒ LJĞ‡ ƒR35 ÜNjpŭPDĂ NJ‡ĂlŢ Ŏ5 ÜĆŎT ČDźnjljĂƥlŏ DźΛ Dźnj!Ăơ LJdž ‖ĂlŢ LJĂUơŭŏ Dźnj5 ÜKĞ5Ţ!ƒ

ýĞp ÜNJ! lĂƥ!!ƒ Dźnj5 ÜĬ!Ğzk Ÿ DźnjkƥĞhŽĂ DźNjƥŏơĂk Ŏ5 DźnjzhkƒĂ ÜNJFĞhc' ‖ĂlŢhu ƧΛdk السلام 2ŢĂŏ5 ĺäĂHuèŭş ŢĄĔäĂĂŭ ƋĞĂŭ ĞĂŭ ĞĂŭ KĂĞĂäş (DĒ) ljşĂĂĂõ ŢŢŁ ĞĂĂĂŭĂĂĂ ŢŢŁş ĞĂĂŭĂĂ ljzĂŭĂĂ Ăõ ĂĂĂĂ ĞĂŭ KõĂĂk Ƌŭ) :Ĭ!Ğzk Ăõ ĞăĂĂŭĂ ĂĂĂõĂ ĂĂĂõĂ ĞĂŭĂĂ ĞĂŭĂĂ ĞĂŭĂ

(يُجاءُ بالرجلِ يوم القيامة فيُلقى في النار، فتندلقُ أقتابُهُ في النار، فيدورُ كما يدورُ الحمارُ بِرحاه، فيجتمع أهل النار عليه فيقولون: أي فلان، ما شأنك؟ أليس كنت تأمرنا بالمعروف و تنهانا عن المنكر؟ قال: كنت آمركم بالمعروف ولا آتيه، وأنهاكم عن المنكر وآتيه).[ج]

.ýĂ!ƒĂ ýzs!ƒ LJöhu ѕhůƵk!ƒĂ Ł!ůŢŪƒ Dþhdž ýŭP LJdž Σ ѕlj!ƒ DžŇŽ NŏŇŽ þ‡đö ůdž ƒRNjĂ

hUŢѕŇƐ ƒNj‡ƨć :ŤdžFkŇƐ ƒ‡UDŽŇƐ

LJdž ŁŢ!ƒ Ƨhkzk Ă ÜCůljhƒĂ ŸĂŇŇŢŪƒĂ ŘůöŢPT!ƒĂ ŁŇöFƧ!ƒ lƧ‡ѕ!ƒ ůNjƧŢůljZ ÖŇ5 ŸĂŇŇŢD ŁŢ!ƒ

ŁzhůkdžĂ ÜLJöƧPŬƒ Ƨůh'PD Ł5Ƨzdž Ť!ę ýödžk ŁöƧThu!ƒ Σ ѕlj!ů5 ÜCůljhŪƒ ŤŇŽ ƒƧöλdk ŁöhƧk!ƒ Ÿö!ůŇD ăĂpD

ŁÜzŇ! ƒ Ţ!ƒ NhůơŢD ŤŇŽ ƒ lö ůdž ƒƧöλ‡ ﷺ Öhlj!ƒ LJů‡ þpĂ Üůnjhu LJĂƧdžö Ök!ƒ Ł ƒþơŪƒ

ﷺ LJů‡Ă Û(čč: 2 ŇĂö)(ƤĂÞĂŁ ĂŸŇĂĂg ŋ Ăõ Ăh ůĂ ůĂůŇŇĂ ŁÖůŞŇÖ ůĂĂůÔ3 ŇŁŤÔÔÔę Łę ŋ Ăõ ĂĂÐĂ) : Ť!ůzk ýůp ÜƧůhkZŬƒĂ

1 .ďĚč ƒ ÜĒ Ш ÜďĎĒē Ł öþơ!ƒ DźpƧ ÜŁpĂŇPdž ůnjłpĂ ƧůlƒŁ5Ţ Ÿůu Üѕ‡P!ƒ Cþhu Ÿůk‡ ÜăþƒůŇ ŋŁ3 ÛÖłjŭłŇz!ƒ

2 .ďČ ƒ Üčěěē Ü(Ť.þ) ÜłþůdžŇơ ŁŇŇdž ÜþhƧƒ ÜDžŇDŽ‡ƨDŽŇƐ üƒ2Ůć hŭŇůþŁŇ Ť‡DŽY üŭŇŇq NjÖdž ÜLJƒĂƧdž ÜÖŇöł!ƒ :ƧUłjƒ

3 .ďĒ ƒ ÜDžŇDŽ‡ƨDŽŇƐ üƒ2Ůć hŭŇůþŁŇ Ť‡DŽY üŭŇŇq NjÖdž ÜÖŇöł!ƒ :ƧUłjƒ

© Arabic Digital Library - Yarmouk University
© Arabic Digital Library-Yarmouk University
المنارة للاستشارات
www.manaraa.com

ÌÒÔÐÐÐ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] LJdž LJG‡5 Üýdžz!f Σ Lj‡ η LJdž Cƒƨη!f LJDĂ ÜýƵGh!fĂ ƨơ!f ýNjD LJŏh YƒƨŢ!f ‡Ţ!f LJŏhk5 DžĂ ÜŸƒ LJLj‡ LJdž ‡Lj‡ GnjLjDĂ Üýk!!fĂ LJGơkdžŬƒĂ Cŭh!! LJĂ ư ƨzdž ƨơ!f lĂZþ YGơŢD LJDĂ ÜDžLjnj η ƨGLj LJŏLjdžƋdž!! ƨŢLj!fĂ ‡h!!ƨ!f.[č]

فسأل عن أعلم أهل الأرض، فدل على راهب فأتاه فقال: إنه قتل تسعة و تسعين نفسا، فهل له من توبة؟ فقال: لا، فقتله فكمل به مِائة، ثم سأل عن أعلم أهل الأرض، فدل على رجل عالم، فقال: إنه قتل مِائة نفس، فهل له من توبة؟ فقال: نعم، و من يحول بينه وبين التوبة. انطلق إلى أرض كذا وكذا فإن بها أناسا يعبدون الله، فاعبد الله معهم، ولا ترجع إلى أرضك فإنها أرض سوء. فانطلق حتى إذا نصف الطريق أتاه الموت، فاختصمت فيه ملائكة الرحمة وملائكة العذاب، فقالت ملائكة الرحمة: جاء تائباً مقبلاً بقلبه إلى الله، و قالت ملائكة العذاب: إنه لم يعمل خيراً قط، فأتاهم ملك في صورة آدمي، فجعلوه بينهم، فقال: قيسوا ما بين الأرضين فإلى أيتهما كان أدنى فهو له، فقاسوه، فوجدوه أدنى إلى الأرض التي أراد، فقبضته ملائكة الرحمة).[Ď]

1 ƒ: ƨUŲƒ ÜŲηƨ: ŲŲƒ ÜŲƒ ÜƒŲƒ ƨƨƨ Ųƒƨƨƨ

βhǴƶ!Ǵ5 ÜβhǴƶ!ƒ Ǐ ǶƶƵǴƶ!ƒ ý ư 5 LJöhƙǩ Ü Σ ƽlj!ƒ ýƙp Ǐ ƙơ ƷƑǴh ǂ!ƒ LJdž ǂhǩǩ!ƒ ǂöƵǩƷTdž ǂ Ţ ǀ!ƒ LJöhƙ

Ư Ʒ Ǖƒ ǁ Ʒƙö LJD NöǶƵ ǂö Ţ ƶdž LJdž Ɣ Ǵk LJdž LJDǩ ÜƔƒǩ Ţ !Ǵh Ǐ ƙ5ƺ5 Dž!Ǵƶ!ƒ ǴdžD ÜNJ! ǂhǩk Ů LJƺh Ǐ ƙ5D

.Θǩƙƽdž ǂhǩk!ƒ Ɣ Ǵh LJD LJöhƙǩ Üǎ Ʒ PD Ư Ʒ D Ǐ !ǵ Ǐ !Ǵƶk Ÿƒ Ǵnjö5 Ǵ Ţ Ƶ Ökƒ

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

المنارة للاستشارات

www.manaraa.com

Ƨ pĂdžĂ Σ ƽlj!ƒ DžǄǄƵ ƧƱlj ǂnjŋĂ LJdž ǂŏþ!ƒĂ!ƒ ǂǄdžǴƶdž!ƒ Ɣŏ!ǴƱǄǄ ǂƱƒƧþ ýǔƤ LJdž

:ǴnjdžNjD ƝƒǴkƱj!ƒ LJdž ǂƵĂdžŋdž Ǆ!ǫ ǂơǴh!ƒ ýŤĂk ÜǴnjƱjdž DžǔƱǄǄƒ

Σ ǂƶk Ŏk!ƒ ƚǴǂĂǄƱ!ƒ LJdž ǂdžƱƱjdž!ƒ ǂƵĂdžŋdž!ƒ ĂNj ƔĂǄƱǄǄƒ DžĂnjƽdž LJD LJŏhk -č

ǂƵĂdžŋdž ŎNj ǂŏþ!ƒĂ!ƒ ǂǄdžǴƶdž!ƒ Ɣŏ!ǴƱD LJDĂ Üýdžƶ!ƒ Ŏ5 lǴŏơǄ! ŎŤPT!ƒ ljƧĂŤk

Ŏ5 Ƨƛdk Ŏk!ƒĂ ÜDžnjFǴjhD ydž ǴdžnjǄdžǴƶk Ŏ5 LJƒĂhǄƒ Ǵnj ƱƧǴdžŏ Ŏk!ƒ Ɣŏ!ǴƱƒ LJdž

.ǂŏhǴŋŏǄƒ Ƨ pƒĂ!ƒ Ƨ ǄkPdž Ŏ5 þƧƽ!ƒ ǁ ĂǄƱ

CǴhǄƒ Dž!ơk ŎljƶŏĂ ÜŎƽǄƱk!ƒ ƔĂǄƱǄƒ ĂNj ǂŏþ!ƒĂ!ƒ ǂǄdžǴƶdž!ƒ Ɣŏ!ǴƱD LJdž LJD -Ď

.DžnjFǴjhD ǄǄƵ DžnjFƒƧc Ư Ƨ5 CǴhǄƒ ǂ!ĂǴơdžĂ ÜCǴjhǄǴh

CǴjhǄƒ ǂǄdžǴƶdž Ŏljƶŏ Ă ÜƠdžǴƱkdž!ƒ ƔĂǄƱǄƒ ĂNj ǂŏþ!ƒĂ!ƒ ǂǄdžǴƶdž!ƒ Ɣŏ!ǴƱD LJdž LJD -ď

þĂþơdžǔ!ƒ ýh!k!Ǵh LJƒþ!ƒĂ!ƒ Dž!ƱkŏĂ ÜDžnjkǴŋǴơĂ DžnjkǴhƐƧ ǄǄƵ þdžkƶŏ Ů ý!Th

ƒRNj LJdžƱkŏĂ ÜKdžƱƵ Ǵdžnjdž NƱkǴŏǂĂǄƱ! ǂƱƧǴƶdž ƱƱh NƱŋƒĂŏ ǔ5 ÜLJhǔ!

.ýǴdžNjÚƒ ƔĂǄƱDĂ ýNjǴƱkdž!ƒ ƔĂǄƱǄƒ :ƔĂǄƱǄƒ

ydž LJŏĂhǄƒ ýdžǴƶk ŎljƶŏĂ ÜDžƧǴơ!ƒ ƔĂǄƱǄƒ ĂNj ǂŏþ!ƒĂ!ƒ ǂǄdžǴƶdž!ƒ Ɣŏ!ǴƱD LJdž LJD -Đ

ǄǄƵ DžnjƶŏŋTkĂ ǂljĂƧdžh DžnjǄǂǴTdž ƜǔƶĂ ÜŎƶĂƱĂdžĂ ŎljǴƱljƫ ƔĂǄƱƱh CǴjhǄƒ

.DžnjƱƽljƱh DžnjǄǂǴTdž ýơ ǄǄƵ DžnjkþƵǴƱdžĂ ÜƧƒƧ!ƒ ǂƵǴjŤ

© Arabic Digital Library - Yarmouk University
© Arabic Digital Library-Yarmouk University
المنارة للاستشارات
www.manaraa.com

đ- ljŘNj LJdž Dźŭ ľŮf Ƨ pĂdž LJDĂ ÜŦŏĂľ Ƨŏɛ Ŧŏþ!fĂ Ŧľdžǵƶdž Ɣŏ!ǵľD þĂŋĂ LJŏhk

Dźþp Dźŭ ľŮf LJDĂ ÜCǵljhŰf Ĭľƶ Ŧŏhľľ Ƨǵƛc LJdž ǵnj! ǵdž! ǵnj‡Ƨk lƧĂƧư Ɣŏ!ǵľŰf

.Ŧlj ľ!fĂ Ɣǵk‡!f ǵNjƧþ Ţdž Ŧľŏþh ǵhŏ!ǵľD

Ē- CǵljhŰf ŦŏhƧkh ȶľƶkk LJŏþ!fĂľ! lƧTǵhdž Ƨŏɛ Ă lƧTǵhdž ƚǵnjŏŋĂk Dźþp Dźŭ ľŮf LJD

.ǵNjƧŏɛĂ ÜŦ Ţ!fĂ ÜŦƲƶĂdž!f ƔĂľ ľDĂ ÜƧTǵhdž!f ƔǵƵP!f ýƛdž

:Ŏnj5 ƚǵŏ Ţ Ăk!f LJƶ ǵdžD Ü Ł ơh!f ŃFǵkLj DźNjD ljŘNj ƚLjǵ‡

ý- ýdžǵƶk!f ǵŏǵư p f Ƥŏ ǵdžŏ5 ŰfĂƨ!f Ĭľƶ LJŏľhldžľ! Ŧŏľŏ Njɑk Ă ŦŏhŏƧþk ƚfƧĂþ þlƶ

.ŦŏƧľŰf ŦFTljk!f ydž

Ď- Łnjŋ Ă dž Ł Ţ ǵP ŃdžfƧh f ŏ Ţ Pk Ĭ!ǫ Ŧ5ľkPdž!f ǵnj!ǵ‡Tdh DźŭƶŮf ýFǵľĂ lĂƶþ

.Dźŭ ľŮf LJdž lþdžk ľdž!f ŦŏĂľ!f Ŧŏþ!fĂ!f Ŧľdžǵƶdž!f Ɣŏ!ǵľdh Dźnj5ŏƧƶk! LJŏĂhū!

ď- ŦŏhƧk Ŏ5 ŦŏĂľ!f ýFǵľĂ!f Ĭ!ǫ ŦhľƵ!f Dźŏľƶkh Ŧŏdžŏľƶk!f ƚǵľľdž!f DźĂlk LJD

.CǵljhŰf

Đ- Dźŭ ľŮf ǵnjh CǵŋŎk!f DźŏNjǵ5dž!f DźfþPkľǵh DźŭƶŮf ýFǵľĂĂ ƚǵľľdž!f DźĂlk LJD

.ǵLjljŏþ ydž Ư Ƨǵƶkk Ŏk!f ŦŏhƧƷ!f DźŏNjǵ5dž!f ýǵdžƶkľf DźþƵĂ

© Arabic Digital Library - Yarmouk University
المنارة للاستشارات
www.manaraa.com

فهرس المراجع

- ČÜŤŽŽŽ

- ČČ Ü ł ŏþơ!ƒ Ɣ'k‡!ƒ ƨƒþ ÜlƨNjĞ!!ƒ Ü l ƒäĞ'ℓENj ƀƒäĞŬε hŭĞþł Ĭ ʒ !‡ƨDŽℓε łƒNJäDŽ ÜLJŏþ!ƒ ƨĂLj Üłŏơ! Ăh
.ĎČČĒ

- čč Ü5ĭĞŬłℓENj hŭĭþuŭℓε DžĭĞ LjłƒWƒΘNj ü2Ü'ℓε hə l ďł ÜLJĞďžŏℓ l NkĞơT Üþďžơďž Üýďž'Ğŧƨŏnj l Üþďžơ
.ĎČČĎ ÜƔ'k‡ℓ! łŏƨþLj‡ l Úƒ ƨ‡ƨďž Üłŏƨþlj‡ l Úƒ

- čĎ ȶùŏlơk ÜþƒøkŎε Ĭďƒøyď Ɲþ l Ü ℓ ℓďž!ƒ þhƵ LJh łďžŭ l LJh þďžơďž LJŏ þďžơ Ďƨzη ĂhĎ Ü ĭ þƨŪƒ
.čěĚē ÜĎŎ Üłŏďžℓz!ƒ Ɣ'k‡!ƒ ƨƒþ ÜKĂƨŏh ÜƨĞηlj!ƒ ƨŏNjƨ þďžơďž

- čď LJĂďT!ƒ lƨƒƨĂ Ü Ư'Ğŏƨ!ƒ ÜƀƒäĞ'ŬŬε LJƒWł ƀƒĞŎε hŭℓNjDƨď ÜLJŏþ!ƒ ƔƒĂLj Ɣƨ!ƒ þhƵ ÜƔƒĂLj ýĞ
ùNjčĐĎĎ Üčơ ÜþĞTƨŬƒĂ lĂƵþ!ƒĂ ƨ'ĞpĂŪƒĂ łŏďžŭ l Úƒ

- čĐ ÜLJĞďƵ Ü"ƨŏh‡!ƒ O'ks!ƒ " LjłŋƒŬRNj þĭƨT ℓε UDŽƒWℓε ηĭΘT ÜLJŏþ!ƒ ƨ T'Ğ Ljh þďžơďž ÜŎLjĞh!Ūƒ
.čěĚĚ Üď'ơ ÜŎďžŭ l Úƒ Ɣ'k‡ďž!ƒ

- čđ ÜƒljŋəENjƵNj ƒNJNJsƵ DžDŽ ƀĬ l Nj hΘĭΘTℓε KĭŋƒΘŬε hł‡ƨ‡ƨ ÜLJŏþ!ƒ ƨ T'Ğ Ljh þďžơďž ÜŎLjĞh!Ūƒ
.ĎČČĎ Üčơ Ü ƨ ƨĞƵďž!ƒ łhk‡ďž Ü Ư'Ğŏƨ!ƒ

- čĒ .čěěč Üčơ Üłŏďžŭ l Úƒ łhk‡ďž!ƒ ÜLJĞďƵ Ü!‡ƨDŽ ηĭΘT ƀTłŋDŽ ÜLJŏþ!ƒ ƨ T'Ğ Ljh þďžơďž ÜŎLjĞh!Ūƒ

- čē .čěĚđ Üď'ơ ÜŎďžŭ l Úƒ Ɣ'k‡ďž!ƒ ÜKĂƨŏh ÜηĭĞƒTDŽℓε ƔƒI l DŽ ÜLJŏþ!ƒ ƨ T'Ğ Ljh þďžơďž ÜŎLjĞh!Ūƒ

- čĚ .čěĚĚ Üď'ơ ÜŎďžŭ l Úƒ Ɣ'k‡ďž!ƒ ÜKĂƨŏh Üüĭ‡ʒℓε ƀεNjƀa ÜLJŏþ!ƒ ƨ T'Ğ Ljh þďžơďž ÜŎLjĞh!Ūƒ

- čě .čěĚđ Ü(ơ.þ)ÜŎhƨƵ!ƒ łƒƨk!ƒ CĞŏơƵ ƨƒþ ÜKĂƨŏh ÜÞUNjDŽℓε Ü ℓ !Ğďž Ü Σ LjD

- ĎČ .čěěĎÜčơ ÜLJĞLjh! łhk‡ďž ÜLJĞLjh! ÜüNjUDŽ ăNjʒℓ !ŴyDŽ DžƒłƨĞℓε ÜŸƒ þhƵ ÜŎLjĞkl h!ƒ

© Arabic Digital Library - Yarmouk University
المنارة للاستشارات
www.manaraa.com

- ČČ ÛŎȣƵ!ƒ ƭƒƵk!ƒ ĆĞŏơǫ Ƶƒƥ Ü(ď.ƥ) Ûăƥ̈ƥƥ̈ƭ̈ Ďžď̈ƵƵ ÛlƵĂǫ LJȣ Ĭǫŏƶ LJȣ ƥďơďž Üĭ ƦďžƵk!ƒ
.(ǫ.ǫ) Û(Ď.ǫ)

- ĎĎ ĬƵ2ď̈ƭ̈ NjĎď̈ƭ̈ ǫƒĎžƦĆ ĎžĭĞ ȣƵűÿƭ̈ Ü Ď ĞŏƵ ƵĂǫĎ ÜĎžŏơƵ!ƒ ƥȣƶĂ .ƥŏďơ!ƒ ƥȣƶ ƵȣĞη ÜƵȣĞη
ƵƭƵďž ƭ̈ŋďž ÜĎžĭĭƥĎ'ƵƵ̈ƭ̈ ĎĭĎžűƭ̈ƭ̈ ĎžĎž ȣďĭY njǫ̈ȣ ȣĭǫ̈ƭ̈Njƭ̈ȣ ȣƭĎžƒyĎž̈ƭ̈ ƒĭ̈ƒƵĆNj ĬYƒĎžƭƭ̈ŰƵ̈
.čĕĕď Üƭ!ĞĂ!ƒ ƥƥƶ!ƒ ÜƵŎƥ ÜƵŎƥ ƭƶďžĞηȣ ƭŏĂȣƵk!ƒ ƭĂơȣ!ƒ

- Ďď ÜĎČčĎ\ď\čČ ÜȣĭĞƥƭ̈ƭ̈ ƒĭ̈ƒƵĆ ÜĬ̈ŏ! ÜƭȣŏƵη!ƒ
. http://www.saaid.net/tarbiah/93.htm

- ĎĐ 5ƭ5Nj ÛȣĭĞƒƭƭ̈ƭ̈ ƒ ƥYŎƒĞ ƒNJƭ5ŰYNj ȣĭǫ̈ƭ̈Njƭ̈ȣ ȣƭĎžƒyĎž̈ƭ̈ ƒĭ̈ƒƵĆ Üƥďơď Ĭŏơŏ ƥďơď Üƭ̈ƥƵƒĂη!ƒ
ƭùƶďžĞη Üƭùŏȣk!ƒ ƭùŏ̈ƭ̈ƭ Ü̈Ŏk̈ǫùǫŋĞďž ƭ!Ğùǫ̈Ŏ ÜpNjĎžƥĭ̈ƭ̈ ȣyĎžƒƭ̈ ȣĞƭƬ ĎžĎž ȣďĭY njǫ̈ȣ ȣďĎžƵƭ̈
.ĎČčČÜLƥŎŪƒ Ü ǫ ĂďžŎŏ!ƒ

- Ďđ ȣøĭďƭ̈Njǫÿƭ̈ ȣĭ!Nj̈ƭƵøƭ̈ ƒĭ̈ƒØƵŰƭ̈ ÜĎž üĎžƒyƭ̈ƭ̈ Ĭǫ ǫƒNĎžŰƭ̈ ƒĭ̈ƒƵĆ ÜƥŏTŎ LJŏŎǫĭ Üĭ Ğηơ
.čĕĔĔ ÜLƥŎŪƒ Ü ǫ ĂďžŎŏ!ƒ ƭƶďžĞη ÜŎŏkǫŋĞďž ƭ!Ğǫ̈Ŏ ÜƥĎžÿƭ̈ ĎžĎž ȣƵĎžƒQǫ̈ƭ̈ Ĭǫ ĎžNJƒƵŰŰ

- ĎĒ ĬĎžűƵƭ̈ƭ̈ ƥNjuďžĎž̈ƭ̈ ĎžĎž ü2Ď̈ƭ̈ ƒĭǫƥƭ ÜĎžĞTNj ƥďơďž ƥĞηĭĭ̈ Üƭŏơ̈ơĂ .ĎžĞTNj ƥďơďž ŎďžĞǫ Üƭŏơ̈ơ
.ĎČČď Üčŏ ÜLJĂƶƭĂďžĂ LJĂŎTĞĭ ƭŏƒƥȣ!ƒ Ŏƒƥ ÜLJĞďžƶ Üăƭ̈NjĞƥƭ̈ƭ̈Nj

- Ďē ÜLJƒƥư Ďžď̈ LJĞďžĎĂk Ďžŭǫ̈ŰƒĂ ƭŏŏƒŎ!ďžŏƥ!ƒ ÜLJǫơ ÜLJǫơ!ƒ
http://www.eltwhed.com/vb/archive/index.php/t-1468.html

- ĎĒ Üčŏ ÜŎƭ5!ƒ Ŏƒƥ ÜLJĞďžƶ Üƭűÿƭ̈Nj ȣĭƥďžƭ̈ƭ̈ ü2ĎŰ̈ƭ̈ ȣƭĎžƒyĎž ȣƒĎƒƵƭ ÜĎžŏŰƶ!ƒ ƥȣƶ ŇŏŎ ÜLJŏǫơ
.ĎČČĒ

© Arabic Digital Library - Yarmouk University
© Arabic Digital Library Yarmouk University
المنارة للاستشارات
www.manaraa.com

-Ďě ŁzďžĞŋ!ƒ Ƨƒþ ÜŁŏƨþŀj‡ŀŰÜŎ ƨ ƀqDŽŅƐNj Ŏ‡ƏƑƴŅƐ ƹ ďƴŅƐ hŏŎŅNjŅNjŀŏƨ ÜDžŏÜz!ƒ ƀhZ NŎƱ ÜLJŏŀơ

.ŎČČēÜ(Ʊ.ƀ)Üŀƀŏƀŋ!ƒ

-ďČ ÜŀJŏŀơ ƀdžơďž ÜLJdžĐďž!ƒ ƀhZ ŀúŀŀDŽ ü2ƱŅƐ ŀ ŀŀŀ2ďŅƐ ŎŀƱďž Ühŏƨŀ‡ƨ!ƒ Ƨƒþ ÜƨŀƱ (Ʊ.ƀ) ÜŎzďžĞŋ!ƒ

čěĚĒ

-ďč ÜLJƒƀďơ ƀhZ ƴŅƱƱďž!ƒ ƀhZ ƴŅƱƱĞ ü2ƱŅƐ hƨ‡ƴŁĐŽŅƐ ƨNjƨƱŅƐ Ü‡ƒƨ!ƒ ƀhZ ƴŅƱƱďž ÜhŏŎŽŰƨ

.ŎČČđ ÜčƱ ÜŎzďžĞŋ!ƒ Ƨƒþ ÜŁŏƨþŀj‡ŀŰƒ

-ďŎ ÜLJƒƀďơ ƀdžơďž ÜŀƱƱĞŰƨ ƒƴƱŅƐ ŎŽŎŽŅŅƐ ŎŅ ƨ ƀĞŰƨ hŏĞƀŁ Ü ŏ ƨŀŀŀŀ NŏŋĂk!ƒĂ ƀĞƱƨŰƒ ÜƀĞŏƨ

.ŎČČđ ÜŁŏƀơ!ƒ Łŏhƨk!ƒ Ƨƒþ

-ďď ÜLJĞďžZ Ühďƨ ŅƐNj ƒƑŁŅƐ ƀNjŀ Ŏ‡ ŋŰNjŎƐ hŏĞƀŁŅ ŋƑƨŁƨ ƒ PNJDŽŅƐÜLJŀơ Ÿƒ ƀĞŋ Ü ŀ ƒƀP!ƒ

.ŎČČČÜ čƱ ÜŁŏďžŭŀŰƒ Łhk‡ďž!ƒ

-ďĐ ÜŁŏhƨz!ƒ Ł5ƨzďž!ƒ Ƨƒþ ÜŁŏƨþŀj‡ŀŰƒ Üƀŏ‡ŁĐŽ !ŅƑY Ŏ‡ ƴƀƨŎƐNj Ł‡ƐNjŁŅƐ ÜCĞŀjŀ ÜŎ!ĂP!ƒ

.čěĚĐÜ(Ʊ.ƀ)

-ďđ ÜŎďž!Ğz!ƒ ƴĞk‡ŅŅ! ƒƨƒƀŋ ÜLJĞďžZÜ!ŏƀŀŅƐ DžƆƀsŅƐ Ŏ‡ ăNjĞƀŁŅƐ ŁŅƱƱYŰƐ ÜŎ5ƱŀƱďž ÜƴŋƨƱ

.ŎČČĒÜčƱ

-ďĒ ŎČčŎ\ď\ďČ ÜŁŀjŀčĐ-čČ LJďž ÜĞŀj!Ğ5ƱĐĂ ýĂŀƨ!ƒ

http://www.rasoulallah.net/V2/document.aspx?lang=ar&doc=883

-ďē ÜčƱ ÜƨƱŀjŅ! ýƑƒĂ Ƨƒþ ÜLJĞďžZ ÜhŏŎYƑDŽŁŅŅÚƐ hƱŀďŁŅƐNj hŏĞƀŁŅƐ ÜŎNjƒƨ Ÿƒ ƀhZ ÜLJƒƀƨƨ!ƒ

.ŎČČđ

© Arabic Digital Library - Yarmouk University
المنارة للاستشارات
www.manaraa.com

ÜĎČčĎ\č\č Üü2Ư‖ε 5Nj‹ΘNj !ŭ›Ū̄ε ÜΘŭ Ţ NJŏhLj ÜÝĞŏƧ -ďĚ

http://cpcsyria.com/addin.htm

ƒNJ|ƥǫĭ ƒDŽ| hŭĭǫ‖ε‖Nj‖ε hu‡DŽƒyDŽ‖ε ƯƒDŽďčć Ü›Ƶ ÜLJƒƥTƧ!ƒĂ .Ŏďž ÜŲŏĂŘ!ƒĂ .LJĞďžŏĭ‖ţ ÜŎLjĞơŏƧ -ďĕ

.LJƥƧŪ̄ƒ ÜLJĞďžƵ ÜŁŏĂhƧk!ƒ DžĂĭz!ƒ Ŏ5 Łŏljƥ‹Ū̄ƒ Łĭ‖ηďž!ƒ ÜĬ›2ďĭ‖ε !NJ2ĭ|Ł Ĭ‹ ƒljƥkcNj DžNj‹ljεƥDŽ‖ε

٤٠- الزحيلي، وهبة، **الفقه الإسلامي وأدلته**، دمشق، دار الفكر، ط٣، ١٩٨٤.

ŁzďžĞη! Łŏďžĭz!ƒ Łĭ‖ηďž!ƒ ÜbƒďĞĞŪε ƒljεƥĭ ƒDŽ| !NJƏƒďĞĞŪ bƒĞŎε hu‡DŽƒyDŽ ÜDžŏNjƒƧhǫ LJh ýŏĭ‖P ÜKƒƥĞz‖!ƒ -Ðč

ĎČČď ÜýĂŪ̄ƒ ƥƥz!ƒ ÜyhƒƧ!ƒ ƥĭ‖ηďž!ƒ ÜŁŏƥĂz‖!ƒ Ü(ŁŏƧƥŬƒĂ ŁŏljĞ‖ljŬƒ DžĂĭz!ƒ) ý Ţ ŏ5 ‖ ĭďž!ƒ

ÜčƵ ÜĞ›!D Łhk‡ďž Ülƨŏη!ƒ Ü!‡›DŽ‖ε ü2Ư‖ε hŭĭĞƥŁ Ĭ‹ ăNjĞďž‖ε ƛNJďžDŽ‖ε Üƥďžơďž ƵƧĞh!ƒ ƥhƵ Üƥŏ‖!ƒ -ÐĎ

.ĎČČđ

Ü›Tďžƥ Üƥz‖D NŏηĂ Łďžη‹k Ü›Ƶ2ďž‖ε !‡Y Ĭ‹ ĬYNj›NjDŽ‖ε !ƜyDŽ‖ε Ü‹ŏhƧĂlj ÜŎďžŭŏ‖ -Ðď

.čùη ÜĎČČČ Ü(Ƶ.ƥ) ÜŁ5Ğ|λ!ƒ l‹ƒ›Ă KƒƧĂTljďž

njǫ‖ ε ďžy‡‖ üĭĎŽ‖ƒĞ DĞďŁ‖ε Ă‡Y hŭĭYƒDŽŁƜŬε‖Nj hŭĭ›2ďž‖ε l εƥĭĬŁŁDŽ‖ε ƒ yĞ Yƥǫ‹5 .ƥďžơD ÜLJŏ›ŏƧT!ƒ -ÐĐ

Ü‖ĂďžƧŏ!ƒ Łzďžη ÜŁŏhƧk!ƒ Łŏĭ‡ ÜlƧĂTljďž Ƨŏε ljƒƧĂk‡ƥ ŁơĂƧƵD .hŭĭďǫƥŬε l ƒyDŽƒƜ‖ε huĞ‡Ư

.ĎČČĔ LJƥƧŪ̄ƒ

Ü lƥη Ühďžƥƒ›DŽ hŭĭNJ›ƨ hu›ε‹ƥǫ hŭĭDŽŭ›Ū̄ε huyĭƥ‖ε Ĭ‹ bƒďĞĞŬƒĞ bƒĞŎε hu›ŭY ÜDžŏNjƒƧhǫ O!Ğ Ţ -Ðđ

.čĕĚČ ÜčƵ ÜŁďžĞnjk Ƨƒƥ

© Arabic Digital Library - Yarmouk University
© Arabic Digital Library-Yarmouk University
المنارة للاستشارات
www.manaraa.com

-ĐĒ ÛhŭYƒDŽĦШŬε hə ɭ ďĦlε hŭШNjllNj|ŭs ÜþĂďžơďž Ĭ5ŏ Ţ ďž Ülþďžƒ ĂơĂ .þďžơD þďžơďž ÜĦơ!ƒĂ Ţ

.ĎČčČÜ čŏÜĦŏzďžĠη!ƒ Ħhŵŏ!ƒ Ħhk+ďž Üþh2ƒ Ü5ŭĠŬĦllεNj hŭĭþuďžllε

-Đē qøďŸ ŬĠ Ţ øllε Ŗ|þDŽĠ ƒNJĦ5ŭŸNj hŭĭqllεNjllε hə ɭ ďĦlε ƒŭllƒ2c Ü2 ɭ Ăŏ Ĭ5ŏ Ţ ďž 2ƒĂ5 ÜŎ ɭ ĠhĂŏ!ƒ

Ü ll Ăùďž2ŏ!ƒ Ħùzďžη ÜĦùŏh2k!ƒ Ħùŏŵ+ Ü2ŏk ɭ ηĠďž Ħ!Ġ ɭ 2 ÛqĠþε hďŭĭqDŽ Ĭ3 UDŽĦШDŽllε l ƒŭ+l hŵĦŬ

.čěěĐ ÜLJþ2Ū̄ƒ

-ĐĚ ÜĎČčĎ\Ď\čČ Üpllƒ2Ŭc Ĭ3 hllNjШpllε Ĭďƒyďž Ĭ DŽďĦ ε ŭl Ü2 ɭ Ġŏ ÜYƒĂk!ƒ þhZ

http://www.daawa.ma/affdetail.asp?codelangue=6&info=1949

٤٩- عبد الرحمن، محمد بن علي بن محمد بن علي، **الدر المختار**، بيروت، دار الكتب العلمية، ط١، ٢٠٠٢.

-đČ .ĎČČĐ Üčŏ ÜYĠơ ɭ!ƒ 2ƒþ Ül2NjĠl!ƒ ÜbƒďžĠŭε l ú| ɭ DŽNj Yþ2ŭε Ü Ĭ5ŏ Ţ ďž ÜŎŏzďž!ƒ þhZ

-đč hŭĠþĦllε DžεŘŭDŽ Ĭ3 bƒďžĠŭε Ă+Y bƒĠŏll hΘNjďžDŽDŽllε hŬ+2llε þƒ Ţ DŽÜþďžơďž Ÿƒ þhZ þďžơďž Üphz!ƒ

Ü+ŏďžŭ ɭ Ŭƒ ŖĠ ɭ ƒ2þ!ƒ Dž ɭ p Ü+zŏ2T!ƒ +ŏll+ Ü2ŏk ɭ ηĠďž Ħ!Ġ ɭ 2 Ühŭy Ţ Njllε hŭĠþĦllεNj hŭĭDŽú2Ū̄ε

.ĎČČĎÜLJþ2Ū̄ƒ Ü ll Ăďž2ŏ!ƒ +zďžĠη

-đĎ ÜLJĂZ2ĂďžĂ LJĂ2TĠj +ŏƒþh!ƒ 2ƒþ ÜLJĠďžZ ÜhŭYƒDŽĦШŬε hə ɭ ďĦlε .ĠT2 ÜDžĠ ɭ hĂ Ġŏljƒ2 ÜLJĠljþZ

.ĎČČđÜ1ŏ

-đď 2ƒþ Ül2NjĠl!ƒ Üăþƒ ĠĠllε ηŭΘT Nþ ɭ Ġ ăþƒ ĠĠllε ηł3 Ü2ηơ LJh ŎŵZ LJh þďžơD ÜŎljŭ| ɭ z!ƒ

čěĚĒ Üčŏ Ü+ƒ2kŵ! LJĠŏ2!ƒ

-đĐ .čěěČ Üčŏ Ü+λŏþơ!ƒ Ħ!Ġ ɭ 2!ƒ Ħhk+ďž ÜLJĠďžZ Ü!ú2Ū̄ε Ĭ3 qŬNjŬε hŭĠþĦ Üþďžơďž ÜĦŵ|Z

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

المنارة للاستشارات

www.manaraa.com

- đđ ƵƶƷƶƶ ƶƶƶ

- Ēđ Ƨƒƥ ÜĿJǴǯƵ ÜƑlƭƥƑDŽǩNƭ ƑlƭƥƑǩƆNƭ ƑlƭƥƐNƭƯƈ !ǘƨƵ̃Ɛ Ǐȝ ƣǴNƭǓƐ ƕǐǴƥƬ ÜlǍƱƵ ƲǔƱ!ƒ ƥƕƵ Üǐƥƭƭƨ!ƒ
.ǎČČď ÜčƱ Üǐƨƒƨ!ƒ

- ĒĒ ÜčƱ Ü ƬùƵǴƕƱ! Ɣùǒƨƹ ƨƒƥ ÜlƨNƭǴùǀ!ƒ Ü!ǘøƨūǁ ƕǎƵƑƴǁƐ ƭ ǝƑTƣǁƐ Ü2ƱǍǒ Üǐ ǍǴƱƨǀ!ƒ
.čěĚč

- Ēē .čěĚČ ÜěƱ Üƨ ƨT!ƒ ƨƒƥ ÜKǍƨǒƕ ÜDžƆƥƨǁƐ üǘƱ Ǐȝ ÛƥǒƱ ÜƔƱƥ

- ĒĚ Ü(Ʊ.ƥ) ÜlƥǴǯơ ƬƱƱǎǯ Üƥƕƨƒ ÜDžǐDŽƬƨDŽǁƐ üƑ2Ưƈ ƕǐǴƥƬǁ ǏƬǎƔ üǐǁƣ NƭƟǯ ÜLƭǍƨǯ ÜǑƱǒǀ!ƒ
.čěěē

- Ĕě LƭƬƨǘƔNƭ DžǐƟǯƑƲǁƐ KƐƣƟƱƐ njƣǁ ǏƔƑDŽƬƲǁǘƐNƭ ǏTƣƱǁƐ ƐǐǀƬǁƐ ƨƑǐƨ ÜDžǒƨƬ!ƒ ƥƕƵ ÜǑƱǒƕƬ!ƒ
ÜƬǒƨ ƬLƭkƱǯ!ƒ ƬƵǯǴƱ!ƒ ÜlƨǍTƭǯ ƨǒƐ ƨǒkƱƱǴǯ Ƭ!ǴƱƨ Ü5ǐǴǘƬNƭ ƥƑǯǴ :ƕǐƣǁƐNƭǁƐ ƕƬDŽƑƴDŽǁƑǴ
.čěĚĚ ÜƬƒƨƵ!ƒ

- ēČ .ǎČČě ÜčƱ ÜƨƬƨ!ƒ ƨƒƥ ÜLƭǴǯƵ ÜǎƥƨƱƐ ƨ2ǯǁƐ !ƬƔ ÜLƭǒƥ!ƒ CǔƵ ÜǑ5Ǵ5Ƭ

- ēč ÜƨƬƨ!ƒ ƨƒƥ Üƨ Ƭǯ ÜǎPDŽƥƬǁƐ UDŽƑǁ Ƴƥ ƳǴ ǎPNƭƟƱƐ ƕ2ƟƬ ÜLƭǯơƨ!ƒ ƥƕƵ ƥǯơǯ Üǐ ƨǍ5Ƭ ƨǴƕǯ!ƒ
.čěēě Üď Ʊ

- ēĎ ǏƔƑDŽƬƲǁƐ ü2ƯǁƐ 5ȝƐNƭƬǴ ƑNƬ5ǘƔNƭ ƕǐƣǁƐNƭǁƐ ƕƬDŽƑƴDŽǁƐ ƒǐǁƑƨƈ ÜLƭǴưǯƨ ƟǴƣƭ Üƨƨơǯ
Üčƥƥƨ!ƒ ÜĎč ƥǁƣǯ!ƒ ÜǴƱƨǍƱ Üƨ Tǯƥ Üƨ Tǯƥ ƬƨǯǴƣ Ƭǁƣǯ ÜüƑ2ƯƱƐ ƒ ƑǐƥƵ Ǐȝ ǏTƣƱǁƐNƭ
.ǎČČđ

- ēď ƨTƭǁ! Ƭ5Ǵǀƛƨƒ ƨƒƥ ƬƕƙƬǯ ÜƑNƬƲǘƔNƭ ƑNƬƬƐƥDŽƈ ƕǐƨ2ǯǁƐ ƕƟTǁƐ ƱǔǀƱDŽ Üƥǯơǯ DžƱǴƣ Üƥǯơǯ
.ǎČČĐ ÜčƱ ÜLƭǴǯƵ Üƴƨ Ǎƙ!ƒǍ

© Arabic Digital Library - Yarmouk University
المنارة للاستشارات
www.manaraa.com

- ēĐ ŘŘŘd' Ü(ʊ.þ)ÜOʼk5!f Ƨfþ ÜLJĠdžƵ ÜhuĭDŽúƨŨƐ hvyĭþ ʅ‖ƐNj Ƨ ƨdž‖Ɛ !ǂY ƀNjƬ Ĭʒ qŰNjŭ‖ huĭƨ2dž‖ƐNj huĭdžFDŽĭŨƐ huĭĠþǂ‖Ɛ ÜƧĠʊP Ƨ ʅĂŏ Üþdžơdž

- ēĒ ÜĎbƑdžĠŬƐ huĭĠþǂ huYNjƨNjDŽ bƑdžĠŬƐ huĭĠþǂ Ĭʒ bƑĠÖƐ qƐR ÜLJkĠ5 ÜlƧĠdžƵĂ .ĠưƧ Üĭƨ Ƭdž!f ŘŘŘē Üčʊ Üyƨ2Ăk!fĂ ǂdžηƧkl! LJĠhu!f Ü(Ď.þ).

- ēē Ü∑ƨlj!f DžlƵĂ ǂhuƧkl! ǂhuƧƵ!f ĶĠƵdžĠη!f þĠơkf ǂlηdž Üăþƨ2ŬƐ üƑTǂŰƐ UƑDŽdžĉ Üý Ƭõ5 ÜǂI!ĠʊdžŘŘŘĚ Üƨ Tdžþ ǂƵdžĠη ÜǂhuƧƵ!f ĶĠƵdžĠη!f Ŏ5 ǂhuƧk!f ĶĠõl‡! ǂõdžlƵ!f ǂõƵdžη!f

- ēĒ ÜĎČčĎ\d'\čČÛ-üƑƨŬŭ‖ huĠƨƑdžĎ ţ T5 -huTƨ‖ƑĠ huĭĠþǂ‖Ɛ ÜO!ĠƬ þdžơdž Üþηljdž!f http://www.saaid.net/tarbiah/116.htm

- ٧٩ Ü(ʊ.þ) ÜLJfƧNjƨ Ƨfþ ÜLJĠdžƵ Ühuĭƨ2dž‖Ɛ huΘT‖Ɛ ÜŎljʒ!f þhuƵ LJʅơ ÜþĂdžơdžĂ .þfþĂ ÜŎl‖ƬĂdž!f ŘŘŘě.

- ĚČ huĭDĠdžǂ‖Ɛ ƑNJǂþqƨNj huĭq‖ƐNj‖Ɛ huəʅdžǂ‖Ɛ UDŽdžNj huĭTqʅ‖Ɛ UDŽdžNj ƝNNjDŽŬ‖Ɛ njNjǂƨDŽ ÜǂdžʊĠ5 ÜŎljdžĂdž!f Ƨŏƨ ljfƧĂk‡þ ǂ!ĠʅƧ ÜqĠþƐ hudžĭqDŽ Ĭʒ huDŽFy‖Ɛ huĭNjdžFk‖Ɛ huĠǂŬ' þƨć njq‖ huĭƨ2dž‖Ɛ UNjƐƬ‖ƑĠ ÜǂĂTljdž (ŘŘŘčČ).

- Ěč Ƨfþ ÜLJĠdžƵ Üü2Ŭ‖Ɛ huəʅdžǂ Ĭʒ ƑljþkcNj huəŬƑq‖Ɛ huĭNjĠþǂ‖Ɛ fĭ‖ƑƨŬƐ Üþdžơdž Ĭõơõ ÜLJĠnjhulj ŘŘŘčĚ Üčʊ Üyƨ2Ăk!fĂ ƧTljl! ǂõdžlƵ!f ĭþĂƨĠõ!f.

- ĚĎ Ƨfþ ÜǂõƧþlj‡ʅÚf ÜƑNJƜúY huĭ2ĭlNj üƑ2Ŭŭ‖ huĭƨ2dž‖ƐNj huĭlNj‡ƨ‖Ɛ lúlʅDŽ‖Ɛ Üþƨʅ Ƨ ƧTD ÜǂlPlj ŘŘŘčč Üčʊ ÜŎƨdžĠη!f Ƨǂ5!f.

© Arabic Digital Library - Yarmouk University
© Arabic Digital Library-Yarmouk University
المنارة للاستشارات
www.manaraa.com

- ēĎ ÜŒŏƢƢƢ

1- Baumrind, D. (1991). The influence of parenting style onadolescent competence and substance use. Journal Early Adolescence.

2-Bukatka, D & Daehler, M.(1992). Child development: A topical approach. Boston, London: Houghton Mifflin Company.

3-Buri, J.(1991). Parental Authority Questionnaire (PAQ)Pertaining to Mothes. Journal of Personality Assessment, 57(1), 110-119.

4-Darling, N. and steinberg, N (1993). Parenting styles as context: An integrative model. Psychological Bulletin (3), 487-496.

5-Gorman, D. (1998). Relations of family problems to patterns of delinquent in volvement among urban youth. Journal of Abnormal Child Psychology, 26 (5)..

6-Shannon, R; Leblanc, M; Kelley, M.; Hanson, R.; Laslie, K.; and Wingate, A (2006).Effects of community violence exposure and parental mental health on the internalizing problems of urban adolescents. Journal of Violence and Victims. 21,2. Retrieved November 15, 2007, from ESSCO host master file database.

7-Strand, S., W.(2000). Momentum in Child Compliance and Opposition. *Journa of Child and Family Studies*, from http://search.epnet.com.

© Arabic Digital Library - Yarmouk University
© Arabic Digital Library-Yarmouk University
المنارة للاستشارات
www.manaraa.com

ABSTRACT

Khdeirat, mahmoud, mohammad hadi, The styles of Parental Treatment In the Light Of Islamic Education And Psychology: comparative Study, M. A Thesis, Yarmouk University, 2012,

Supervisors: Dr. Ahlam Matalqah.

This study aims at identifying parental treatment styles as tackled by studies in Psychology and Islamic texts in the field of Islamic education. It also aimed of showing similarities and differences between the Islamic Education view towards the parental treatment styles.

In order to achieve these aims, the researcher followed the inductive methodology. The terms of the study have been traced in their different resources. It also investigated the partial knowledge truthfulness based on tangible experience. Because of getting the same results, the researcher intended to form generalities and particular:

The styles followed by parents in dealing with their children for providing them with normal behavior or correcting them. They affect their bodily and psychological being in different life situations and attitudes.

The study showed that the parental treatment styles in psychological studies were strict style, authoritative style and Authoritative style.

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

المنارة للاستشارات

www.manaraa.com

The study pointed that the parental treatment styles in Islamic Education are: the conclusions pointed that there are abnormal parental treatment styles used by the parents in dealing with children. Islam has warned of not using such styles. Parents must give up these styles as an Islamic solution because of their negative on sons' personalities, these causes the non-existence of the individual who enjoys the psychological health, and this agrees with what the psychological studies have concluded. It has emphasized the importance of following normal parental treatment styles in rising the level of children's psychological health and guaranteeing the existence of individuals having knowledge and efficiency in dealing with the society. So, this will achieve the principle of Khilafah that Islamic emphasizes.

Key wards:

Parental Treatment styles, Islamic and Parental Treatment styles

Bringing up children , Authoritarian style, Permissive style, Authoritative style.

© Arabic Digital Library - Yarmouk University

© Arabic Digital Library-Yarmouk University

المنارة للاستشارات

www.manaraa.com